

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Compendiosa Praxis Beneficiaria

Nicolarts, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1658

Titulus I. De Beneficiis Ecclesiasticis in genere, sub Concordatis Germaniæ
comprehensis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61991](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61991)

TITULUS I.
De Beneficiis Ecclesiasticis in ge-
nere, sub Concordatis Germa-
niæ comprehensis.

D V B I V M I.

*Quenam Beneficia Ecclesiastica vigore Concordan-
torum Summo Pontifici, & respectivè Or-
dinaris sint reservata?*

Concordata renovant reservationes Constitutionum Execrabilis & Ad regiam. §. I. **R**esolutio huius dubij resolutione, & pleniori Concordatorum intelligentia, notandum est in primis Pontificem in iisdem renovare, ac dispositioni suæ omninò reservare beneficia vacantia per Constitutiones *Execrabilis*, & *Ad Regimen*, cum modificationibus ibidem expressis, quibus ne diutiùs immorer, Lectorem remitto ad commentaria q. Joannis à Chokier Vicarij in Spiritualibus Generalis Leodiensis, viri de re Literaria optimè meriti, ad reg. 1. cancell. sub num. 23. & seq. & Barbof. de off. & potest. Episc. par. 3. alleg. 57. num. 63 & seq.

Statuunt electos intra certum tempus Sede Apostolica esse confirmandos. §. 2. Notandum secundò, in dictis Concordatis statui, quod in Metropolitanis & Cathedralibus Ecclesijs, etiam in immediatè non subiectis Sedi Apostolicæ, & in Monasterijs immediatè subiectis fiant canonicæ electiones, quæ ad dictam Sedem pro obrinenda confirmatione deferantur intra tempus constitutum per constitutionem NICOLAI III. incip. *Cupientes &c.* alioquin ad eandem Apostolicam Sedem electiones.

ctiones devolvantur : & si dictæ electiones minùs canonicæ fuerint, de ijs per S. Sedem providebitur ; & si canonicæ fuerint, per eandem confirmabuntur, nisi ex rationabili & evidenti causa de digniori & utiliori persona ex consilio Cardinalium duxerit providendum : at in Monasterijs dictæ Sedi immediatè non subiectis, & alijs beneficijs regularibus, super quibus pro confirmatione, vel provisione ad dictam S. Sedem non consuevit haberi recursus, electi, vel providendi ad Curiam Romanam pro confirmatione, vel provisione venire non tenebuntur. De monasterijs verò Monialium eadem S. Sedes non disponet, nisi sint exempta, & tunc per commissionem ad partes.

§. 3. Omissis ergò reservationibus per *extravag. Execrabilis. & ad Regimen.* pro quarum cognitione sufficit Lectorem remississe ad Auctores *suprà* §. 1. citatos, ad speciales Concordatorum Germaniæ reservationes accedamus. *Respondeo primo*, per Concordata Germaniæ Papæ expressè reservari provisiones Ecclesiarum Metropolitanarum & Cathedralium, etiam immediatè non subiectarum Sedi Apostolicæ, ac Monasteriorum eidem immediatè subiectorum ; ubi nimirum de ijs electiones non fuerunt factæ canonicæ, aut canonicæ factæ intratempus per Constitutionem NICOLAI PAPÆ III. c. *cupientes. 16. de praben. in 6.* non fuerunt ad eandem Sedem Apostolicam pro confirmatione obtinenda delatæ : eâ enim sanctione statutum est, ut intra unum mensem post consensum, vel noticiam electionis, ipsemet electus per se, vel si legitime sit impeditus, per procuratorem ad eandem Apostolicam iter arripiat, & ad illud conficiendum tantum temporis sumat, quantum necesse fuerit pro locorum intervallo. *d. c. cupientes. iuncto c. si postquam 33. de elect. in 6. Vallensis in paratit. iur. Canon. lib. 1. tit. 6. §. 7. num. 4.*

*Electio-
Ecclesia-
rum Me-
tropolitana-
rum &
Cathedralium,
ac
Monasterio-
rum non
canonicæ,
vel in te-
pore ad Se-
dem Apo-
stolicam nõ
delatæ, ad
eandem de-
volvuntur.*

§. 4. Ut autem electiones dicantur canonicæ, omninò observanda est forma *in c. quia propter. 42. de elect.* præscripta, scilicet, ut fiant uno ex quatuor modis subsequentibus. Primus est via *scrutini*, quo præsentibus omnibus, qui debent, volunt & possunt interesse, tres de collegio fide digni eligitur, qui

*Forma ele-
ctionis can-
onicæ.*

tur, qui cunctorum suffragia secretè & sigillatim diligenter exquirant, & in scriptis redacta mox publicent in communi: quâ publicatione factâ, nullius mutatio admittitur, *c. publicatio. 58. de elect.* Sed ex suffragiorum collatione is unus eligitur, in quem omnes, vel maior & sanior pars consenserit, Estq; hæc electio per unum aliquem vice omnium pronuncianda, ut eo significetur electionem unicam & communem esse *c. sicut. 21. de elect. in 6.* forma autem pronunciandi hæc esse potest per eum, cui Capitulum commiserit. *Ego talem nomine meo & Capituli eligo. arg. c. 4. de sent. & re iudic. Canisius in sum. iuris Canon. lib. 1. tit. 11. de elect.* Altera via est *compromissi*, quando ij, quorum est eligere, compromittunt in unum, vel plures viros idoneos, qui vice omnium eligant, & Ecclesiæ viduatæ provideant de pastore *c. si compromissarius. 37. de elect. in 6. & c. cum in veteri. 52. x. cod. tit.* Et in eum, qui electus fuit, omnes consentire, & si idoneus sit, recipere tenentur *d. c. quia propter. 42. iuncto c. causam qua. 8. de elect.* Idem autem pronunciandi modus in electione per compromissum observatur, qui in scrutinio. v. g. *Ego compromissarius talem eligo. Canisius loco cit.* Tertia per quasi inspirationem Divinam, seu viam spiritus sancti, dum ab omnibus fit electio unanimiter, quasi conspirante consensu, *d. c. quia propter.* Quibus rectè additur quartus eligendi modus, *mixtus* videlicet ex scrutinio & compromisso, communiter receptus. *Canisius in sum. iur. Canon. lib. 1. tit. 11. de elect. Vallensis loco præcit. §. 4. sub num. 4.* puta, si ita compromissum sit, ut compromissarii, sive unus, sive plures secretè & sigillatim singulorum vota exquirant, illumq; eligant, in quem maior & sanior pars Capituli consenserit. Pronunciatio autem eodem modo hic fit, sicut in scrutinio *Canisius loco cit. Vallensis supra §. 4. n. 4.* Aliter autem facta electio est nulla, ac potestas providendi devolvitur ad summum Pontificem, uti frquentiùs decisum est à Rota Romana magistralibus sanè decisionibus coram Rev^{mo}. D. Decano Coccino. 9. Julij 1621. in una *Messen. Monasterii. & in altera Treviren. Abbatia S. Maximini.*

20. Novembris 1624. Item in eadem 24. Januarij 1625. quarum duas postremas, quia elegantissimæ & doctissimæ sunt, pro Lectoris noticia hic subjunxi.

DECISIO ROTALIS

In una Treviren. Abbatia S. Maximini
coram Rev^{mo}. D. Decano Coccino.
Mercurij die 20. Novem-
bris 1624.

N. 1. **P**etitum fuit, ut Sanctissimus Dominus Noster confirmaret electionem Abbatis, quæ nisi valida sit, confirmari non debet. *c. nihil. 44. §. ceterum. de elect.* Imò si est nulla, ob non servatam formam *c. quia propter. 42. de elect.* potestas providendi devoluta est ad Sedem Apostolicam, tam vigore iuris communis, ut est *text. expressus in c. quamquam. 18. de elect. in 6. Romani. conf. 332. num. 11.* quàm vigore Concordatorum & compactatorum Germaniæ. Idèò sanctissimus Dominus Noster mandavit, ut in Rota videretur, an constet de valida electione, quæ veniat confirmanda; & resolutio penderet principaliter ex eo, an fuerit servata forma *c. quia propter. 42. de elect.* quod habet locum in electione etiam Abbatum, ut colligitur ex dicto *text. in verbo. Ecclesia viduata. iuncto text. in c. ne pro defectu. 41. tit. eod. & in c. indemnitatibus. 43. §. sanè. cum §. §. seq. de elect. in 6. 10. And. in d. c. quia propter. num. 59. ubi de communi. Bellam. ibid. num. 3. in princ. Imol. n. 3. ubi de communi. Rot. decis. 5. in princ. iuncto. n. 2. de elect. in nov. cum pluribus allegatis in causa Meten. Monasterij. 5. Julij 1621 coram me. quibus potest addi Cucch. in sit. maior. lib. 4. tit. de elect. n. 279. in fin. Canis. de elect. §. & hac de Episc. Iodoc. Lorich. in thesaur. utriusque Theolog. in verb. electio in forma scrutinij. vers. octavo hæc forma. Et forma, quæ traditur in d. c. quia propter. est præcisè servanda, cum habeat decretum irritans, ibi, *electio aliter facta non valeat*, quæ verba dictum decretum important. *l. non dubium. C. de legit. l. stipulatio. ff. de verbor. oblig. 10. Salas de leg. q. 96. tract. 14. disput. 16. sect. 11. n. 29. Alex. conf. 41. num. 13. & 14. lib. 5. Socin. sen. conf. 87. n. 6. vers. confirmatur. lib. 3. Ias. conf. 85. n. 8. & 9. lib. 3. & in puncto d. c. quia propter. dicunt glos. & DD. in d. Meten.**

An electio
Abbatis
non servata
formâ
c. quia
propter.
valeat?

Meten. allegat. Compost. n. 20. vers. nunquid de ista. Io. Andr. n. 37. in verb. non valeat. Innoc. n. 6. eodem verbo. Gulielm. Mandagst. de elect. c. 22. Roman. conf. 332. n. 12.

Resolvi-
tur nega-
tivè.

II. Et Domini negotio maturè discussò, cùm una tantùm pars informaret, censuerunt non constare de valida electione, quæ debeat confirmari. Cùm enim in *d. c. quia propter*. dentur tres formulæ electionis, per *scrutinium* scilicet, *compromissum*, & *quasi inspirationem*, quæ ultima verè non est formula, ut notant DD. *ibidem*. & fuerit electa forma *scutiniij*, non fuit servata forma in *d. c. quia propter*. præscripta. Primò, quia ibi disponitur, quod assumantur tres de Collegio fide digni, qui secretè & sigillatim vota cunctorum diligenter exquirant, & in hoc casu fuerunt assumpti tres quidem de Collegio, & tres extra Collegium; unde electio in duobus peccat, ac proinde remanet nulla. Primò, quia fuerunt electi sex, & tamen non debent esse plures quàm tres. Secundò, quia fuerunt electi tres extra Collegium, utrumque enim est contra formam substantialem illius *c. quia propter*. ut probatur ex *text. claro in c. Ecclesia vestra. il. 2. 57. §. denique. de elect.* Vbi est expressum, quod clausula illa posita in *d. c. quia propter*. dum post requisita ad electionem legitimè faciendam subiungitur, *electio aliter facta non valeat* &c. refertur ad ea omnia quæ attentantur contra formam electionis repertam solùm à *d. c. quia propter*. in Concilio generali, non autem ad alia ibi narrata, quæ ad electionem faciendam reperta sunt ab alijs etiam Canonibus, quibus tamen omissis, illi Canones non invalidant electionem; hoc verò, quod scilicet tres de Collegio, & non plures debeant esse scrutatores, statutum est solummodo ab ipso Concilio generali in *d. c. quia propter*. non autem ab alio Canone: igitur electio omisâ istâ formâ, est nulla, cùm illa clausula *aliàs electio facta non valeat*, posita in fine *d. c.* ad dictam formulam à Concilio generali introductam referatur; ut bene dictum *text. in c. Ecclesia vestra*. ponderat *Roman. conf. 332. n. 12.* ad quod nullus alius, quem ego viderim, animadvertit.

Nec plures
debent esse
scrutato-
res, quàm
tres.

III. Et quod etiam scrutatores debeant esse tres, & non plures, aliàs electio non valeat, est communis & indubitata sententia, *Abb. in d. c. quia propter. n. 13. vers. tertium substantiale. ubi de communi. Imol. n. 7. Innoc. n. 4. Bald. n. 31. Io. Andr. n. 9. vers. assumantur*, dum vult, quod substantialem *c. quia propter*. incipiant à verbo *assumantur* *Butr. n. 22. vers. dicitur sextò. Hostien. in sum. §. qualiter facienda. vers. sed verba Concilij. Bais. de elect. p. 3. c. 23. ubi de communi. Bertrand. conf. 187. n. 1. ubi etiam de communi.* & quod ab hac opinione non sit recedendum in consulendo, neque iudicando, *Rebuff. super Concord. in tit. de reg. ad Pralat. nomin. facien. §. ult. verb. formam. vers. tres. ubi de communi. Franc. Marc. decis. 1201. ubi pariter de communi. Ioan. de Fri- burg. in sum. tit. de elect. q. 7. col. 2. vers. assumantur. Sylvest. in sum. verb. elect*

2. n. 12

2. n. 12. vers. tertium de communi Ang. in sum. eod. verb. n. 26. Tabien. in verb. elect. 1. n. 20. vers. secundum quod. Rosell. eod. verb. col. 5. vers. quot sunt formæ. Azor. In-
stit. moral. p. 2. lib. 6. c. 14. col. 7. vers. undecimò quaritur. Rodrig. in Sum. c. 2. de
elect. col. 3. ubi de communi aliàs cap. 102. Iodoc Lorich. in thesau. utriusque Theo-
log. in verb. electio. in forma prima Scrutini. vers. secundò ut ipsi eligant. & ratio
huius sententiæ est, ut tres faciliùs conveniant, & fideliùs negotium tra-
ctent. Hostien. in sum. Petr. de Bais. Butr. & Bertrand. locis jam allegatis.

IV. Et quod etiam dicti tres Scrutatores debeant esse de Collegio, *Et quidem
de Collegio.*
aliàs electio sit nulla, est pariter communis opinio. Abb. in d. c. quia propter.
n. 13. vers. quartum substantiale. Imol. n. 8. ubi de communi. 10. Andr. n. 11. Butr.
n. 22. vers. dicitur septimò. Hostien. n. 25. & 43. Card. n. 3. q. 12. Compost. n. 5 in fin.
vers. de Collegio. Anchar. col. 2. vers. circa hoc. Goffred. in sum. de elect. n. 7. Hostien.
in sum. eod. tit. §. qualiter faciendâ. col. 4. vers. de Collegio. Roman. conf. 312. n. 12.
ubi de communi. Rebuff. loco præfato, vers. quartò requiritur. Bais. de elect. part. 3. c.
24. Franc. Marc. d. decis. 1201. in fin. Sylvest. in sum. Ang. 10. de Fridburg. Tabien. Ro-
sell. Azor. Iodoc. Lorich. locis suprà allegatis. Et ratio huius dicti est, quia præ-
sumitur eos, qui sunt de Collegio, fideliùs tractaturos electionem, & non
est honestum, ut qui sunt extra Collegium, sciant conscientiam illorum
de Collegio. Hostien. Imol. Bais. & Rebuff. suprà citatis locis.

V. Et quamvis secundum aliquos substantialia formæ c. quia propter. *Explicat-
tur dictum
c. quia
propter.*
non incipiant à verbis illis assumantur tres de Collegio, sed à verbis im-
mediatè sequentibus, qui secretè & sigillatim vota cunctorum diligenter ex-
quirant, prout gloss. in d. c. quia propter. in verb. sanior. in fine. & fuit opinio
Vincentii. & Tancredi. Mandagot. de elect. c. 23. in verb. irritari. ubi, quod in
Curia fuit confirmata electio Abbatis Tullen. licet in ea fuerint electi sex
Scrutatores, tres scilicet de Collegio, & tres extra Collegium, quem etiam
refert Card. in d. c. quia propter. n. 13. q. 12. vers. Et juxta Mandagotum. & hanc
opinionem esse in Curia receptam dicunt, licet ipsi contrarium expres-
sè teneant, Hostien. in sum. de elect. §. qualiter faciendâ. col. 4. vers. assumendo.
Goffr. in sum. n. 7. 10. de Fridburg. in sum. tit. de elect. q. 7. col. 2. vers. assumantur.
Ioan. Andr. in d. c. quia propter. n. 9. in verb. assumantur. Prædicta tamen opi-
nio Glossæ non est vera, ut patet ex supradictis, & bene dicunt DD. modò
allegati, neque probatur, quod sit recepta in Curia, quia non est creden-
dum Doctori de receptione attestanti, prout nec creditur de consuetu-
dine attestanti. Mohed. decis. 2. & 3. de consuetud. & est ratio, quia consuetu-
do est quid facti, & quod tunc fuit, potest hodie non esse: per quam ra-
tionem semper meo tempore Rota reprobavit opinionem illorum, qui
tenent, quod credatur Doctori testanti de consuetudine, quando est ver-
satus in illo foro. Eoq; magis non est credendum dictis Doctores,
quia hoc dictum non videtur congruum, cum fere omnes prædicti Do-
ctores

Electores videantur moveri ex prædicta confirmatione electionis, in qua fuerunt adhibiti sex scrutatores, quæ quidem electio, ut rectè Rota advertit in *d. causa Meten. Monasterii. 5. Julii. 1621.* per summum Pontificem potuit confirmari ex gratia, non autem ex eo, quod electionem censuerit validam; nec prædicta electio adhibitis sex scrutatoribus potuit sustineri, prout nec ista, ex regula, quod utile per inutile non vitiatur *c. utile. de reg. jur. in 6.* quia ista regula non habet locum, quando aliquid inducitur pro forma substantiali, prout est, quod tres tantum eligantur scrutatores de Collegio, quia cum forma sit individua, utile per inutile vitiatur. *Dec. conf. 532. n. 5. Mandos. de communi. reg. 27. q. 24. n. 10. Matien. in l. 1. tit. 4. lib. 5. gloss. 4. n. 9. Becc. conf. 12. n. 30. Guttier. canon. qq. lib. 2. c. 15. n. 11. 4. Rota decis. 472. n. 9. par. 1. & in terminis electionis Roman. conf. 66. n. 2. usque ad finem. ubi, quod stante statuto, ut electio fiat ad annum, & non ultra, & si contra fiat, sit nulla: electio facta per triennium est nulla in totum, quia illa verba dant formam electioni, quæ facit eam individua. & ibi Add. in litera C. quem sequitur Alciat. in l. 1. §. sed si mihi. n. 13. ff. de verb. oblig. & Garz. de beneficio. part. 2. c. 1. n. 59. & optimè ad rem idem Alciat. loco cit. n. 11. & 12. ubi ex *c. Massana. de elect.* dicit, quod si interveniant in electione Laici, & Clerici, electio est nulla in totum, ea ratione, quia non est servata forma, cum lex de forma introduxerit, ut Laici non interveniant in electionibus, ut tenent *Card. & Imol. in d. c. Massana.**

Nec suffragatur
contraria
consuetudo.

VI. Neque prædictis resistit, quod de consuetudine potest introduci, ut aliqui extra Collegium interveniant in electione, *Specul. de elect. §. 1. n. 12. Card. in c. quia propter. q. 12. in princ. Bertach. de Episc. lib. 1. part. 3. q. 5. n. 4.* quem refert, & sequitur *Boer. ad Mandagor. de elect. c. 23. lit. R. vers. adde, quæ tales possunt eligi scrutatores. Card. & specul. ubi supra.* Quia quicquid sit de hac opinione, procedit, quando illi extra Collegium de consuetudine legitime præscripta habent vocem; tunc enim, ut considerat *Cardin. loco prædicto*, hi dicuntur de Collegio eligentium. In proposito autem nullibi probatur, quod tres scrutatores extra de consuetudine debeant interesse electioni, & si probaretur ista consuetudo, non relevaret, quia aperte constat, quod hi ex consuetudine non sunt de Collegio eligentium, cum in electione vocem minimè dederint. Si verò prætendatur, quod de consuetudine possint eligi sex scrutatores, tres de Collegio, & tres extra Collegium; hoc etiam probato, nihil efficeret; quia esset consuetudo contra dispositionem *d. c. quia propter*; quod cum habeat decretum irritans, tollit omnem consuetudinem in contrarium, ut in puncto illius text. dicit *Boer. decis. 1. n. 49. & 50.* & hoc est regulare in omni lege, & canone habente decretum irritans *c. quod super his. 5. in fin. de consanguin. & affinit. c. super eo. 2. in princip. de cognat. Spirit. Covar. par. 4. c. 6. §. 10. num. 35. & seq. Lriedan. de Liber. Christian.*

Christian. lib. 1. c. 16. col. ult. vers. Et hinc jam consideranda. & confirmatur, quia lex irritans facit personam incapacem, quando circa illam versatur, & consuetudo non potest tollere incapacitatem, Dec. in c. novit. de judic. n. 84. Felin. & Aym. quos allegat. Suar. de legibus. lib. 7. c. 19. num. 13. in fin. & quavis ipse n. 14. hanc sententiam non probet, dum tenet, quod lex irritans aliquâ ratione honestâ possit esse abrogabilis per consuetudinem; tamen quicquid sit de hac opinione, quatenus etiam esset vera, in casu isto nihil prodesset, quia ut idem Suarez declarat n. 16. & 17. procederet, si universaliter in toto orbe per consuetudinem contrariam cum requisitis lex esset abrogata, quod in casu isto videtur improbable; secus autem, quando in certo loco servatur contra id, quod in lege habente decretum irritans disponitur; ista enim est præscriptio, quæ introduci non potest, obstante decreto irritanti, quia cum lex generaliter non sit abrogata, remanet in suo robore; neque hinc repetendum est, quod aliàs dicebatur in d. causa Meten. coram me, quod videlicet non agatur de præscribenda lege, sed communi Doctorum sententia, quia imò de præscribenda lege agitur; nam licet aliqui DD. interpretentur substantialia c. quia propter. incipere ibi, qui secretè inquirant. nihilominus communis intellectus illius text. est, quod substantialia incipiant à verbo assumantur, & hoc in aliis iuribus declaratur, scilicet in d. c. Ecclesia vestra. il. 2. 57. de elect. ut supra relatum est: & sic agitur de præscribendo contra jus, non autem contra communem sententiam, quæ communis sententia versatur solum circa interpretationem illius text. Suarez de legibus. lib. 6. c. 1. n. 5. vers. de hac igitur interpretatione.

VII. Secundò principaliter constat de nullitate electionis, quia dicti tres Scrutatores extra Collegium scrutati sunt votum Fratris Antonii primi Scrutatoris de Collegio, & secundo loco præsentate dicto Antonio, votum Matthie secundi Scrutatoris, ac tertio loco præsentate Antonio & Matthie, votum Valentini tertii Scrutatoris; unde Scrutatio Antonii & Matthie corrui, quia etsi aliqui velint, quod eligatur quartus Scrutator, qui unâ cum Notario scrutetur Scrutatores; rectius tamen & communiter servatur, quod duo ex eis tertium scrutentur; & sic duo ex Scrutatoribus debebant Antonium scrutari, & duo Matthiam, quod minimè servatum fuit, ita Abb. d. c. quia propter. n. 9. vers. quartò quaritur. Innoc. in verb. cunctorum. num. 6. Hostien. num. 43. vers. sed quis inquiret. 10. Andr. n. 18. Butr. n. 26. Compostell. n. 6. Bais. de elect. part. 3. c. 26. n. 8. 10. Fridburg. in sum. de elect. q. 7. col. 2. ante fin. vers. Et puto. Rosell. in sum. verb. electio. 1. col. 5. vers. quot sunt. Rodrig. qq. reg. tom. 2. q. 52. art. 3. vers. in princ. & sic non fuit servata forma c. quia propter. quia modus prædictus scrutandi est secundum formam d. text. ibi, vota singulorum diligenter exquirant, Hostien. in d. c. quia propter. num. 3.

Duo Scrutatores debent tertium scrutari.

in verb. cunctorum. & sufficit quod forma deficiat in his duobus votis, cum satis esset, quod etiam in uno non fuisset servata, ut electio corrueret, ut fuit opinio Vincentii, quem refert & sequitur Bellam. in d. c. quia propter. §. nisi forte. vers. Tertio quero. Et ratio est, quia in parte relinquitur forma, quæ est indivisibilis Garz. de benef. part. 5. c. 4. n. 148. qui loquitur, quando etiam defectus est in uno voto; & quod magis est, nec ille unus, in quo notatur defectus, potest postea assentire, quia cum electio fuerit nulla, non potest ratificari. Compostell in d. c. quia propter. n. 29. Bellam. loco citato.

*Ismet
autem ex-
quirere vo-
ta eligen-
tium.*

VIII. Tertio principaliter electio fuit nulla, quia ipsi Scrutatores extra Collegium scrutati sunt, solum assidentibus Scrutatoribus de Collegio, ut patet ex instrumento confirmationis transmissio Sanctissimo D. N. in quo sic habetur, Petrus Abbas Epternacen. Suffraganeus Treviren. & Abbas ad S. Matthiam (qui sunt Scrutatores electi extra Collegium) in presentia Notarii inscripti, primo votum Fratris Antonii Scrutatoris, deinde in presentia iam dicti Antonii votum Matthie Scrutatoris, tertio ipso quoque Matthia presente votum Valentini, qui sunt tres Scrutatores electi de Collegio: & postea sublequitur, assidentibus iam dictis Scrutatoribus, Venerabilis Patris Michaelis Prioris, & postea singulorum in ordine sequentium vota prestita, ab utroquoque primitus iuramento consueto prestito, inquisiverunt, audiverunt, & exceperunt, &c. Et sic Scrutatores extra Collegium sunt illi, qui scrutati sunt vota, assidentibus solum Scrutatoribus de Collegio, atque ita contra formam c. quia propter. ubi expresse disponitur, quod tres Scrutatores de Collegio vota omnium diligenter exquirant, quod verbum exquirant importat, ut ex se, & proprio ore exquirant; imò adhibitis quibuidam verbis adhortatoriis, quæ tamen non possunt dici de substantia, prout de substantia est, quod ipsi exquirant, specul. de elect. §. 1. n. 17. quem sequuntur Bertach. de Episc. lib. 2. p. 1. n. 2. Butr. in c. quia propter. n. 25. Abb. n. 5. vers. nota tertio. Hostien. n. 39. Innoc. n. 6. quod non fecerunt Scrutatores de Collegio. Aliud nempe est facere, aliud assidere, l. 1. ff. de offic. Assess. & aliud est facere, aliud est esse presentem actui per alium explicato, Bart. in l. omnium. n. 5. per illum text. & ibi Bald. n. 9. Alex. n. 9. Bart. in l. Modestinus. n. 3. ff. de donat. Bald. in l. illud. sub n. 4. C. de Sac. Eccles.

*Quæ dan-
da sunt
scripto.*

IX. Quarta etiam principalis nullitas ex verbis supra ponderatis resultat, quia ut ex illis patet, vota non fuerunt redacta in scriptis, contra formam text. in d. c. quia propter. ibi, & in scriptis redacta. Abb. ibidem. num. 6. Butr. n. 27. 10. Andr. n. 19. Hostien. n. 31. ubi ait expresse, quod aliter non servatur forma. Innoc. n. 6. Imol. n. 5. in fin. vers. in gloss. redacta. Vbi, quod hoc requiritur, quia melius constat de voto per scripturam, hoc est, ne memoria Scrutatorum pereat. Innoc. ibid. Anchar. ante num. 1. Baif. de elect. part. 3. c. 28. num. 1. & seq. Mirand. in Manual. Pralat. regul. tom. 2. q. 23. art. 16.

X. Quinta

X. Quinta adest nullitas, quia vota in scriptis redacta publicari debent in communi, ut habetur in *d.c. quia propter*, & hoc est etiam substantiale, in præsentia autem fuit publicata solum electio, non autem vota, ut in instrumento, ibi, *inquisitis itaque, collectis, & collatis singulorum votis, Suffragiis & voluntatibus, nos omnes rursus in unum, ac in locum capitularem convocati, atque pro publicatione novi Abbatis & Pastoris instantes, per sæpeditum Dominum Presidentem expresse rogati, num factam per nos electionem ratam, firmamq; haberemus, consentientes in Abbatem & Pastorem nostri Monasterii, & Conventus Venerabilem Patrem &c. Pium, &c. publicari & proclamari fecimus, prout idē D. Præfidentem Dominum electum altā & intelligibili voce proclamavit, publicavitq; &c.* Vnde cum fuerit publicata tantum electio, non autem vota, electio fuit nulla, *Hofstien. in d.c. quia propter. n. 44. vers. quintum est. 10. Andr. n. 28. vers. non d. Anchar. & Butr. eod. vers. Baif. d. par. 3. c. 29. in princ. Mirand loco prædicto.* Neque dicatur, quod electio fuit unanimis, & propterea non erat necessaria publicatio votorum, cum non esset facienda collatio numeri ad numerum, meriti ad meritum, vel zeli ad zelum, *Abb. in d.c. quia propter. n. 10.* quia respondetur, quod ex tenore narratæ electionis constat vota non fuisse publicata, sed solum electionem. Et quamvis in petitione confirmationis dicatur, quod electio fuit unanimis, hæc est simplex enunciativa, & si modò constaret, quod fuisset unanimis, non relevaret, dum non constat fuisse publicatam, cum vota semper publicanda sint; licet enim, ut supra dictum est, quando electio est unanimis, non sit facienda collatio numeri ad numerum, meriti ad meritum, vel zeli ad zelum, debet tamen fieri collatio numeri, meriti, & zeli, *Abb. in d.c. quia propter. num. 10. vers. si unus.* vel saltem est facienda collatio numeri, aliàs esset in arbitrio scrutatorum pronunciare, quem mallent, & hoc bene requiritur, prout etiam quando quis eligitur à duabus partibus, quo casu, licet non fiat collatio meriti & zeli, *c. si quando. 9. de elect. in 6. Abbas d. num. 10. vers. nam maioritas. Franc. Marc. decis. 924. ante num. 6. lib. 1.* nihilominus fit collatio numeri, licet non ad numerum.

XI. Non obstat, quod Monasterium sit Ordinis S. Benedicti, & in dicta electione dicatur, *& lecto capitulo ex Regula de eligendo Abbate &c.* quod est *cap. 64.* ex quo forsan posset prætendi, quod electio facta, iuxta dictam Regulam sustineatur, quia, ut advertit *Turrecrem. trac. 38.* illud caput habet duas partes principales, in prima agitur de ipsa electione, in secunda de qualitate ipsius electi; & circa primam partem tres ponuntur electionum differentiæ. *Prima est, si tota Congregatio in timore Domini concors fuerit in eligendo. Secunda, si parva pars Congregationis, meliori tamen consilio freta eligeret aliquem. Tertia, si tota Congregatio per-*

Es pubh-
anda.

Nec his
contraria
Regula
Ordinis
obstat.

versâ intentione corrupta aliquem elegerit. Primam & secundam approbat; tertiam verò reprobatur, & hoc est, quod disponitur etiam postea in *d. c. quia propter*. ut supra relat. um est; circa modum autem eligendi, Regula nihil disponit, & si disponderet, non relevaret, quia licet verum sit, quod quando habenti facultatem datur certa forma, illâ non servatâ actus tenet, licet contraveniens possit puniri; secus tamen est, quando illa forma habet decretum irritans, vel perpetuam prohibitionem, prout in casu isto. Nam cum Regula *S. Benedicti* sit anterior, supervenit Constitutio Concilii Generalis, de qua in *d. c. quia propter*. quæ dat formam certam cum decreto irritanti: ergò quod fit in contrarium, est nullum, ut distinguendo dicunt *gloss. in Clement. 1. in verb. inhibentes. de iure patron. ubi Imol. n. 3. & 4. vicelin. n. 13. Anchar. in c. Statutum. § fin. per tot. de rescript. in 6. & in Clement. 1. n. 11. versic. Et hoc enim videtur. de Sequestr. poss. & fruct. Felin. in c. ex parte. limit. 2. de constit. Abb. consil. 91. col. 3. n. 6. vers. ad prædicta induco. lib. 1. & 7. 5. Augerio n. 6. vers. secundo probatur. Apostill. ad Roman. conf. 236. n. 8. in verb. singularis. Suarez de Legibus. lib. 5. c. 31. n. 10. ubi materiam exornat. Io. de Salas de Legibus. q. 96. tract. 1. 4. disput. 16. Sect. 8. n. 33. Sa in summa verb. lex. n. 13. & ista est communis opinio, ut per Brun. de forma. tit. de potestate & effectu formæ. & solemniter in ult. effect. in 6. limit. fol. 57. col. 1. vers. sexto prædicta regula.*

*Licet Ab-
bas sit re-
gularis.*

XII. Neque etiam obstat, si dicatur, quod ubi agitur de electione Abbatis Regularis, sufficit, quod electio fiat per vota secreta iuxta Concilium Trident. sess. 25. c. 6. de Regular. Quia fuit responsum, quod aut Concilium loquitur de Abbatibus temporalibus, prout innuunt illa verba, in electione Superiorum quorumcumque, Abbatum temporalium, & aliorum officialium &c. & super dispositione Concilii non est insistendum: aut loquitur de Abbatibus perpetuis, & eò magis electio est nulla, quia Concilium non derogat dispositioni *d. c. quia propter*. ut per Rodrig. in sum. cap. 1. alias 102. n. 2. & 3. de elect. & fuit dictum coram me in dicta Meten. Monasterii solum addidit, quod nedum vota sint secreta, sed ita & taliter, ut nunquam eligentium nomina publicentur: unde si erat servanda forma *c. quia propter*. dispositio Concilii nedum non obstat, sed operatur, ut eò magis electio sit nulla, cum eligentium nomina nunquam publicari debeant: ex quo fuit, cum fuerint electi tres Scrutatores ex Collegio, & tres extra Collegium, electio non remanserit secreta, quod certè non esset dicendum, si tres tantum de Collegio electi fuissent, Rodrig. loco allegato. num. 3. Et censuit Congregatio Illustriss. interpretum, quam refert Garz. de benef. par. 5. c. 4. n. 189. ubi, quod electio est nulla, si aliquis ex electoribus unam schedulam tantum unico nomine scriptam recipit de manu Scribæ, vel duas recipit, & aliam scindit, quam

declarat

deklarationem refert idem Garz. in d. n. 189. Sic in proposito tres scrutatores extra Collegium sciunt votum eligentis, unde illud possunt revelare, & intrat nullitas electionis per rationem declarationis præfatæ, cum Concilium habeat decretum irritans verbis claris, quod inficit titulum & possessionem. Et quamvis Navar. conf. 9. de elect. & Rodriq. loco prædicto. n. 4. & qq. regul. tom. 2. q. 52. art. 9. teneat, quod electio sustineatur, quando votum alteri ostenditur sine culpa Capituli, tamen quicquid sit de hoc, in casu isto culpa Capituli votum non est secretum, cum admiserit tres scrutatores extra Collegium; neque etiam sustineri potest electio, ex quo Navar. post Innoc. & alios afferat loco citato, quod si adsit consensus, etiam non servata formâ, electio teneat, quia loquitur in foro conscientiæ; nam in foro fori indubitatum est, electionem esse nullam, quia summus Pontifex potest consensum eligentium non solemnitè præstitum invalidate. c. univ. de postul. Prælat. Abb. in c. quod sicut. in fin. de elect.

XIII. Neque facit, quod de prædictis solum constet ex instrumento, in quo Capitulum petit confirmationem, quia cum illud sit manu publicâ scriptum, habeatq; sigillum & subscriptionem omnium eligentium, indubitatum est, quod probet, ut in puncto similis instrumenti dicunt Innoc. in c. innotuit. n. 3. de elect. 10. Andr. n. 20. Card. n. 7. vers. sexto quarto. Bellam. n. 20. vers. item dicit. Bursar. consil. 159. n. 15. lib. 2. & videtur facere tex. in c. Ecclesia vestra. il. 2. 57. & ibi. DD. de elect.

Electio
forma col-
ligatur ex
instrum-
to.

XIII. Tandem fuit consideratum, quod in omnem eventum electio non deber confirmari, cum non fuerit petita iuxta terminos c. cupientes. 16. de elect. in 6. & Concordata Germaniæ, & impedimeta quæ possent allegari non probantur; unde merito fuit resolutum in contumaciam alterius partis, non constare de valida electione, quæ debeat confirmari, neque etiam debere confirmari ex negligentia petitionis confirmationis. Et ita conclusum.

Ea etiam
iuxta Con-
cordata
Germaniæ
regula-
ri debet
ex c. cu-
pientes.
de elect.
in 6.

§. 5. Sequitur altera decisio prioris confirmatoria, coram eodem Coccino die 24. Januarii 1625. in qua per plura puncta tangentia canonicas Prælaturarum electiones, subtiliter resolvuntur.

Subiungit
ur altera
decisio Ro-
mæ

Veneris

Veneris 24. Ianuarij. 1625. coram eodem
D. Coccino.

Nullitates
electionis
ab non ser-
vata forma
nam c.
quia pro-
pter. liti-
us dedu-
cuntur.

N. I.

Ontra decisionem in hac causa factam, in qua fuit re-
solutum, electionem non sustineri, tria opponerentur.
Primum, quod non omnes nullitates oppositæ subsi-
sterent. *Secundum*, quod electores possent iuvari con-
suetudine hoc modo eligendi. *Tertium*, quod in omnem eventum erat
ista electio per *compromissum cum Scrutinio mixtum*, & idè poterat
sustineri. His tamen non obstantibus, & causâ bis maturè discussâ, Do-
mini unanimi voto perstiterunt in resolutis. Nullitates enim in decisione
firmatæ subsistunt; nam cum fuerit actum per viam *Scrutini*, in pluribus
non fuit servata forma tradita in *c. quia propter. de elect.* *Primò*, quia fue-
runt electi tres Scrutatores extra Collegium, & tres de Collegio; & ta-
men numerus non potest augeri, nec sumi extra Collegium. *Secundò*,
quia Scrutatores extra Collegium scrutati sunt votum fratris *Antonii* pri-
mi Scrutatoris, & deinde præsentè dicto *Antonio*, votum *Matthia* secun-
di Scrutatoris, & demum præsentibus *Antonio & Matthia*, votum *Va-*
lentini tertij Scrutatoris: unde vota *Antonii & Matthia* corruunt.
Tertiò, exquisitio suffragiorum fuit facta à scrutatoribus solum extra Col-
legium, assidentibus tantum tribus Scrutoribus de Collegio. *Quartò*,
quia suffragia non fuerunt in scriptis redacta. *Quintò*, quia non fuerunt
publicata vota, sed tantum electio, quæ idè corrumpit, ut in *c. quia pro-*
pter. de elect. & latè in alia decisione fuit dictum; ille enim *tex.* habet de-
cretum irritans, ut in *ead. decis.* fuit deductum, & probat *tex. in c. si cui.*
23. de elect. in 6. ibi decernens eas, si aliter fierent, non valere, & gloss. ibidè
dicit non valere ipso iure. Quare cum electio non fuerit canonica, S. D.
N. illam confirmare non tenetur, tam ex dispositione iuris communis, ut
in *c. quamquã. 18. de elect. in 6.* quod licet procedat in electione Episco-
patuum, habet tamen locum etiã in aliis beneficiis Sedi Apostolicæ immedia-
tè subjectis. *Roman. consil. 332. n. II. gloss. in d. c. quamquam. in figurat.*
cas. Quàm etiã vigore Concordatorum, ibi, & lapsò dicto tempore,
de quo scilicet in c. cupientes. 16. de elect. in 6. si non presentata, vel si minus
canonica presentata fuerint electiones, providebimus.

Ex com-
muni Do-
ctorum opi-
nionè.

II. Neque est insistendum in eo, quod plerique DD. circa prædictas
nullitates varient. Quia (ut fuit in prædicta decisione firmatum) omnes
nullitates deducuntur, ex quo secundum communem DD. opinionem
sunt con-

sunt contra substantialia formæ *c. quia propter. de elect.* quæ communis opinio operatur, ut ita debeat intelligi *tex.* & si aliquid contrarium fiat, non sit contra communem sententiam DD. sed contra ipsum *textum*, quem communis schola ita interpretatur. *Suar. de Legibus. lib. 6. c. 1. n. 5. vers. de hac igitur interpretatione.* Nec ex verbo *exceperunt*, deduci potest, quod vota in scriptis fuerint recepta, cum non fuerit additum in scriptis, prout loquitur *Suet. Tranq. de Tito Principe Romano*, ibi, *è pluribus comperi, notis quoque excipere velocissime solutum &c.* & licet scriptores & Notarii vocentur exceptores in *§. deinde, ubi gloss. in verb. exceptorem. aurb. de defens. Civit.* & in *l. ex. eptores, ubi gloss. 1. C. de numer. actuar. lib. 12.* id tamen non concludit, quod dicendo *exceperunt*, in scriptis excepisse intelligendum sit: quid enim hoc verbum de per se positum importet, ipsi Grammatici bene disciunt. Ad id verò, quod in *decis.* dicitur, nempe Scrutatores tantum extra Collegium vota exquisivisse, absidentibus iis de Collegio, quod est contra formam *c. quia propter.* dum respondebatur, quod sufficiat præsentia, & consensus ex *Innoc. in c. in Genesi. n. 5. de elect. & ex gloss. in c. sicut. in verb. per unum. de elect. in 6.* fuit replicatum, quod *gloss. Innoc. & alii alleg.* non loquantur in his terminis. Quidquid autem dicendum esset, an unus ex Scrutoribus possit tantum scribere, schedulasque recipere, illud certum est, quod omnes Scrutatores debent exquirere; hinc verò tres tantum Scrutatores extra Collegium exquisiverunt, Scrutoribus de Collegio absidentibus. Nec debuit allegari; quod decretum irritans in *d. c. quia propter.* appositum, referatur solummodo ad formulas electionum, ita ut prohibeat omnem aliam formam, quam *Scrutini, Compromissi & quasi per inspirationem*, non autem referatur ad solemnitates circa Scrutinium dispositas. Quia iste intellectus nedum est valde subtilis & novus; sed contra *tex. expressum in c. Ecclesia vestra. 57. §. denique. de elect. Roman. conf. 332. n. 12.* & contra alium *text. in c. si cui. 23. eod. tit. in 6.* ibi, *talis electio cum præter formas, quas generale Concilium servari statuit in electionibus celebrandis, decernens eas, si aliter fierent, non valere.*

III. Quantum attinet ad secundum caput, quod scilicet in hac electione fuerit servata forma consuetudinis huius Ecclesiæ, & idem non fuerit opus servari formam *c. quia propter.* cum lex per contrariam consuetudinem, etiam quod habeat decretum irritans, abrogetur *Suar. de Legibus. lib. 7. c. 19. n. 14.* Tres fuerunt datæ responsiones. *Prima*, illam consuetudinem non probari. *Secunda*, non suffragari, cum non adsit expressus Papæ consensus. *Tertia*, eò magis non suffragari, quia nec adest scientia Papæ. Quod non probeatur consuetudo satis patet; quia illa non inducitur, si variò modo fuit servatum, quia requiritur actus uniformes, *Bar. in*

Nec contra eam operatur ulla consuetudo.

D

l. 2. in

l. 2. in fin. princ. ff. solut. matrim. Dec. conf. 214. n. 2. vers. Secundo hoc idem. & per tot. & conf. 129. col. 2. Alex. conf. 5. lib. 5. & conf. 173. per tot. lib. 6. Roland. conf. 2. n. 118. & seq. lib. 1. & conf. 87. n. 53. lib. 2. & conf. 13. n. 18. & 20. ubi, quod nullus discrepat. lib. 4. Sym. conf. 96. n. 5. Rimin. Inn. conf. 264. n. 28. & 29. lib. 3. & conf. 265. n. 25. Et quando consuetudo est varia, quod non recedatur à iure communi. Nat. conf. 132. in fin. & conf. 309. n. 9. Roland. d. conf. 87. n. 53. lib. 2. Curt. Inn. conf. 260. n. 20. lib. 3. In proposito autem electiones, in quibus fit fundamentum, uniformes minimè sunt. In illa enim de anno 1502. sub Alex. VI. vota fuerunt redacta in scriptis, & tam Scrutatores de Collegio, quàm extra, suffragia exquisiverunt. In alia facta de anno 1514. sub Leone X. fuerunt electi tres Scrutatores de Collegio, & vota in scriptis redacta. In alia de anno 1525. sub Clem. VII. tres tantùm de Collegio Scrutatores fuerunt electi, & suffragia pariter redacta in scriptis. Sub Pio V. de anno 1565. tres etiam Scrutatores de Collegio tantùm fuerunt adhibiti. Sub Gregor. XIII. de anno 1581. suffragia fuerunt per Notarios scripta. quod est de iure permissum, gloss. in d. c. quia propter. in verb. redacta. sola enim quaestio est, an Laicus Notarius possit scribere, ut per Doctores ibidem. Vltima verò sanctæ mem. Greg. XV. de anno 1621. satis innuit, vota fuisse in scriptis redacta, cum in ea dicatur, quod in præsentia Notarii vota scrutata fuerunt. Fuit præterea ex abundantia consideratum, quod tempore Clem. VII. fuit electus Ioannes de Cellis, & non datur alia electio usque ad tempus Pij V. & tamen electiones intermedias affuisse non est ambigendum, cum sub Pio V. non fuerit facta electio per obitum dicti Ioannis, sed cuiusdam Petri, prout fuerunt etiam electiones intermedie inter Greg. XIII. & S. mem. Greg. XV. tempore enim illius fuit electus quidam Bernerus, & sub ultimo Gregorio fuit facta electio per obitum Nicolai, & sic non rectè deducitur status electionum. Fuit insuper ponderatum, quod in electione sub Alex. VI. fuit facta mentio electionum, de quibus in c. quia propter, & sub Pio V. dixerunt electores, quod volebant procedere per viam Scrutinii. Sub Greg. XIII. expressè etiam fuit dictum, quod ex tribus modis eligendi nimirum, per Scrutinium, per compromissum, & quasi per inspirationem, viam Scrutinii elegerunt. Et in postrema sub S. mem. Greg. XV. dicitur, quod viduata Ecclesiæ per viam Scrutinii intendebant providere. Ex quo igitur viam Scrutinii censuerunt eligendam, censendum est viam ordinariam elegisse, scilicet iuxta terminos c. quia propter. in rubr. de elect. n. 12. si verò d. etiam formam servare nescientes errarunt, non potest dici aliquam consuetudinem induxisse, quæ ex certa scientia, non ex errore debet induci, gloss. in c. fin. in verb. legitime. vers. item quod ex certa scientia & ibi etiam Abb. n. 12. de consuet. gl. vest. in

vest. in verb. consuetudo. q. 4. Tabien not. 7. n. 8. Medic. de Leg. part. 2. q.

41. n. 5.

IV. Secundò fuit principaliter responsum, quod ad inducendam consuetudinem contra Canones, requiratur scientia & expressus consensus Papæ, aliàs nunquam per contrariam consuetudinem lex abrogatur. Quia Summus Pontifex non habet potestatem à populo, sed immediatè à Deo; & idè non est populus, qui inducit consuetudinem contra Canones, sed auctoritas Papæ permittentis, *Abb. in c. fin. n. 8. in fin. de consuet. Salas de legibus. q. 97. trac. 14. disp. 19. sect. 6. n. 59. vers. hac sententia.* Quod in lege Civili secus est: nam lex Civilis tendit ad bonum publicum, & in utilitatem privatorum: unde si populus vult sibi præiudicium inferre, Principes ab eodem populo potestatem habentes non curant, *l. de quibus. vers. nam cum ipse. ff. de leg. 8. Thom. 1. 2. q. 47. art. 3. in resp. ad 3. Abb. in c. fin. n. 9. de consuet. Driedon de Libert. Christ. c. 11. ante fin.* Ius autem Canonicum principaliter intendit hominem in Deum dirigere, & venit ad bonum publicum Ecclesiasticum; & cum sit institutum à potestate spirituali, illa non potest in laicos cadere, *Abb. & Driedon. locis præcitatis.* Hinc ergò cum consensus Papæ operetur ad istam consuetudinem inducendam, requiritur illius certa scientia, ita ut non sufficiat error, ut dictum est, & insimul requiritur animus inducendi consuetudinem, *gloss. in d. c. fin. in verb. legitim. ubi Abb. n. 17. & facit rex. in l. 1. c. quæ sit long. consuet.* Quare si consensus Papæ est ille, qui consuetudinem inducit, & etiam ad hunc effectum requiritur certa scientia, & voluntas inducendi consuetudinem, non potest deduci voluntas, nisi expressus consensus adsit; multa enim per patientiam tolerantur, quæ deducta in iudicio, exigente iustitiâ, toleranda non essent, ut dicit *rex. in c. cum iam dudum. 18. in fin. de preben. quem in puncto allegat gloss. in §. leges. in verb. abrogata. distinct. 4.* & ex istis rationibus convincitur *Vasq. ex part. 2. q. 97. disp. 177. c. 12. dum dicit nihil referre, quod Papa recipiat potestatem à Deo, & non à Populo, ut consensus eius tacitus non possit operari ad derogandum suæ legi: ut enim ex prædictis apparet, multum refert, quod Papa immediatè potestatem habeat à Deo.* In hoc autem casu nedum non adest expressus consensus summorum Pontificum; sed nec etiam scientia, ut in tertia responsione ostendemus. Et quod requiratur nedum scientia, sed etiam expressus Papæ consensus ad inducendam consuetudinem contra Canones, etiam quantumque temporis spatium illa fuerit servata, tenent *gloss. in d. §. leges. in verb. abrogate. dist. 4. Archid. in c. cum de benef. n. 2. circa med. vers. nam & ibi notat. de preb. in c. ubi optimè dicit casum esse expressum in c. consue-*

Quæ contra sacros canones non potest introduci sine certa scientia & expresso Papæ consensu.

D 2

quens.

quens, & in c. nolite. 11. dist. c. facta 9. q. 3. & c. illud. & c. ridiculum. 12. dist. 10. Andr. in d. c. cum de beneficio. post princ. Gemin. n. 6. Franc. n. 3. & 4. S. Antonin. in sum. part. 1. tit. 16. c. unnc 92. ante fin. vers. dicit autem Ioannes. Io. de Salas de legibus. q. 97. tract. 14. disput. 19. n. 62. in fin. quam sententiam sequuta fuit Rota in Romana observationis contractus 23. octobris 1551. coram Chisanen. relata apud Verall. decis. 204. n. 3. par. 3. & in Romana concordia S. Petri. 12. feb. 1610. coram Reverendissimo D. meo Cavalerio, nunc S. D. N. Datario. quæ eò magis de plano procedunt, cum c. quia propter habeat decretum irritans, ut considerant Archid. Io. Andr. Gemin. & Franc. locis prædictis. cui sententiæ consonat etiam dictum Goffr. & Innoc. in c. ad nostram in princ. de prob. ubi, lex quæ est contra ius commune, non debet servari, cum non sit inducta de certa scientia eius, cuius est condere & mutare legem, l. de quibus. ff. de legibus.

Quod fu-
sus proba-
tur.

V. Tertiò principaliter etiam fuit responsum, quod communis & indubitata conclusio est, legem Papæ non posse abrogari, saltem absque illius scientia, ut egregiè probat Driedon. delibere. Christ. d. lib. 1. cap. 2. in fin. Vasquez ad S. Thom. 1. 2. q. 97. & hanc opinionem ab omnibus teneri affirmat Petrus de Lorca ad 1. 2. S. Thom. in tit. de legibus disp. 29 in princ. & latè fuit deductum in d. causa Romana concordia S. Petri. Quæ scientia, ex qua arguitur consensus, hinc non adest, sed error, qui non sufficit ad inducendam consuetudinem, ut supra dictum est. Scientia enim summorum Pontificum, quæ deducitur ex confirmationibus non adest, cum electiones nullas confirmaverit absque certa scientia, Bar. in l. si constet. 12. n. 2. ff. de appel. ubi. quod per confirmationem non confirmatur electio invalida, nisi fieret ex certa scientia. Bal. in l. nominationes. 27. n. 2. vers. Tu dic. C. de appellat. ubi, quod confirmatio superioris non purgat vitium electionis, nisi Princeps confirmet ex plenitudine potestatis. Et loquitur in terminis electionis, in qua non fuit servata forma c. quia propter. Franc. Marc. decis. 227. n. 5. & 6. part. 1. Innoc. in c. cum dilecti. 31. n. 1. de elect. Alex. cons. 58. n. 8. l. b. 1. ubi, quod nec certa scientia præsumitur, nisi probetur. In proposito autem, si dicamus verba confirmationum de per se importare, quod Papa ex certa scientia confirmaverit, siue non; nihilominus utcumque sit, veritas est, quod Summi Pontifices confirmaverint electiones tamquam canonicas, & verè non sint tales, cum in illis non fuerit insertus tenor; præsumuntur circumventi ab iis, quibus electiones examinaudas mandarunt, Felin. in c. cum à nobis. n. 3. de test. Ruin. cons. 41. n. 15. vers. secundum respondendum. lib. 1. Gabr. concl. 1. n. 42. & seq. de probat.

VI. Ne-

VI. Neque facit, quod quando intervenit consensus de iure naturali requisitus, electio dicatur canonica, *Innoc. in c. cum sicut. n. 7. Compstell. col. 6 in princ. num. 17. vers. item quero. de elect. Archid. in c. nullus. n. 2. eod. tit. Franc. Marc. decis. 1322. n. 1. in fin. part. 1.* & in dictis electionibus intervenit consensus de iure naturæ requisitus, & propterea tanquam canonice potuerunt confirmari, *Innoc. in d. c. quod sicut. n. 27. vers. circa primum. Io. Andr. n. 7. Bellam. n. 50.* Quia fuit responsum, electionem triplici modo dici canonicam. Largè, strictè & strictiùs; ut per *Gemin. in conf. 88. n. 4.* Strictiùs dicitur canonica electio, quando omnia interveniunt, quæ sunt de substantia & solemnitate: quæ si omittantur, electio est nulla, ut in *d. c. quia propter.* Strictè dicitur, quando servantur illa, quæ sunt de substantia: omissis tamen his, quæ pertinent ad solemnitatem, ut puta, vocatio absentium &c. & isto casu electio non est nulla, sed venit annullanda, ut in *c. quod sicut. 28. de elect.* Largè dicitur canonica, quando non sunt servata substantialia, nec alia solemnia requisita à iure positivo: sed habet tantùm validitatem iuris naturalis, ut quia scilicet habet consensum eligentiù, & ista de iure non est valida, ut in *d. c. quia propter.* & in *c. sicut 21. de elect. in 6.* Vbi autem appellat electiones canonicas, censendum est intellexisse de electionibus canonicis strictiori modo, cum iura tales approbent, & illud est proprium significatum, quod communiter iura recipiunt: dum enim dicunt canonicam, intelligunt de valida, ut patet in *c. postulastis. 7. in princ. de cleric. excomm ministr.* & à propria verborum significatione recedendum non est, *l. non aliter. ff. de Legat. 3. c. in nostra. 8. de iniur. & in c. propterea. 8. de verb. significat.* Ita egregiè *Gemin. d. conf. 88. n. 4. & bene Rebuff. in praxi. tit. canonica institutio qua dicatur,* ubi, quod solum illa dicitur canonica, quæ sit secundùm Canones, *c. cum olim. 7. de dolo. c. gravis. 15. de cens. c. unic. de etat. & qualitat. in 6.* nec potest dici canonica, quæ iure facta non sit, *c. 1. de elect.* Et si diceremus Summos Pontifices non ita sensisse electiones canonicas, confirmationes tanquam non factæ ex certa scientia corruerent, ut suprâ ostensum est.

Electioes
canonica
intelligun-
tur stri-
ctiori mo-
do.

VII. Neque debuit allegari, quod in Concordatis habeatur, Papam confirmaturum electiones canonicas, & Concordata debeant intelligi iuxta terminos Concilii Basileensis *Sess. 38. de elect. in quo fuit statutum,* quod electiones factæ ab omnibus, vel à maiori parte, etiam si reliqua electionis formam concernentia omissa fuerint, confirmari deberent. Nam ut plenè satisfiat huic prætensæ vanitati, & minùs dignæ, ut à Catholicis allegetur, Concordata continent: *Placet Nobis, quod in Metropolitanis & Cathedralibus, &c. & Monasteriis immediatè subiectis Sedi Apostolicae fiant electiones canonice, que ad dictam Sedem deferantur, quas etiam ad tempus constitutum in Constitutione sel. recor. Nicolai Papæ III. que incipit, Cupientes.*

Et de ijs
loquuntur
Concorda-
ta Germa-
niæ.

pientes. expectabimus, & lapsa dicto tempore, si non presentata, vel si minus canonica presentata fuerint, providebimus. &c. & si canonica fuerint, eas confirmabimus, nisi ex rationabili & evidenti causa, &c. de digniori & utiliori persona duxerimus providendum, &c. Huiusmodi Concordata, quod sint intelligenda de electionibus strictiori modo acceptis, hoc est, iuxta formam c. quia propter, dicit Henr. Canis. in annot. ad dd. concordata & probatur ex verbis illis, si presentata minus canonica fuerint, quæ verba sunt desumpta ex tex. in c. quanquam. 18. de elect. in 6. ubi minus canonicas appellat illas electiones, quæ fiunt contra formam Concilii Generalis, quæ est forma c. quia propter, ut notat gloss. ibidem. Et hæc satis probant omnia superius deducta ad interpretationem verbi canonicas, positi in confirmationibus. Et Aneas Syl. in eius epist. 338. Martino Mayer Archiepiscopi Moguntini Cancellario missa, data Romæ 12. Kalen. Octobris 1457. & sic statim post Concordata, videtur illa intelligere de electionibus canonicis, prout de iure communi: inquit enim, nulla electio reiecta est, quam constitit fuisse canonicam; Pontificali Ecclesia in Alemannia nulla reservata est specialiter s. D. N. contra Concordata vestra. &c.

Nec attē-
ditur Con-
cilium Ba-
sileense,
quod tum
non nisi
in conciliabu-
lum erat.

VIII. Et hoc posito, inanis etiam est præsentio, quod Concordata sint intelligenda iuxta determinationem Concilii Basileensis, quia licet illud in principio fuerit Oecumenicum, eo quod auctoritate summi Pontificis fuerit indictum sub Præsidio Iuliani Cardinalis Casarini, & prosequutum, donec illicitâ potestate usurpatâ, & in Pontificem Romanum omni iudicio & subiectione coactiva iure Divino exemptum, iudicium suum ipsi converterent, & Pontifex Legatum suum, omnesq; alios Episcopos avocaret. Quando verò post horum discessum, Synodus sub Præsidio Cardinalis Arelatensis continuata, invitoq; Pontifice prorogata est, non tantum Oecumenica, verum etiam Legitima Synodus esse desit. Nam eo tempore, quo Concilium in Pontificem sententiam pronuntiare ausum est, omnesq; præcipui Episcopi discesserant, & Cardinalis Arelaten. præsidendi sibi munus assumpserat, quia Episcopi paucissimi erant, introduxerunt in Synodum ingentem Presbyterorum multitudinem, ita ut contra omnem formam Conciliorum, non Episcoporum, sed Presbyterorum Synodus esset, ut Deus Opt. Max. sententiam suam dicere volens, tam horribili peste Basileam affligebat, ut maior pars eorum, qui remanserunt in conciliabulo, vel extincti, vel secedere coacti fuerint, ut refert Aen. Syl. in historia Concilii Basileen. cui ipse interfuit, quod Concilium in Concilio Lateranensi ultimo sub Iulio II. Sess. 4. & sub Leone X. Sess. 11. appellatur schismaticum, seditiosum, & nullius prorsus auctoritatis; & S. mem. Eugenius IV. ad orationem habitam per Joannem Bachenstein & petitionem factam nomine Concilii Basileensis, inter alia, cum p. tere-
tur

tur observatio decreti de electionibus, præmissâ responsione, quod semper eius fuit intentionis invigilare in his, quæ honorem Dei, salutem animarum, ac bonum totius Ecclesiæ, & Reipublicæ Christianæ concernerent, signanter ad extirpationem hæresum, reformationem morum, ac pacem populi Christiani: ad specialiter petita sic respondit: *Quantum autem ad negotium indulgentiarum, electionum, annatarum, causarum, & vacationum scriptorum & abbreviatorum Romana Curia: quia materiae grandes sunt, & discussione, & declaratione indigent, se unâ cum fratribus suis S. R. E. Cardinalibus decrevisse respondere per suos Concilio, quod quamprimum facere intendit, sperans responsiones suas tales esse debere, quæ iustitiæ & honestati convenient, ipsiq; Concilio, & omnibus piè sentientibus ad Dei honorem, charitatem & pacem, ac bonum universali Ecclesiæ grata & accepta merito sint futura.* Ita habetur tom. 4. part. 1. Concilior. Colonia impr. in append. fol. 177. & seq. & fol. 179. habetur prædicta responsio.

IX. Neque dici potest, Concordata esse intelligenda iuxta Concilium Basileense, ex quo *Nicolaus V.* qui Concordata fecit, decreta Concilii Basileensis confirmaverit, ut patet in eius Bulla, & refert *Aeneas Syl. & Golelin.* locis citatis. & ideò Concordata debent intelligi iuxta statuta Concilii Basileensis per eundem Pontificem confirmata: quia hoc est merum figmentum, cum Concordata habeant *Dat. Kalen. Aprilis. 1447.* Bulla autem habet *Datam sub 14. Kal. Iulii 1449.* Et sic de tempore Concordatorum Bulla non erat in rerum natura. Veritas tamen est, quod *Nicolaus V.* non confirmavit decreta Concilii, sed pro bono pacis electiones factas in obedientia Concilii Basileensis, ut patet in prædicta Bulla, quæ habetur in d. tom. 4. p. 1. fol. 96. cuius hæc sunt verba formalia. *Nicolaus &c.* quascumque promotiones, electiones, confirmationes, postulationum admissiones, translationes, commendas, administrationes, provisiones, reservationes, uniones, incorporationes, revocationes, pallii donationes, consecrationes, personarum benedictiones, de ordine ad ordinem translationes, infeudationes, absolutiones, liberationes, quietationes super quibuscumque debitis ratione decimarum, indulgentiarum, annatarum, dispensationes tam super ætatis, quam natalium, & aliarum inhabilitatum defectus, &c. ac omnia & singula, tam iustitiam, quam gratiam concernentia, sive in foro conscientia, vel contentioso, in personis & locis, quæ tempore concessionis, & aliorum præmissorum obediverunt prædicto Venerabili ac Chariss. Fratri Nostro *Amodeo Card. Felici V.* nominato, ac congregatis (in Concilio Basileen.) aut aliter eorum auctoritate, etiam per Legatos de latere, seu delegatos ab eis potestatem habentes conjunctim vel divisim, qualitercumque facta, gesta, concessa, indulta, data, disposita & ordinata, etiamsi maiora aut graviora, aut alterius cuiuscumque natura à præmissis existant, & specialem requirentia expressionem, cum omnibus & singulis inde sequentis, ac etiam omnia & singula per Ordinarios in

Cuius decreta Nicolaus Papa V. simpliciter non præbavit.

dictis locis facta, pro bono pacis & unionis Ecclesie, motu proprio & ex certa scientia & Apostolica potestate plenitudine, de consensu Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, presentium serie approbamus, ratificamus, & confirmamus, rataq; & firma fieri volumus &c. Et quamvis prædicta clarissima sunt, potest tamen addi, quod si gesta Concilii Basileen. fuissent confirmata, frustra in Concilio Lateranen. sub Iulio II. & Leone X. Sess. 4. & 11. ut supra relatum est, illud fuisset appellatum schismaticum, seditiosum, & nullius prorsus auctoritatis; & incassum, dum in eodem Concilio Lateranen. improbantur acta Basileen. fuissent facta Concordata cum Rege Franciæ. Et *Aneas Sylv.* epist. 369. sub *Data Romæ 8. Augusti 1457.* scribens d. Martino Mayer Cancellario Archiepiscopi Moguntini, non dicit decreta Concilii fuisse confirmata, imò totum oppositum; siq; aliter diceret, falsum esset. Audiatur ipsemet loquens ibi: *Sed ut ad querelas tuas veniamus, dicimus tibi, dignum esse, ut compactata cum vestra Natione serventur &c. verum cum dicis decreta Concilii Basileen. non custodiri, idq; putas iniuriosum esse Nationi, indignam dicimus esse querelam tuam; propter decreta enim Basileen. Concilii, inter Sedem apostolicam & Nationem vestram disidium cepit; cum vos illa prorsus tenenda diceretis: Apostolica verò Sedes omnia rejiceret. Itaque fuit denique compositio facta (scilicet Concordata) in qua nos Imperatorio nomine interfuimus, eam certam legem dedit inviolabiliter observandam, per quam aliqua ex decretis Concilii prædicti recepta videntur, aliqua rejecta: hoc est, fuerunt facta Concordata, per quæ aliquid fuit concessum Nationi; non autem simpliciter dicit, quod per Concordata gesta in Concilio Basileen. fuerunt confirmata; & subditur: Itaque non iuste agis, si per omnia servanda esse decreta contendis, & sequitur ibidem, Sed venio ad electiones, quas passim contemni refers. Hoc non invenimus ita esse, ut asseris: nam postquam ex Alemannia huc venimus, plures Ecclesie Cathedrales eiusdem Nationis vacaverunt, in quibus vel postulationes factæ, vel electiones fuere. De postulationibus nihil est, quod objici possit: nam illæ ex gratia pendent etiam vetusto iure, liberumq; est Pontifici Maximo eas admittere vel rejicere: electiones autem si canonice fuerint, compactatorum vigore confirmationem merentur, nec repelli possunt, nisi de utiliori persona Romanus Pontifex de consilio Fratrum suorum S. R. E. Cardinalium duxerit providendum; sed neque hic est aliquid, quod reprehendi merito possit. Et sic apparet quod refert tenorem Concordatorum, & intelligit de electionibus canonicis, prout de iure communi, non autem iuxta disposita in prædicto Conciliabulo, & subsequitur idem *Aneas*; de tempore dicimus, quo Romanam Curiam sequimur, neque enim (iam biennium tantum est, quod hic sumus) ulla electio huc allata est, quæ ritè & canonicè comperita sit; nam Traiectensis electio, de qua magni rumores habiti sunt, in personam excommunicati ceciderat: alia verò alios defectus habuere; & concludendo dicit:*

cit:

cit: Itaque vides non esse, cur vestra Natio circa electiones iustam querelam habeat &c.

X. Et non aduersatur idem *Æn. Syl.* sed favet in Apolog. ad eundem Martinum Mayer, fol. 672. secundum parvā impressionem: ibi enim recenset obitum Eugenii IV. & creationem Nicolai V. quodq; miserit legatum in Germaniā Ioannem Cardinalem S. Angelicorū quo inquit disceptatum est, quoniam pacto Pontifici Nicolao parendū esset, erant, qui decreta Basileen. Concilii omnia suscipienda contenderent, illisq; salvis Pape obediendum. Contra Legatus Apostolicus eius Concilii legibus, quod Romana Sedes refutasset, nullam inesse vim aiebat: alii, quibus media sententia placebat, verum Basilea Concilium aliquando affirmabant, eiusq; temporis constitutiones haud quaquam rejiciendas esse putabant. Postremo eo modo concordie locus fuit, ut sententia quorundam decretorum Basileensis Concilii reciperetur: reliqua verò eius statuta reiecta viderentur. Hæc verba non sunt intelligenda, quod decreta Concilii fuerint approbata, sed quod in Concordatis aliquid fuerit conventum, prout dispositum fuerat in Concilio Basileensi; & quoad formam electionum, quod Concordata non sequantur disposita in Concilio Basileo. literis rotundis idem *Æneas* afferit ibi: Sed pergis ulterius, & concordie formulam attingens, decretum super electionibus in Basilea promulgatum, tanquam receptum in conventionibus videatur, infringi, rejiciq; contendis; inexcusabilem esse Romanum Pontificem arbitraris, & prorsus iniustum, qui cunctis electionibus aduersetur, nec tolerabile hoc tuæ genti esse existimas, nec tibi responderi posse in hac parte confidis. Sed subsequitur prædictæ obiectioni talis responsio. Falleris haud modicè nostro iudicio, quemadmodum clarius tibi ostendemus; nam formula concordie, quæ respicit electiones, hunc sensum habet, illas enim in Ecclesiis Cathedralibus & ex Monasteriis expectari iubet per tempora, quæ sunt à iure statuta, easq; si canonicæ fuerint, confirmari, nisi Romanus Pontifex de persona quæ sit magis idonea electo, vacanti Ecclesie de Consilio Fratrum suorum S. R. E. Cardinalium providendum duxerit. Et sic verbis, quibus nihil potest objici, dicit Concordata circa electiones non esse intelligenda, ut scilicet electiones subsistant, si iuxta tenorem Concilii Basileen. fiant; sed solum quod sustineantur, si secundum Canones factæ fuerint; & tamen recenset plures electiones, quas Summi Pontifices tanquam canonicas confirmarunt, alias verò tanquam minùs canonicas reiecerunt. Denique *Gobelin. in comm. Pii II.* qui fuit idem *Æneas Sylv.* ita in minoribus appellatus, fol. 12. secundum magn. impress. & fol. 20. secundum parvam, vers. interea Ioannes, refert, quod Legati Romani missi retulerunt Eugenium durissimè respondisse, & quod *Æneas Sylv.* alias notulas composuit, quæ Eugenio mitterentur, ut verè postea Romam missæ fuerunt; sed hoc non tangit negotii veritatem, quæ clarè elucescit ex supra deductis.

Sed quædam duntaxat in eo de pfecta, & per Concordata Germaniæ conventa concessit.

In hac electione non intervenit compromissum cum Scrutinio mixtum, nec expressum.

XI. Quantum attinet ad tertium principaliter caput oppositum, nempe quod ista non fuerit facta electio simpliciter per Scrutinium, sed per compromissum cum Scrutinio mixtum, quæ forma eligendi est canonica. Puta, si ita compromissum sit, ut compromissarii ipsi exquirant vota singulorum, illomq; eligant, in quem maior & sanior pars consenserit, ut est Constitutio Innocentii III. de qua in c. cum dilectus. 32. de elect. quæ non fuit revocata per Constitutionem Alex. III. in Concilio Generali de anno 1215. de quo in dicto c. quia propter. ut declarat Bonifacius VIII. in c. cum expediat. 29. de elect. in 6. c. si cui. 27. eod. tit. Canon. in tit. de elect. §. de concurs. comprom. cum Scrutin. Baif. de elect. par. 3. c. 17. n. 4. vers. aliquando autem. Ceterum quod ista forma sit canonica non negatur, sed factum negatur; non enim fuit processum per viam compromissi cum Scrutinio mixti; quia compromissum aut sit expressum, aut tacite ex verbis inducitur, ut sentit Petr. de Baif. e. ad. p. 3. c. 17. n. 1. in fin. de elect. & Specul. in rubr. eiusdem tituli n. 13. In hoc autem casu neutrum adest. Non expressum: quia congregato Capitulo, is, qui habet in Capitulo primam vocem, vel alius de mandato Capituli, seu quisvis etiam sine mandato, Capitulo tamen non contradicente, requirit primò singulos sigillatim, an placeat procedere hæc formâ compromissi; & omnibus consentientibus, ita ut nullus omninò discrepet, debet requirere eos iterum, quibusnam personis, & per quem modum velint eis committere vices suas, & omnibus de personis concordantibus & de modo; tunc omnes simul, vel unus nomine omnium in personas huiusmodi eligendas transferat potestatem, si verò Capitulum nolit in compromissarios convenire, possunt eo casu, ut citius ad concordiam deveniatur, uni vel pluribus, qui vice omnium eligant compromissarios, committere vices suas, ita Mandagot. de elect. part. 1. c. 39. Compostell. in c. quia propter. n. 26. vers. quero modo. & ibi Bellam. in §. vel saltem. n. 7. eod. tit. & de hoc debet confici publicum instrumentum. Specul. in tit. de elect. §. 2. in princ. Bertach. de Episcop. part. 1. lib. 3. q. 49. n. 93. idem specul. in c. de via compromiss. n. 4. & hoc casu quæstio est, ut per Bart. in l. institutio n. 3. ff. de cond. instit. an duo sint conficienda instrumenta, ut scilicet unum contineat: Nos eligimus, quem tales compromissarii nominabunt & alterum: Eligimus illum, quando tales compromissarii nominabunt, tamen idem Bart. concludit, quod licet de iure duo essent conficienda, de consuetudine contrarium servatur. Hanc autem formam hæc non fuisse servatam certum est, cum nihil tale legatur in instrumento S. D. N. transmissio.

Nec tacitum.

XII. Reliquum est, ut videatur, an adsit compromissum cum Scrutinio mixtum, saltem tacite. Abbas Richardotus fuit electus Præsidens Capituli, & ea quæ uti talis gessit, gessit in præsentia Abbatis Trevirensis & S. Matthei;

S. Matthiæ ; fuerunt etiam electi tres Scrutatores de Collegio, quibus, & antenominatis Abbatibus fuit data & concessa omnis auctoritas & potestas secretò & sigillatim vota omnium & singulorum scrutandi; quapropter hi fuerunt electi Scrutatores, non compromissarii, ut scilicet eligerent per compromissum cum Scrutinio mixtum; ut enim superius firmatum est, debet dari facultas, ut compromissarii vota singulorum exquirant, illumq; eligant, in quem maior & sanior pars consenserit, *d. c. cum dilectus. 32. de elect.* quem ita explicat *gloss. in c. cum expediat. 29. quæ est prima, & incipit pro intellectu. de elect.* Et quamvis in dicto instrumento subdatur, & facta collatione numeri ad numerum, zeli ad zelum, meriti ad meritum, fuit data potestas illum in Abbatem nominandi, & publicandi, in quem omnes, vel maior pars Capituli inveniretur consensisse Hæc tamen verba sunt intelligenda; ut scilicet Scrutatores possint nominare, hoc est, verbo pronunciare, seu proclamare & publicare electionem factam à Capitulo; non autem, quod ipsi tanquam compromissarii possint eligere; quia post electionem factam à Capitulo, electio pronuntiatur & publicatur, ut bene *Rebuff. super Concord. rubr. de reg. ad Prælat. nomin. §. ult. in verb. forma. in 13. 15. & 16. requis. fol. 230. & 231.* & tunc demum datâ facultate nominandi, censeretur data facultas etiam eligendi, si constat arbitros fuisse electos. Et in istis terminis procedit *tex. in c. cum in iure peritus. 33. de elect. ubi Hostien. n. 13. vers. sed quidquid dicat. lo. Andr. n. 8. Rebuff. in pract. de nomin. q. 1. n. 24.* hîc autem non fuerunt electi arbitri, sed Scrutatores, ut dictum est: & idè illa facultas nominandi debet quoad publicationem censeri, vel ad summum data ad electionem nomine Capituli faciendam; cum de substantia sit, ut unus nomine Capituli eligat, ut in *c. quia propter, & ibi DD.* quod clarius ex modo procedendi, de quo statim dicam, colligi potest.

XIII. Cessat denique omnis difficultas: quia in instrumento, quo petitur confirmatio, Capitulum his verbis loquitur: *Atque pro publicatione novi electi Abbatis & Pastoris instantes, per sepe dictum D. Præsidentem expresse rogati, num actam per nos electionem ratam firmamq; haberemus.* Ex qua serie apparet, quod Abbas non vocatur compromissarius, sed Præsidentis, & non agitur de electione facta à compromissariis, sed ab ipsomet Capitulo. Et quamvis in compromissis Capitulum censeatur eligere, quem arbitri nominabunt, *Compostell. in c. licet. n. 7. de elect. Hostien. n. 14. vers. utique quia ex compromissis.* hîc tamen Capitulum non loquitur de electione ipsius nomine facta à compromissariis, sed de electione ab ipsomet Capitulo facta, quod evidentius demonstratur; quia Capitulum proclamari & publicari fecit electionem per ipsum Præsidentem *Richardotum*; quod propriè convenit electioni per scrutinium: facta enim collatione, debet sequi communis electio per unum nomine Capituli per verba singularis

Quod è ex ipso electionis instrumentis patet.

numeri, ut in *c. cum ab uno. 4. de re iudic. in 6. c. sicut. 21. de elect. in 6. Franco. Marc. decis. 922. n. 2. lib. 1.* Et ita communis electio potest etiam fieri per extraneum, dummodò electores tacitè, vel expressè consentiant. *Bais. in direct. elect. part. 3. c. 33. n. 4. & seq.* Si igitur fuisset processum per viam compromissi, unus compromissarius omnium compromissariorum vice eligere debuisset, ut puta, dicendo, *Ego N compromissarius ex consensu & voluntate compromissariorum meorum eligo & c.* Hanc formam ponit *Mirand. in manual. Pralat. regul. par. 2. q. 33. art. 38. conclus. 2.* & bene adaptatur, quando pronuntiatio fit sine scriptis. *Mandagor. de elect. q. 59. form. 9.* ponit aliam, quæ idem in substantia continet; & subicit opus esse, ut unus vice omnium eligat, alias electio est nulla. *Oldrad. cons. 184. in princ. Roman. cons. 216. n. 4. vers. quarta eiusdem nullitas.* In proposito autem neque expressè, neque per æquipollens verba possunt importare, quod *Præsident* tanquam compromissarius nomine aliorum compromissariorum elegerit.

Quin &
in compro-
misso ob-
servari de-
bent sub-
stantialia
Scrutinii.

XIV. Dato tamen, absque eo quod veritati præiudicetur, quod electio fuerit per compromissum cum Scrutinio mixtum, nec etiam sustinetur; licet enim ista dicatur melior, & expeditior forma, cum non omnes formam Scrutinii bene sciunt, ut ait *gloss. in c. cum expediat. 29. in verb. inquisitis. de elect. in 6. Mandagor. de elect. c. 41. in litera E.* Nihilominus isto casu non possunt omitti substantialia scrutinii, *c. si cui. 22. de elect. in 6. ubi* si fuerit actum, quod electio facta per compromissum cum Scrutinio mixtum, ut scilicet eligatur ille, in quem maior pars respectu numeri, non autem respectu totius Capituli consenserit, valeat, non tenet. Et *gloss. ibid.* exemplificat in verbo *secretò*, si fuerit actum, quod vota non sint secreta: quia semper habet locum ratio finalis illius *tex.* & merito hoc dicit; ex ea enim ratione *tex.* dicit electionem factam vigore compromissi non tenere, si actum fuit, ut eligatur nominatus à maiori parte respectu minoris, cum hoc sit præter formam, quam Generale Concilium servari statuit in electionibus celebrandis, decernens eas, si aliter fierent, non valere, & *gloss. ibid.* explicat ipso iure: & sic ista ratio militat, quotiescumque omittitur aliquod substantiale, de quo in *c. quia propter.* ut bene *Abb. in d. c. quia propter. §. vel saltem. n. 2. vers. non tamen. de elect.* ubi dicit, quod et si prædicta *gloss.* in *c. cum expediat.* hanc formam utiliore nomine, non tamen intelligas, quod compromittentes possint in aliquo tollere huius Capituli substantialia (scilicet *c. quia propter*) *Burr. in d. c. si cui. n. 5. in fin. de elect. in 6. Lap. Abb. n. 2. Canis. in sum. iur. Cano. tit. de elect. §. de cõkurs. Scrut. cõ compr.* & expressè sentiunt DD. mox allegãdi, dum firmãt, quod in electione per compromissum cum Scrutinio mixtum nõ requiratur collatio plena, sed aliqualis, cum forma compromissi non requirat illam de se, quam requirit forma Scrutinii: illa enim arctior, ista liberior, nec tenetur compromissarius ad

ad aliud, quàm ad id, quod in compromisso expressum est; quia non est necessaria collatio meriti ad meritum, zeli ad zelum, sed numeri tantum ad numerum, ut nimirum videatur, an adit maior pars totius Capituli, Monach. in c. cum expediat. 29. n. 9. ad fin. vers. item quero. & n. 10. de elect. in c. 10. Andr. in princ. Gemin. n. 3. vers. quero an ista forma. Compomstell. in c. in Genesi. 59. col. 3. vers. in forma verò compromissi. ubi abb. n. 2. in 4. notab. de elect. & in hoc ista forma compromissi cū Scrutinio mixti potest secundum dictam gloss. utilior appellari. In nostro casu autem omnes defectus considerati in forma meri Scrutinii, in hac etiam electione militarent: excepto tamen, quod non dicerentur adhibiti sex Scrutatores: quia tres primi extra Collegium compromissariorum nomine venirent; & alia nullitas posset addi, quod unus ex compromissariis nomine aliorum compromissariorum electionem minimè publicaverit. Et ex forma ipsius compromissi corrueret etiam electio; quia Scrutatores de Collegio non exquisiverunt suffragia, & illa non fuerunt redacta in scriptis, prout fuerat ordinatum in instrumento compromissi: quæ ommissio formæ viciat compromissum, cum forma data sit servanda, & illius verba debeant potius restringi, quàm ampliari, ut per DD. in illo c. cum expediat. loco citato. & bene Bald. cons. 101. nobiles viri. n. 8. vers. videtur concludendum. in fin. & cons. 103. lib. 3. in princ. Soc. cons. 20. in princip. lib. 1. ubi, quod est stricti iuris, & in ea veniunt solum ea, de quibus specialiter est dictum. Dyn. cons. 45. incip. Questio quæ vertitur. Et ita conclusum.

§ 6. Hæc porrò forma electionis in d. c. quia propter. extenditur etiã ad dignitates maiores, & principales in Ecclesiis Collegiatis, quales in Germania sunt Præposituræ, uti mox dicemus, & patebit *infra hoc titulo & dubio. §. 10* ubi nimirum ex indulto Apostolico inferioribus ad easdem electio concessa est, uti Leodiensibus & aliis *infra §. 12. & 13.* adducendis; non autem ad dignitates inferiores, veluti Decanatus, & alias, prout decidit Rota Romana in causa *Decanatus S. Bartholomæi Leodiensis* *infra scriptis* decisionibus.

Eade forma electio nis servari debet in maioribus & principalibus dignitatibus.

DECISIONES ROTALES

In una Leodien. Decanatus.

PRIMA

Coram R. P. D. Manzanedo. Veneris.
26. Februarii 1627.Electio
Decanatus
valida de-
claratur.

N I.

Acante Decanatu Ecclesie Collegiate S. Bartho-
lomæi Leodien. Capitulum & Canonici dicte
Ecclesie in Decanum elegerunt D. Ioannem Sau-
neur, qui presentata electione Capitulo Cathe-
drali Leodensi, ab Episcopo petiit confirmati-
onem illius, sed quia pro parte D. Ioannis Novi-
lia fuit oppositum de invaliditate electionis, ideò causâ in Rota intro-
ductâ, & mihi commissâ, dubitavi an constaret de illius validitate, & Do-
mini constare responderunt, & moti fuerunt ex eo, quod d. Ioannes Sau-
neur non solum habuit maiorem partem votorum respectu totius Capi-
tuli, prout requiritur ad effectum, ut quis dicatur canonicè electus à
maiori & saniori parte Capituli, ad text. in c. Ecclesia vestra. 48. de elect.
ubi Abb. n. 4. & conf. 25. n. 4. lib. 2. Franc. Marc. decis. 922. n. 3. lib. 1. Sed
etiâ habuit omnia vota, ut legitur in instrumento electionis, de quo in
summario d. Ioannis n. 1. unde negati non potest, quin appareat de vali-
ditate electionis, uti facta à maiori parte Canonicorum, à Canonicis
congregatis more Collegii, ad trad. per Dec. in c. cum omnes. 18. in prima
lect. de constit.

Cui non
obstat c.
quia pro-
pter de e-
lect. ut po-
te in digni-
tatibus
inferiori-

II. Nec visum fuit Dominis obstat dispositionem text. in c. quia pro-
pter. 42. de elect. cum præscripta ibi forma procedat solum, & sibi locum
vendicet in electionibus Ecclesiarum, quæ per mortem Prælati vidu-
antur, ut notat ibi gloss. 1. & ibid. Abb. n. 7. vers. circa istam partem. &
vers. in hanc partem. ubi testatur de communi. Io. Andr. n. 6. Butr. n. 19.
Imol. n. 3. vers. sed non habet locum. Franc. Marc. decis. 924. n. 1. lib. 1.

Et in

Et in puncto, quod dicta forma non sit servanda in electione dignitatū inferiorum dicit *Abb. ubi supra. n. 7. vers. iste autem. Imol. d. n. 3. Franc. Marc. decis. 920. n. 3. & 4. lib. 1.* ex quo sequitur, quod licet Capitulum voluerit eligere per viam Scrutinii, non erat servanda in dicta electione forma *d. c. quia propter.* cum non agatur de prima dignitate Collegiatæ, ut constat ex litteris *Sixti V.* ex fide Curialium, de quibus in dicto *summario Joannis num. 2. & 3. Garcias de benef. par. 1. c. 6. n. 20.*

*hos locum
no habens.*

III. Minus obstat, quod Scrutatores non publicaverint electionem iuxta præscriptam illis formam in Compromissio; quia cum publicationem electionis Capitulum commiserit Scrutatoribus & directoribus, potuit illa fieri per unum ex illis, qui cæteris præsentibus, iure optimo potuit publicationem electionis facere. *ad text. in c. sicut. 21. de elect. in 6. & tantò magis, stante præsentia & acquiescentia ipsius Capituli, dum Decanus S. Pauli unus ex compromissariis, tam nomine suo, quam aliorum omnium publicavit in Decanum D. Joannem Saunneur;* ex quo resultat non solum ratificatio gestorum per Decanum S. Pauli, quibus Capitulum tacendo videtur consensisse, ut in puncto *gloss. in d. cap. sicut. verb. per unum. Abb. in d. c. quia propter. n. 11. Specul. tit. de elect. §. 1. n. 2. vers. si autem. Franc. Marc. decis. 924. n. 2. Petr. de Bassio. in direct. elect. par. 3. cap. 33. n. 4.* qui DD. loquuntur, quando publicatio debet fieri ab eo, qui non est de Capitulo, ut in casu nostro, sed etiam declaratur & cognoscitur, quid & quomodo per d. Capitulum S. Bartholomæi Scrutatoribus ac directoribus fuerit ordinatum & dispositum.

Publicatio electionis potest fieri ab uno Scrutatorum.

IV. Denique non obstat, quod instrumentum electionis, ex eo quod careat testibus, non videatur in forma probanti, cum talis defectus suppleatur ex subscriptione directorum, præsertim cum adfuerit unus testis, & Notarius, qui loco alterius testis habetur, nec non tot Canonici, qui sic & tanquam partes & interesse habentes considerentur, nihilominus visum fuit Dominis sufficere pro talis defectus supplemento.

Instrumentum electionis subscriptum à directoribus est in forma probanti.

V. Ex quibus censuerunt Domini electionem fuisse validam, reservant tamen super electi idoneitate particulariter videre.

Conclusio pro validitate electionis.

SECUN-

SECUNDA.

Mercurii 10. Decembris 1627. coram R.
P. D. Pirouano.

Decisio al-
tera prioris
confirmata
soria.

N. I.

Esolutū fuit, standum esse in decisio in hac causa 26. Fe-
bruarii preteriti 1627. quia *Sauvent* docet de suo titu-
lo, nempe valida electione, nedum quia habuit maio-
rem votorum partem respectu totius Capituli ad ca-
nonicā electionē necessariā *c. Ecclesia vestra. 48. de elect. ubi Abb. n. 4. & conf. 52. n. 4. lib. 2. Dec. in c. cum omnes. 18 in 1. lect. n. 7 de constit. Franc. Marc. decis. 922. n. 2. lib. 1.* Sed omnes de Capitulo concurrerunt ad eandē ele-
ctionem, ut clarē colligitur ex instrumento electionis, quod datum fuit in
eius *summario*.

Nec obstat
c. quia
propter.
uis in su-
ppacitata
decisione.

II. Non obstat, quod electio sit nulla, ob non servatam formam *c. quia propter. 42. de elect.* circa votorum eligentium, & ad invicem ipsorum
Scrutationem, & ipsius electionis publicationem, quibus circumscriptis,
electio invalida remanet, *Innoc. Hostien. Abb. Butr. in d. c. quia propter. & late fuit comprobatum in Treviren. Abbatis. 20. Novembris 1624. coram D. Decano.* quia decisio respondit dispositionem *c. quia propter.* non se
extendere ad inferiores dignitates in Collegatis existentes, prout est Deca-
natus, de quo agitur, *Abb. in d. c. Ecclesia vestra. n. 7. de elect. Imol. ibid. n. 3. Franc. Marc. decis. 922. n. 3. lib. 1.* ea ratione, quia Ecclesia non videtur
per inferiores, sed per primam dignitatem, *gloss. Abb. Io. Andr. Butr. Imol. in d. c. quia propter. Fran. Marc. d. decis. 922. n. 1. lib. 1. Garcias de benef. par. 1. c. 6. n. 19. & 20.*

Quia De-
canatus
non est
principalis
dignitas.

III. Non obstat, quod hæc Decanalıs dignitas sit principalis in Ec-
clesia S. Bartholomæi, in qua contigit vacatio, & de qua agitur, ut propter
ea supradicta retorqueantur, & intrant pro invaliditate electionis, quia vi-
sum fuit *Noviliam* impetranter sufficienter non iustificasse hanc qualita-
tem, prout ei necessarium erat, dum obijcit defectum formæ non serva-
tæ in electione, *Rota decis. 8. & 9. de except. in nov. & decis. 353. n. 8 & 9. cum ibi addit. num. 18. coram Papa Gregor. XV.*

Quod &
Probant
testes in
hac causa
producti.

IV. Nam si probatio maioritatis huius Decanatus deducatur ex testi-
bus datis per *Noviliam*. *Primus* quidem deponit explicitè Decanatum esse
se primam dignitatem, alii verò duo consentiunt Præposituram esse pri-
mam di-

nam dignitatem; nam *secundus* iuxta 19. dicit in Collegiatis Leodiensibus adesse duas dignitates, scilicet Decanatum & Præposituram, & primam dignitatem esse Præposituram. *Tertius* verò iuxta 21. pariter respondit in qualibet Collegiata Ecclesia adesse duas dignitates, Decanatum & Præposituram, primam verò dignitatem esse Præposituram, & habere sedem in digniori loco, quando ad chorum accedit, quamvis rarissimè soleant facere: & hæc probatio per testes conquassatur, quia duo destruunt dictum unius, & probant plenè inducentem, sicut pro eo etiam probationem impleant, *Rota decis. 594. n. 2. par. 3. divers. & decis. 747. n. 6. part. 2. recent.* quod idem fuit dictum in *Banoniens. portoni. 8. Martii. 1610. coram D. Patriarcha Pamphilio.* Nec vis facienda est in distinctione iurisdictionum, quod scilicet Præpositus non habeat iurisdictionem in spiritualibus, ut dicunt iidem testes, sed solum cognoscat causas laicorum delinquentium, quia iurisdictione non distinguit prioritatem dignitatum, sed locus nobilior, qui est prima sedes post Pontificalem, quam testes admittunt esse Præpositi, *gloss. in c. quam periculosum. in vers. primatus. 7. q. 1. Felin. in rubr. n. 8. de maior. & obed. Boer. de auct. magn. cons. 79. Cassin. in catalog. glor. mundi. par. 1. confid. 10. Tiraquell. de iur. primog. in prafat. n. 13.* Et similiter non relevat, quod Decanus habeat curam animarum, inferendo per eam ad primatiam dignitatem, quia ex dictis eorundem testium, cura non est apud Decanum in proprietate, sed quoad exercitium, dum eo mortuo, vel absente, Capitulum providet de vice-Decano; & idem est de iure, quod cura in Collegiatis sit penes Capitulum, *Put. decis. 290. lib. 1. Rota in recent. decis. 340. par. 2. Gonzalex ad reg. 8. gloss. 6. n. 71. & seq.* ut propterea non vacante proprietate curæ, non etiã ex hoc capite possit inferri ad viduationem Ecclesiæ.

V. Si verò hæc maioritas Decanalæ dignitatis fundatur de iure communi, hoc pariter non probatur, sed contrarium ex *decis. 4. vers. ego verò dicebam. de elect. in nov. & ibi Papa non asserens Præposituram esse principalem dignitatem, tribus concurrentibus. Primò*, quod sit electiva. *Secundò*, quod habeat administrationem temporalium. *Tertiò*, quod habeat prærogativã in sedendo. Quæ omnia concurrunt in præsentem ex dictis testium *Novilia.* & hæc attetã consuetudine, quæ in Germania viget, ut Præposituræ sint primæ dignitates in Collegiatis, in Francia verò Decanatus, de qua testatur Compilator decisionis, cui multum Domini detulerunt, cum esset auditor Rotæ insignis: & ulterius visa fuit sufficienter comprobati hæc consuetudo ex attestatione *Sixti IV. & V. & aliorum in Concordatis experimentium* hanc Ecclesiam S. Bartholomæi, & Præposituras esse primas dignitates, quæ attestationes referuntur etiam per *Chokier Leodien. in suis comment. ad reg. Cancell. reg. 3. n. 16.* Et dantur duæ electiones de hac

Idem, consuetudo in Germania confirmat.

Qua hic
neceditur.

Præpositura, tanquam de prima dignitate in Collegiata S. Bartholomæi.
VI. Non obstat, quod eadem decisio 4. in nou. de elect. contrarium de iure determinet, quia semper obstat consuetudo allegata per Compilato- rem & supra ex aliis comprobata. Neque decisiones *Burgen. iuris Præsidentia*, primò coram D. Patriarcha *Pamphilio*, quæ est 533. n. 4. par. 2. recent. & deinde in eadem coram Domino meo *Merlino* 18. Iunii 1627. contrarium disponunt; quia prima dicit Decanatum esse dignitatem sub n. 4. quod non controvertitur, & sub n. 5. firmat, ubi non adest Archipresbyter, succedit in eius locum Decanus, & hoc admittitur, sed quando in eadem Ecclesia adest Præpositus & Decanus, & quæstio est de prioria, nihil dicit, prout nec secunda decisio hoc tangit. Et quæ deducuntur ex historia *Molani de Canonicis. cap. 4. & poemate Decani S. Pauli*, vel nò sunt attendenda in hac quæstione de maioritate, vel si aliqua fides esset adhibenda, illa diminuitur & annihilatur ex testibus, & ex instrumentis electionum datis, attestazione Compilatoris, & generalitate qualitatis Præpositurarum Germaniæ, quæ sunt primæ dignitates in Collegiatis, ex supra deductis: ita ut assertio illorum conuassata remaneat ex contrariis allegatis, & penitus irrelevans, *Rota decis. 160. n. 12. par. 1. recent. & in Maioricensi sacristia 5. Novembris, 1603. coram Cardinale Pamphilio. Gratian. discept. 893. n. 26. & 98. n. 26.*

Et sufficit
publicatio
per unum
ex Scrutatoribus.

VII. Demum non obstat, quod si etiam admitteretur Decanatum non esse primam dignitatem, nec per consequens subiacere illius electionem formæ c. quia propter. nihilominus esset servanda forma præscripta in Compromisso, etiam si forma non fuisset de iure necessaria. *Innoc. in c. si cui. 23. & ibi Franc. post Archid. & Io. Andr. n. 2. de elect. in. 6.* propterea cum publicatio electionis facta non fuerit ab omnibus deputatis in Compromisso, sed tantum à Decano S. Pauli, dicebatur electionem corruiere. Quia decisio causæ respondit sufficere publicationem esse factam ab uno ex Scrutatoribus aut Directoribus in compromisso nominatis, cæteris præsentibus. c. sicut. 21. de elect. in 6. & quod magis est, Capitulo præsentibus & acquiescente; quæ acquiescentia succedit loco ratificationis

gestorum per Decanum S. Pauli, *Specul. in tit. de elect. §. 1. n. 20. cum aliis in eadem decisio-*

one causæ allegatis. Et:

ita &c.

TERTIA

TERTIA.

Mercurii 14. Iunii 1628. coram R. P.
D. Pirovano.

N. I.

Etiò hæc causa fuit proposita, & Domini adhuc *Tertia de-*
responderunt standum esse in decisio, quia *ciſio, quæ*
primis ſta-
tur. *Ioannes*
Saunecur fundat intentionem suam super valida ele-
ctione Capituli, & Confirmatione Episcopi, ut in
primis decisionibus abundè fuit firmatum; *Novilia* autem tanquam præ-
tensus proviſus à sede Apostolica, & de eadem dignitate Decanatus tan-
quam de prima in Collegiata non iustificat narrativam suarum literarum;
quia tam de iure Decanalis dignitas non est prima, *c. quamvis. 9. de verbor.*
signif. Oldrad. conf. 281. n. 1. quàm de consuetudine generali Germaniæ, de
qua testatur Rota *decis. 4. de elect. in nov.* affirmando Præposituralè digni-
tatem esse primam in Ecclesiis Regionis prædictæ, cum qua concurrat al-
tera assertio, de qua in Bulla Concordatorum Leodiensium, in qua po-
nitur hæc S. Bartholomæi Præpositura, & dicitur Præposituras esse pri-
mas dignitates, & dantur duæ provisiones Apostolicæ de hac S. Bartho-
lomæi Ecclesia tanquam de prima dignitate: & his accedunt testes *Novi-*
lia consentientes esse primam dignitatem; ex quibus in primis decisioni-
bus excluderentur obiecta contra electionem *Saunecur*, quod scilicet non
fuisse servata forma *c. quia propter. de elect.* ex quo prædicta forma non
erat servanda in electione dignitatum, per quatum vacationem Ecclesiæ
non viduantur, prout non viduantur per obitum obtinentium inferio-
res dignitates, ut latè fuit firmatum in decisionibus causæ.

II. Neque relevant, quæ hodie replicata fuerunt, quod licet Præpo-
situs habeat primam sedem in Choro, & habeatur tanquam prima di-
gnitas ad effectum reservationis, attamen nihil commune habeat cum
Capitulo, aut ei præsit, ut idè nec Præsident, aut Prælat, aut digni-
tas in ea dici possit, *Gemin. inc. 1. n. 7. vers. est ergò. de consuetud. in 6.*
Add. ad decis. 4. de prob. in nov. Selva de benef. part. 1. q. 2. n. 71. & seq.
Quia hæc distinctio, ultra quod ex allegatis non probatur, neque in pri-
mo, neque in secundo capite, caret etiam ratione, nam distinguere
effectus reservationis, & prioritatis, aliud non est, quàm admittere duo
capita in eodem Collegio & Ecclesia, quod monstruosum reputatur, & in

Fz

iure

iure damnatur, ut in *decis. s. de elect. in nov.* ponderatum. Valet quidem argumentum, non præsidet, ergò non est Prælati, aut principalis dignitas; sed alter obtinet principalem dignitatem, & primam sedem in choro, alter verò administrat & imperat, ergò est prima dignitas ista, quæ administrat, non bene consequuntur; quia possunt contingere ex privilegio aut præscriptione, absque læsione status principalis dignitatis in suo esse, quod sit caput & sponsus Ecclesiæ; & per hanc rationem cessant argumenta à iurisdictione Archidiaconi, & cura animarum, quæ illi annexa prætenduntur, quia si cessarent probationes istius qualitatis prioralis, bene deservunt tanquam signa ad distinguendum statum primæ dignitatis; sed admissio, quod plenè iste status sit probatus, prout verè probatur ex iam relatis, non est opus coniecturis aut signis circa ea, quæ clarè patèt, ut iustificentur in sua qualitate, *l. continuus ff. de verbor. oblig. l. cum de indebito. ff. de probat. surd. decis. 194. n. 20.*

*Et per e-
ius, non au-
tem Deca-
ni mortem
Ecclesia
viduatur.*

III. Minùs visum fuit obstare, quod hodie prætendatur probari Ecclesiam viduari per obitum Decani, ex duabus attestationibus Cleri Leodiensis, & ex tribus enunciativis emanatis in tribus electionibus Decanatus, ac iuramentis eorundem, & auctoritatibus eorum, qui de dignitate Decanorum scripserunt. Quia assertiones Cleri adversus assertionem Papæ in Bulla Concordatorum non præponderant, similiter & enunciativæ electionum cedere debent enunciativis Papæ, tanquam de Præpositura prima dignitate, quæ emanant in duabus provisionibus Apostolicis; & iuramenta Decanorum confunduntur cum iuramentis Præpositorum, quorum forma data fuit, postquam ex eodem contextu apparet, quod deservio in arduis spectet ad eundem Præpositum. Ac demum auctoritates & historiæ non relevant contra veritatem, nam eis tantum creditur, quantum auctoritate comprobatae sunt *Dec. in c. cum causam. 13. n. 8. de probat. Paris. conf. 23. n. 152. lib. 1. Menoch. conf. 112. n. 70. lib. 2.* & cum auctoritate Papæ in Bullis Concordatorum, & à testibus eiusdem *Novilia* nuncupetur hæc Præpositura prima dignitas, satis improbantur, ut illis fides non adhibeatur. Et ita fuit resolutum. Haec tenus Rota.

*Prædicta-
rum de-
cisionum
confirma-
tio.*

§. 7. Insuper præmissæ decisiones Rotales circa formam electionis *c. quia propter*, in dignitatibus maioribus, & principalibus in Ecclesiis Collegiatis necessariò observandam, confirmatae fuere ab eadem Rota Romana *in una Leodiens. Abbacia. 19. Januarii 1633.* per insigni decisione ad favorem *q. Ioannis à Chokier* Vicarii in spiritualibus Generalis Leodiensis emanatâ, quam, ne prolixior sim, hîc omitto.

§. 8. Ser-

§.8. Servanda quoque est prædicta forma in electione Prælatorum quarumcumque Ecclesiarum Regularium, super quo omnem ambiguitatem sustulit sacra Tridentina Synodus, quæ d.c. quia propter. minimè derogavit, sed & sess. 25. cap. 6. de regular. statuit hisce verbis. *In electione superiorum quorumcumque, Abbatum temporalium, & aliorum officialium, ac Generalium, & Abbatissarum, atque aliarum Præpositarum, quò omnia rectè & sine ulla fraude fiant: imprimis sancta Synodus districtè precipit, omnes supradictos eligi debere per vota secreta: ita ut singulorum eligentium nomina nunquam publicentur. Nec in posterum liceat Provinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscumque Titulares, ad effectum electionis faciendæ constituere, aut voces & suffragia absentium supplere. Si verò contra huius decreti constitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita sit, & is, qui ad hunc effectum se in Provinciale, Abbatem, aut Priorem creari permiserit, deinceps ad omnia officia in religione obtinenda inhabilis existat; facultatesq. super his concessæ eo ipso abrogatæ censeantur, & si in posterum aliæ concedantur, tanquam subreptitiæ habeantur. Videantur super his decisiones Rotales supra §. 4. & 5. citatæ.* Et hæc de forma in electionibus Ecclesiarum & dignitatum servanda attigisse sufficiat, iam ad alia progrediamur.

Et in quibuscumque Prælaturis regularibus.

§.9. Respondeo secundo, in vim prædictorum Concordatorum Pontificiæ dispositioni reservari nominatim collationem & provisionem maiorum dignitatum in Cathedralibus post Pontificalem, & principalium in Ecclesiis Collegiatis, in quocumque mense vacantium, ut patet ex tenore eorundem Concordatorum supra num. 5. ubi Papa concedit de cæteris dignitatibus, & beneficiis quibuscumque, tam sæcularibus, quàm regularibus in sex Ordinariorum mensibus infra designandis vacantibus, per eosdem Ordinarios posse disponi (maioribus dignitatibus post Pontificalem in Cathedralibus, & principalibus in Collegiatis Ecclesiis exceptis) quæ etiam per Regulam III. nunc IV. Cancellariæ Apostolicæ expressè sunt reservatæ, de quo vide Garciam de benef. part. 5. cap. 1. §. 5. num. 256. Chokier ad reg. 1. sub n. 23. casu 15. & ad reg. 3. n. 6. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 11. num. 1. Barbof. de off. & potest. Episcopi. part. 3. alleg. 57. num. 24. & seq.

Insuper Concordatæ reservantur Papæ maiores dignitates in Cathedralibus, & principalibus in Ecclesiis Collegiatis in omni mense.

*Videlicet
Præposi-
turas.*

§. 10. Maiores porrò dignitates post Episcopalem in Cathedralibus, & principales in Ecclesiis Collegiatis communi omnium passim locorum per Germaniam usu censentur Præposituræ, *Chokier ad reg. 3. cancell. n. 20. Layman loco supra cit. Rotæ decis. 4. in nov. de elect. & in decisionibus supra hoc tit. & dub. post § 6. adductis.* Vbi tamen in Collegiatis nulla existeret Præpositura, Decanatus vicem principalioris dignitatis obtineret.

*Idq. fuit
per Rotam
Romanam
sæpè decla-
ratum &
decisum.*

§. 11. Quin pro omni ambiguitate circa hanc reservationem Pontificiam tollenda, id ipsum crebris Rotæ Romanæ decisionibus fuit definitum & confirmatum, uti videre est *part. 2. recent. decis. 580. & apud Branden. ad Concordat. quest. 12. notab. 3.*

*Leodienses
gaudent
peculiaris
privilegio
eligendi
Præpositos.*

§. 12. Verùm ab hac reservatione excipiuntur Leodienses, quos speciali Concordato, privilegio & prærogativa coonestavit *Sixtus V.* Pontifex Maximus anno salutis 1585. Pontificatus sui primo, dum præactas dignitates electivas, tam in Civitate, quàm tota Diocesi Leodiensi voluit non comprehendi sub hac, & quibuscumque Regulis reservatoriis, aut aliis in corpore juris non clausis; sed reliquit liberæ electioni inferiorum, dummodò tamen intra 30. dies à die vacationis computandos electio fiat, & confirmatio petatur à S. Sede infra sex menses à die electionis numerandos, alias ejusmodi electiones nullas declarat, suæq; & successorum suorum dispositioni reservat: nec eiusmodi electioni voluit præiudicium aliquod afferri per quascumque collationes, provisiones, commendas, vel qualvis alias in contrarium auctoritate Apostolicâ factas dispositiones, etiam cum speciali derogatione horum privilegiorum & Concordatorum, prout apparet ex dicta Constitutione extensè posita à *Chokier. ad reg. 3. cancell. sub num. 16.* Quam *Urbanus* Papa VIII. non solum confirmavit, sed insuper indulgit, nullas prædictarum Præpositurarum resignationes, simplices cessiones, vel etiam coadiutorias admittendas esse, nisi in favorem Canonicorum eiusdem Ecclesiæ Cathedralis Leodiensis, cuius privilegii Apostolici tenorem pro maiori notitia hinc inferere libuit.

VRBA-

URBANVS PAPA VIII.

Constitu-
tio Urbani
Papa 8. ad
favorem
Leodiens-
ium.

Ad perpetuam rei memoriam. Clerum Leo- Exordiū.
diensem, ob eius amplitudinem, & sinceram
erga sedem Apostolicam devotionem, pa-
terno affectu complectentes, de eius privile-
gijs non conservandis tantum, sed & am-
pliandis libentissime cogitamus.

Num. I. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte di- Reconsen-
lectorum filiorum Capituli & Canonorum Majoris Ec- tur indul-
clesiæ Leodiensis petitio continebat, quod aliàs sel recor- ta & pri-
vilegia à
variis
Pontifici-
bus Clero
Leodiensi
concessa
circa ele-
ctiones ad
Præpositu-
ras, vim
Concorda-
torum hab-
entia.

SIXTO Papæ V. Prædecessori Nostro pro parte Capitulo
rū dictæ Maioris, & Sæculariū ac Collegiatarū Ecclesiarū
Civitatis & Diocesis Leodiensis, & quarundam particula-
riū personarū expositò, quod cum ipsa Capitula prætextu
literarum piæ memoriæ EUGENII Papæ IV. etiam Præ-
decessoris Nostri, quas vim Concordatorum inter ipsas
Ecclesias, & Sedem præactam habere prætendebant, ac
quibus inter alia caveri dicebatur expressè, electiones ad
dignitatem majorem post Pontificalem in Majori, &
principales in Collegiatis Ecclesijs huiusmodi electivas per
tempora à iure statuta expectari, illasq; approbari & con-
firmari, vel infirmari debere, prout iustitia & æquitas sua
deret, atque etiam prætextu literarum recol. mem. PII
II. & SIXTI IV. ac forsan aliorum Romanorum Pontifi-
cum etiam Prædecessorum Nostrorum, quibus inter alia
idem ipsis etiam de novo indultum & concessum diceba-
tur;

tur, quibus etiam literis prætaçti SIXTI IV. Prædecessoris antiqua consuetudo approbata prætendebatur, quod tam Majoris, quàm etiam ferè omnium aliarum Ecclesiarum prætaçtarum Civitatis & Diocæsis huiusmodi major & principales dignitates prætaçtæ, aliis quàm Canonicis actu præbendis ipsius Ecclesiæ Majoris conferri aut commendari nequirent, quodq; ab iisdem dignitatibus omnes aliæ, præter certas in dictis prætensis Concordatis, indultis & privilegijs expressas reservationes, erant exclusæ, occurrentibusq; pro tempore vacationibus tam majoris, quàm principalium dignitatum huiusmodi, personarum idonearum ad illas electiones ad se pertinere legitimè prætenderent; ac postea inter provisos de illis auctoritate Apostolicâ, & electos à prætaçtis Capitulis ad easdem dignitates variæ sæpè lites & controversiæ orirentur, prout ortæ tunc erant, seu periculum erat, ne inter provisum à sede prætaçta de aliquibus ex dictis dignitatibus, & ad illas electos orirentur. Idem SIXTUS V. Prædecessor supplicationibus sibi pro parte dictorum Capitulorum desuper tunc porrectis inclinatus, per suas sub data Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo quinto. Nonis Maii, Pontificatus sui anno primo expeditas literas, Concordata seu indulta, & Prædecessorum prætaçtorum literas moderans & amplians, loco illorum in perpetuum iisdem Capitulis omnium tam Majoris, quàm aliarum Ecclesiarum Civitatis & Diocæsis prætaçtarum, & eorum singularis, ut occurrentibus vacationibus Præpositurarum & Abbatiarum

batiarum sæcularium nuncupatarum earundem Ecclesia-
 rum, tam scilicet majoris post Pontificalem, quàm prin-
 cipalium dignitatum Collegiatarum Ecclesiarum huiusmo-
 di, nisi illæ pro tempore vacantes per reservationes in cor-
 pore juris clausas, aut ex personis inibi nominatim expres-
 sis, dispositioni Apostolicæ reservatæ forent, ad liberam
 electionem personarum idonearum ad dignitates huius-
 modi procedere liberè & licitè valerent, concessit & in-
 dultit, nec non quod electio ipsa intra triginta dies à die va-
 cationis huiusmodi computandos omninò fieri, & confir-
 matio intra sex menses à die electionis numerandos à Ro-
 mano Pontifice pro tempore existente, à quo confirmari,
 vel infirmari deberet, prout æquitas & ratio suaderet, pe-
 tenda esset, decrevit. Provisò tamen, quod sic confirmati
 Ordinarijs ipsis debita præstarent juramenta, obsequia &
 alia, ad quæ de jure, vel consuetudine tenerentur. Insuper ne
 ad Præposituram Majoris Ecclesiæ præactæ, quæ inibi
 dignitas post Pontificalem major, vel ad *SS. Petri,*
Martini, Pauli, S. Crucis, SS. Joannis, Diony-
si, & Bartholomæi Civitatis Leodiensis, necnò *Tun-*
grensis, Huensis, Fossensis, Beatæ Mariæ Tra-
jectensis, Eyckensis, Visetensis, Amaniensis, Cina-
centis, Dionantensis, & Tudinensis locorum seu
 Oppidorum dictæ Diocesis, ac *Beatæ Mariæ*
Namurcensis Ecclesiarum Præposituras, seu Abbatias
 sæculares, quæ in Collegiatis Ecclesiis huiusmodi princi-
 pales

pales sunt dignitates, aliæ personæ, præterquam Canonici eiusdem Majoris Ecclesiæ actu præbendati, & personaliter in ea residentes: etiamsi dignitatem aliam in ipsa Majori, aut aliis Ecclesiis præactis obtinerent, eligi possent, aut deberent: & ne quis eorum plures, quàm unam ex Præposituris, seu Abbatijs sæcularibus, vel dignitatibus eiusmodi insimul retinere possit, perpetuò inhibuit & interdixit, discernens, aliasq; præactas in corpore juris clausas, & ratione personarum sic nominatim expressarum ab ipso SIXTO V. vel eius Prædecessoribus, vel successoribus pro tempore factas, & faciendas speciales & generales de vacantibus & vacaturis beneficijs Ecclesiasticis & dignitatibus huiusmodi reservationes, etiam per Cancellariæ Apostolicæ Regulas, vel alias quascumque Constitutiones, vel Ordinationes Apostolicas, etiam perpetuas vel temporales, etiamsi in eis dignitates electivæ nominatim & in specie reservatæ, ac gratiæ & indulta huiusmodi in specie expressa forent, ad dignitates præactas minimè extendi, sed quoties illæ emanarent, toties ipsa Capitula in suum pristinum jus restituta & reintegrata censi debere decrevit, & aliàs prout in dictis SIXTI V. Prædecessoris literis, quas vim contractus inter ipsum & Sedem præactam cum dictis Capitulis initi habere voluit, plenius continetur.

*Eorumq;
causa.*

II. Cùm autem sicut eadem petitio subjungebat, eadem Capitula in possessione seu quasi, juris eligendi ad maiorem post Pontificalem, & principales dignitates Ecclesiarum huiusmodi juxta formam dictarum literarum existant, certumq; sit, non parum ornamentis ipsis Ecclesiis accedere,

accedere, dum ad præactas dignitates personæ ex gremio Capituli dictæ Majoris Ecclesiæ, quæ inter insigniores Christiani Orbis Ecclesias meritò connumeratur, & in qua nullus, nisi Doctrinâ, aut generis nobilitate conspicuus admitti potest, assumuntur, maximeq; verendum sit, ne secus plerumque accidat, si liberum sit, aut permittatur dignitates ipsas obtinentibus, illas in sibi bene visarum personarum favorem resignare, aut si ad illas alii, quàm ex dicto gremio assumantur. Quare pro parte Capituli & Canonorum Majoris Ecclesiæ hujusmodi, & qui ab ipsis pro eorum juribus tuendis & defendendis ad Nos & sedem eandem missi sunt, dilectorum filiorum *Lamberti de Lamotte* Prodecani, & *Ernesti de Kerken* ac *Zegheri à Groesbeeck* ejusdem Majoris Ecclesiæ Canonorum Nobis fuit humiliter Supplicatum, quatenus in præmissis opportunè providere, eosq; amplioribus favoribus & gratiis prosequi de benignitate Apostolica dignaremur.

III. Nos igitur earundem Ecclesiarum decori & ornamento consulere volentes, ipsiusq; Capituli & Canonorum dictæ Majoris Ecclesiæ singulares personas à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine quâvis occasione, vel causâ latis, si quibus quomodo libet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, dictasq; SIXTI V. Prædecessoris literas, illarumq; totos & integros tenores præsentibus pro plenè & sufficienter

Forand
indultor
extensio
ampliss
ma.

sufficienter expressis habentes, illasq; & in eis contentas
 quaecumque, salvâ tamen infrascriptâ ampliatione & ex-
 tensione, approbantes & confirmantes, omnesq; & singu-
 los tam juris, quàm facti, & quosvis alios defectus, si qui de-
 super quomodolibet intervenerint, in eisdem supplentes,
 easq; modo infrascripto, illis aliàs, & quoad reliqua omnia
 in suo robore permanens, ampliantes & extendentes, eis-
 dem Capitulo & Canonicis dictæ Majoris Ecclesiæ, ut de
 cætero Præpositura dignitas ibidem major post Pontifi-
 calem Majoris Ecclesiæ, & *SS. Petri, Martini,*
Pauli, S. Crucis, SS. Ioannis, Dionysij & Bar-
tholomæi Civitatis Leodiensis, nec non *Tungrens-*
Huyensis, Fossensis, Beatæ Mariæ Traiecten-
sis, Eyckensis, Visetensis, Amaniensis, Cinacensis,
Dionantensis, & Tudimensis locorum seu Oppidorû
 dictæ Diocesis, & *Beatæ Mariæ Namur-*
ensis Collegiatarum Ecclesiarum Præposituræ, seu Ab-
 batiaæ sæculares, dignitates inibi principales in aliorû, præ-
 terquàm Canoniorum eiusdē Majoris Ecclesiæ actu præ-
 bendatorum, & personaliter in ea residentium favorem, &
 nisi etiam ad hoc Capitulorum huiusmodi ius seu privile-
 gium eligendi habentium, seu majoris partis eorum acce-
 dat assensus, etiam causâ permutationis vel concordia, etiã
 in Nostri, vel Romani Pontificis pro tempore existentis,
 vel cuiusvis alterius ad id facultatē habentis manibus, nunc
 & pro tempore illas obtinentibus resignari, seu iurium in
 illis, vel ad illas competentium cessiones fieri, vel in illarum

regimine & administratione, aliorum quàm Canonicoꝝ
dictæ Majoris Ecclesiæ actu præbendorum & personali-
ter residentium, ac de consensu prætracto facienda, etiam
Apostolicâ & quavis aliâ auctoritate admitti, aut alij in
Coadjutores perpetuos & irrevocabiles in regimine & ad-
ministratione dictarum dignitatum, illas nunc, & pro tem-
pore obtinentium, etiam de eorum consensu, & ad eorum
instantiâ deputari nequeant. Adveniente verò casu celsio-
nis simplicis, seu ex decreto Apostolico dimissionis in ma-
nibus Nostris, seu alterius Romani Pontificis pro tempore
existentis, de prætractis Præposituris seu Abbatijis sæculari-
bus, Canonicis dumtaxat dictæ Majoris Ecclesiæ, ac de Ca-
pituli, ad quod ad Præpositurâ, seu Abbatia sæcularê, de qua
cessione simplicê, seu etiâ ex decreto Apostolico dimissio-
nê pro tempore fieri contigerit, electio spectat, consensu, &
non aliâ, de illis provideri debeat, Apostolicâ auctoritate
tenore præsentium perpetuò concedimus & indulgemus, ac
quascumque Coadiutorum, etiam de consensu obtinen-
tium, vel motu proprio de cætero deputationes, etiam cû
futura successione, nec non resignationes, celsionesq; ac
dimissiones huiusmodi, illorumq; admissiones, & in illarû
consequentiâ, etiam ex prætextu, seu ex eo quod vacatio ex
resignatione seu dimissione in manibus Romani Pontificis
facta, & per eum admissa oriens sub reservatione in corpo-
re juris clausa comprehendatur, aut comprehensa, ac
propterea ab indulto dicti SIXTI V. Prædecessoris, quod
ad tales resignationes ac dimissiones, & vacationes ex eis
orientes, & quosvis dictarum dignitatum vacationum
modos,

modos, etiam ex quibus quævis generales reservationes in corpore juris clausæ ubicumque & quodcumque resulerent, auctoritate & tenore prædictis extendimus, excepta dici, videri, censi, aut interpretari possit, vel etiam debeat, ad quorumvis aliorumq; dictæ Maioris Ecclesiæ Canonico-
 rum actu præbendatorum & personaliter residentium favorem, & de consensu Capitulorum ad illas eligendi ius habentium huiusmodi, etiam per Nos & Sedem prædictam, etiam motu simili & de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam consistorialiter, ac cum præsentium derogatione, & cum quibusvis etiam derogatoriis derogatorijs & alijs efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusq;, & alijs decretis de dignitatibus prædictis faciendas collationes, provisiones, commendas, commissiones, concessiones, aut quasvis alias dispositiones tanquam præter mentem, & intentionem Nostram, ac in præiudicium dictorum Capitulorum & præbendatorum, eorumq; iurium & privilegiorum factas, nullas & invalidas, nulliusq; roboris & momenti fore, nullumq; per eas cuiquam ius, aut etiam coloratum titulum possidendi tribui: præsentibus vero litteras de subreptionis vel obreptionis vitio, etiam ex eo quod interesse forsan habentes, seu habere prætendentes ad id vocati & auditi non fuerint, & causæ propter quas emanarint, iustificatæ & verificatæ non fuerint, notari non posse, minusq; sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, aut alijs contrarijs dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis excipi,
 perpe

perpetuoq; validas & efficaces existere, & quoties illas revocari, suspendi, aut contra eas aliquid disponi contigerit, toties in pristinum & validissimum, ac eum, in quo antea quomodolibet erant, statum restitutas, repositas, & plenariè reintegratas, seu de novo etiam sub quacumque posteriori data per dicta Capitula quancumque eligenda concessas esse & fore, sicq; ab omnibus censerî.

IV. Et ita per quoscunque Iudices Ordinarios vel delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, & Nuncios iudicari & diffiniri debere, ac irritum & inane, quidquid secus super his à quoquam quâvis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, eisdem auctoritate & tenore decernimus. *Decretum irritans.*

V. Non obstantibus præmissis, & quatenus opus sit, similis memoriæ BENEDICTI Papæ XII. pariter Prædecessoris Nostri, quæ incipit *Ad regimen*, aliisq; Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, dictarumq; Ecclesiarum iuramento, confirmatione Apostolicâ, vel quâvis firmitate aliâ roboratis statutis, & consuetudinibus, usibus & naturis, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis, illis, eorumq; Capitulis, Præsulibus & aliis Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, etiam cum quibusvis clausulis & decretis in contrarium forsan quomodolibet concessis, approbatis & innovatis, quibus omnibus, etsi de illis, eorumq; totis tenoribus & formis specialis, specifica & individua, non autem *Clausula derogatoria.*

per

per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio ad hoc habenda foret, tenores hujusmodi pro plenè & sufficienter expressis habentes, hac vice duntaxat, illis aliàs in suo robore permanfuris, harum serie specialiter & expressè derogamus, cæterisq; contrariis quibuscunque.

Præservationis cuiuscumque præiudicij.

VI. Per præsentem autem non intendimus illis, ad quorum favorem Præposituræ, seu Abbatiaæ sæculares præactæ, vel earum aliqua resignata, vel Coadjutoria cum futura successione ad Præposituras & Abbatias sæculares præactas, vel earum aliquam seu aliquas Apostolicâ auctoritate jam concessæ reperiuntur, præiudicare, eisdemq; præsentem, quòminus resignationes jam admittæ, seu Coadjutoria jam concessæ suum debitum consequantur effectum, ullo modo in aliquo volumus non obstare.

Sanctio pœnalis.

VII. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam Nostræ absolutionis, approbationis, confirmationis, suppletionis, ampliacionis, extensionis, concessionis, indulti, decretorum & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo vigesimo sexto. Kalen, Aprilis, Pontificatus Nostri anno tertio.

A. Davius.

§. 13 Quali

§.13. Quali etiam indulto Apostolico eligendi Præpositum gaudet Cathedralis Ecclesia Augustana, uti asserunt *Branden ad Concordat. quest. 12. & Layman. Theolog. moralis lib. 4. tract. 2. cap. 11. num. 1.* Idem concessum Ecclesie Augustane.

§.14. Respondeo tertio, cæteras etiam dignitates post majores in Cathedralibus, & principales in Ecclesiis Collegiatis supra nominatas, sed & quæcumque beneficia Ecclesiastica seu secularia seu regularia, in mensibus Ianuarii, Martii, Maij, Julij, Septembris, & Novembris vacantia, ejusdem Summi Pontificis collationi & provisioni esse reservata, sicut constat ex tenore dictorum Concordatorum supra n. 5. ibi, *De cæteris vero dignitatibus, & beneficiis quibuscumque secularibus & regularibus vacaturis &c.* ita tamen, ut si non apparuerit intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii computandos, quod Pontifex alicui providerit de beneficio in mensibus sibi reservatis vacante, tum Ordinarius, vel alius, ad quem illius dispositio pertinet, de illo liberè disponere possit; verùm hoc per aliam Constitutionem Gregorii XIII. Pontificis Maximi, adducendam infra hoc tit. dub. 11. §. 1. fuit sublatum, aut saltem modificatum, eatenus nimirum, ut illi, quibus deinceps gratiæ eiusmodi concedentur, earum concessionum fidem & testimonium intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii huiusmodi, vel dictis collatoribus significare, vel in ipso beneficii loco publicare quoquo modo teneantur, decernitq; omnes & quascumque dispositiones de dictis beneficiis ab eisdem collatoribus post significationem, seu publicationem huiusmodi pro tempore factas, nullas & invalidas; quia verò prædicta Constitutio emanavit inconsultâ Natione Germanicâ, ideò minùs observatur, uti notant *Wamesius in consil. canonic. tom. 1. consil. 255. num. 6. Chokier ad reg. 2. cancell. num. 16. Zypaus in consultat. canonic. lib. 3. de præben. consultat. 5.* Reservant etiam Papæ dignitates & beneficia in sex mensibus Apostolicis vacantia.

Gregorii
Papæ 13.
Constit. 41.
Bullarij
sem. 2.

§.15. Nec est, quod Capitula contendant ad se in quovis mense eiusmodi dignitatum inferiorum electivarum dispositionem pertinere; nam negari haud potest, quin cæteræ dignitates omnes, & beneficia etiam electiva, quocumque nomine vocentur, post maiores in Cathedralibus, & principales Siquidem eadem sub Concordatis cadere indubitatum est.

H

in

in Ecclesiis Collegiatis, comprehendantur sub alternativa Concordatorum reservatione, quod ex ipsis Concordatorum verbis clarè elicitur; siquidem cum in ijs paulò antè sub *num. 4.* facta sit mentio de dignitatibus & beneficiis electivis, quorum confirmatio à Papa peti debet, & postea *num. 5.* subjiciatur, *Deceteris verò dignitatibus, & beneficiis quibuscumque &c.* Papæ & Ordinatio in alternis mensibus reservatis, intelligendum est etiam de electivis, quia exceptio debet esse de regula, *gloss. in rubr. de reg. iuris in 6.* & accedit dictio *verò*, quæ est adverbialiva, & inducit repetitionem omnium qualitatum expressarum in præcedenti dispositione, *Bald. in l. omnes populi. num. 21. ff. de iust. & iur. præsertim cum eodem num. 5.* subdatur, quorum beneficiorum collatio, provisio, præsentatio, electio, seu quævis alia dispositio ad inferiores (cessantibus scilicet reservationibus) pertinebat, & quæ per eadem Concordata tum Papæ, tum Ordinario in alternis mensibus reservantur: ex quibus evidens est, quod hujusmodi dignitates, prout & beneficia quæcumque in sex mensibus Papæ ad eius dispositionem, in aliis verò sex vacantia ad Ordinariorum electionem & provisionem spectent. Et ea de re extat insignis decisio Rotalis *in una Præpositura Paderbornen.* relata per *Branden ad Concord. German. post quest. 12. not. ab. 3. & per Chokier in comment. ad reg. 24. aliàs 25. cancell. num. 19. & seq.* quæ etiam confirmatur *decis. 580. par. 2. recent.*

*Adversus
Decanatus
& Schola-
stris in
mensibus
Apostolicis
vacantes
Papa sunt
reservata.*

§. 16. Vnde consequens est, quod Decanatus & Scholastris, & his similia, quocumque nomine nuncupentur, quæ in omnibus penè Ecclesiis sunt dignitates inferiores, seu beneficia, aut officia perpetua Ecclesiastica electiva, *Flamin. Paris. de resignat. lib. 2. quest. 1. num. 87. & 127.* extra Romanam Curiam in mensibus Apostolicis vacantia, esse Pontificis collationi affecta, ut colligitur ex antedictis Concordatorum verbis *num. 5.* Et ita decidit Rota in præcitatis decisionibus, quod Pontifex talia etiam beneficia inferiora electiva in mensibus suis vacantia conferre habeat. *Branden quest. 7. per tot. & Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 1. num. 119 & §. 4. num. 255. ac §. 11. num. 364.* De quo certè nemo ambigere potest, nisi in luce meridiana,

diana caliget; quia cùm hujusmodi dignitates sint beneficia, vel officia perpetua Ecclesiastica electiva, seu administrationes veri beneficii rationem habentes, utpote quæ dantur in titulum, & conceduntur ad vitam titulati, *c. cùm accessissent. 8. de constit. extravag. ad Romani. §. Nos &c. de præben. Hoieda de benef. incompatib. part. 1. cap. 8. num. 3. Flamin. Paris. de resignat. lib. 2. quest. 1. num. 78. & seq. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. §. 11. num. 2. de quo latiùs infra hoc tit. dub. 3. minimè possunt excipi ab alterna Concordatorum quæcumque beneficia, seu officia etiam electiva, vel administrationes, quæ in titulum conceduntur, quæq; jure beneficiorum Ecclesiasticorum censentur, obtinentur & reguntur, *Clem. 2. quia contingit. §. ut autem. vers. nisi in illorum &c. de religios. domib.* in alternis mensibus expressè reservantium, uti nec à Regula olim VIII. nunc IX. Cancellariæ Apostolicæ, *Gonzalez loc. cit. num. 5. Garcias de benef. part. 5. d. cap. 1. §. 1. num. 119. & seq. Chokier ad reg. 8. gloss. 1. num. 24. & gloss. 9. num. 1. Rota apud Duran decis. 340. num. 6. & seq. part. 2.* Adeoq; in mensibus Sedi Apostolicæ reservatis vacantia ad Summi Pontificis collationem, uti & in mensibus Ordinariis ad Ordinariorum dispositionem spectent, cujus rei exemplum habuimus superioribus annis in Collegiata Tungrensi Diocesis Leodiensis; siquidem aliàs vacantibus ibidem Canonatu & Præbendâ cum Scholastria per mortem q. *Lamberti Gilkens* anno 1606. de mense Februarii extra Romanam Curiam defuncti, Præpositus ejusdem Ecclesiæ uti collator Ordinarius vigore Concordatorum Germaniæ de Canonatu & Præbenda quidem providit bon. mem. Reverendissimo D. Avunculo meo *Richardo Paulo Stravio*, postea Archidiacono majori Atrebatensi & Cameracensi, ac Sedis Apostolicæ in Belgicis ditionibus, Burgundiæq; Comitatu per annos novem inter-Nuntio, & dein Episcopo Dionysienfi & Suffraganeo Leodiensi: de Scholastria verò *Guilielmo Vossio*: unde desuper per q. *Quirinum Bilstain* Apostolicum in hisce coadjutorem ipsis lite motâ, & in Rota Romana introductâ, fuere utrique per gratiam motus proprii. *Pauli* Papæ V. dicta beneficia in vim eorundem Concordatorum adjudicata, non*

obstante dictâ coadjutoriâ, atque adversario perpetuum silentium impositum, uti videre est apud *Chokier ad reg. 8. gloss. II. sub num. 23.* & nos referemus *infra tit. 3. dub. 3. §. 13.*

Et sub indultis A. apostolicis cadunt.

§. 17. Quin & easdem dignitates, ac beneficia electiva cadere sub Indulto Apostolico Vniversitatibus studiorum generalium concessio rectè consuluit *Wamesius in consil. canonic. tom. 1. consil. 257. per tot.* ubi non minùs eleganter, quàm doctè hanc materiam discutit in puncto Thesaurariæ ad favorem nominati ab Vniversitate Lovaniensi.

Excipiuntur Leodienses.

§. 18. Cessat tamen apud Leodienses hæc reservatio, præfertim circa Decanatus, ad quos in quocumque etiam mente vacantes ex peculiari Indulto Pontificio facultatem habent personas idoneas eligendi, quod majoris cognitionis ergò hîc subijcio.

PIUS PAPA II.

Exordium.

D perpetuam rei memoriam. Cunctis orbis Ecclesiis disponente Domino Præsidentes, circa ipsarum ac dignitatum earundem statum salubriter dirigendum sollicitis studiis vigilamus, easq; sic cupimus utilis Nostræ provisionis ope dirigi, ut prosperis, auctore Domino, jugiter proficiant incrementis,

In ultimum Pii Papæ 2. concessum Clero Leodiensi eligendis Decanos in omnî mense.

Motivum hujus indulti.

Num. I. Cùm itaque, sicut accepimus, Decanis Majoris, & Collegiatarum Ecclesiarum Civitatis & Diocesis Leodiensis ut plurimum incumbat onus Capitulis Ecclesiarum ipsarum præsidendi, aut singula ad directionem Divini cultus spectantia disponendi, ac majoritatem, & præla-

prælationem quodammodo sapientiâ faciendi, ad quæ non omnes, quos fors obtulerit, sed quorum industria meritò comprobanda fuerit, assumendi sunt viri idonei, qui ea sciant debita cum decencia & gravitate, ac ipsarum Ecclesiarum venustate laudabiliter exercere.

II. Nos igitur habito Ecclesiarum ipsarum decentiæ & venustatis respectu, cupientesq; ut ad Decanatus ipsos, quoties illos pro tempore vacare contigerit, viri duntaxat assumantur idonei, sperantesq; quod personæ Ecclesiarum ipsarum, quæ illorum, cum quibus assidue conversantur, mores per quotidianam experientiam cognoverunt, id scient faciliè adimplere, Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de Nostra mera liberalitate, auctoritate Apostolicâ, & ex certa scientia, tenore præsentium statuimus & ordinamus, ut ad Decanatus ipsos, quoties illos de cætero pæpetuis futuris temporibus in quibuscumque etiam Apostolicis mensibus vacare contigerit, præterquam, si illi per modos reservationum in aliis Nostris literis sub præsentis data expeditis exceptos reservati non fuerint, per eos, ad quos jus eligendi personas ad eoldem Decanatus aliàs de jure, vel consuetudine, si cessarent Apostolicæ reservationes, spectare dignoscetur, quibusvis per Nos & successores Nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, aut Sedem Apostolicam de eisdem Decanatibus, etiam si dignitates in Collegiatis Ecclesiis principales fuerint, ac etiam ratione personarum illos obtinentium, vel aliàs pro tempore factis specialibus vel generalibus, præterquam præmissis re-

*Electio ad
Decana-
tus in quo-
cumque
mense va-
cantes con-
ceditur
Ordinariis
Leodiens-
ibus.*

reservationibus, etiam cum irritantis interpositione decreti, nequaquam obstantibus, personæ idoneæ iuxta formam iuris communis eligi, electiꝫ ipsi, si Decanatus principalis dignitas fuerit, illiusꝫ fructus, redditus & proventus ad summam sex marcharum argenti secundum communem estimationem valorem annum ascendat, iuxta alias ordinationes Nostras à Nobis, si verò ad huiusmodi valorem non ascendat, aut si principalis dignitas non fuerit, ab illo ad quem de iure, vel consuetudine electionis spectat confirmatio, si maluerint, confirmari debeant.

Excipiuntur à quibusvis gratiis expectativis, & nominationum indultis,

III. Et insuper volumus, & auctoritate prædictâ decernimus, quod præfati Decanatus in quibuscumque mēsis vacaverint, sub gratiis expectativis, specialibus vel generalibus reservationibus, nominationibus, nominationi vel conferendi beneficia Ecclesiastica facultatibus, aut aliis ad vacantia, vel vacatura beneficia, etiam motu & scientia similibus quibusvis personis, sub quacumque verborum forma, & cum quibusvis derogatoriis clausulis per sedem Apostolicam, vel Legatos eius pro tempore concessis, aut concedendis literis minimè comprehendantur, nec illarum prætextu acceptari, aut de illis provideri valeat, sed ab illis sint, & omnino censeantur excepti.

Clausula derogatorie.

IV. Non obstantibus reservationibus & aliis præmissis, ac quibusvis etiam super eisdem reservationibus, aut aliàs per Nos vel dictam Sedem pro tempore factis, & editis Constitutionibus & Ordinationibus, seu Regulis, quas, nisi de præsentibus Nostris literis, & earum data, ac

Clero

Clerō Civitatis & Diœcesis prædictarum signanter mentionem expressam fecerint, nullum statuto, ordinationi, & decreto ac voluntati præmissis præiudicium generari posse volumus, cæterisq; contrariis quibuscumque.

V. Nos enim ex nunc irritum & inane decernimus, *Decretum irritans.* si secus super his à quoquam quâvis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

VI. Nulli ergò hominum liceat hanc paginam Nos *Sanctio pœnalis.* strorum statuti, Ordinationis, voluntatis & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo quinquagesimo octavo, tertio decimo Kalend. Februarii, Pontificatus Nostri anno primo.

D. De Piscia.

§. 19. Quod sanè indultum supervacaneum foret, si Decanatus & aliæ dignitates inferiores non subiacerent Concordatis Germaniæ; hinc optimè addit *Simonetta de reservat. quest. 39. num. 2.* eos qui procedunt ad electiones non obstantibus reservationibus, esse in latissima culpa, & non sine dolo, dum rei ad alium pertinenti se immiscant, *l. cum quarebatur. II. C. unde vi.* *Vnde Ordinari de iis in mensibus Apostolicis disponere nequeunt.*

§. 20. Sed notare libeat, quod ab hac generali Concordatorum alternativa quæcumque beneficia in mensibus Pontificiis vacantia sedis Apostolicæ dispositioni reservante in tantum excipiuntur Leodienses, in quantum per speciale indultum Apostolicum à Pio Papa II. concessum anno 1458. & à Sixto IV. summo Pontifice confirmatū anno 1470. uti ostē- *Leodienses ex speciali privilegio conferunt in quocumque mensis beneficio.* *dant.*

non excedens duas argenti marchas.

dam *infra tit. 3. dub. 1. §. 14. 15. & 16.* gaudent facultate conferendi beneficia Civitatis & Diocesis Leodiensis in quocumque mense vacantia, quæ non excedunt duas argenti marchas, id est, duodecim ducatos de Camera; marchâ siquidem argenti puri iuxta *Gomezium ad reg. de valore exprim. quest. 9. VVamesium in consil. canonic. tom. 1. consil. 237. num. 20. Chokier ad preces primar. sect. 4. lit. R.* valente sex ducatos de Camera. Quo privilegio etiam gaudent Cameracenses, referente eodem *VVamesio in consil. canon. tom. 1. consil. 236. num. 1.*

In aliis autem sex mensibus vacantia reservant Ordinariis.

§. 21. *Respondeo quartò*, eadem quoque dignitates, dummodò non sint maiores post Pontificalem in Cathedralibus, & principales in Ecclesiis Collegiatis, quas *suprà hoc tit. & dub. §. 9.* Sedi Apostolicæ specialiter reservatas ostendimus, & quæcumque beneficia Ecclesiastica, electiva & collativa, in sex aliis, videlicet *Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris, & Decembris* mensibus vacantia, Ordinariorum dispositioni, electioni, aut collationi esse reservata, sicuti clarè loquuntur dicta Concordata *suprà num. 5.* Et sic, ne Ordinarii quererentur, Pontifex æquâ lance annum inter se, & eosdem divisit, ipsis sex, sibi autem aliis sex mensibus reservatis, ut nimirum Ecclesiasticorum, & Ecclesiarum quæ sunt per orbem, maior sit communicatio, & coniunctio cum Ecclesia Romana matre sua, dum non solùm in spiritualibus, quæ sæpè parùm curantur, sed etiam in temporalibus, & proventibus Ecclesiasticis ab ea dependent. Quò enim in pluribus ab ea dependent, & ad eam confugere debent, eò magis reverentur, amant, & in iis, quæ ad fidem, mores, & sacra ministeria pertinent, se illi submitunt; quod si in nullo ab ea dependerent, facilè unio Ecclesiæ per schismata dissolveretur, prout non incitè respondit *Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 34. dubit. 10. num. 48.* Meritò ergò menses anni partitus est inter se, & Ordinarios.

Sive per obitum vacantem sive de iure, licet congrarium sit prebabilium.

§. 22. *Respondeo quintò*, verisimile esse, quod alternativa per Concordata concessa non solùm habeat locum in beneficiis vacantibus per obitum, sed etiam per affecutionem secundi incompatibilis, per renunciationem, privationem, matrimonium

monium contractum, & ingressum religionis; ad modum alternatiuæ Regulæ VIII. nunc IX. Cancellariæ Apostolicæ, cum non videatur esse illius ab hac discrepantia, Zerola in *praxi Episcop. par. 2. verb. Alternatiua. §. 1* ubi scribit, quod si vacet beneficium per affectationem secundi incompatibilis in mense Papæ, quod valeat alternativa, & non possit Episcopus conferre; ideò Episcopus, qui vult privare aliquem beneficio, sit cautus, ut faciat cadere privationem in mense suo, ad hoc, ut possit de illo disponere, ita Zerola *loc. cit.* quem sequitur *simonetta de reservat. quest. 99. num. 9 & seq. usque ad fin. Chokier in comment. ad reg. 8. cancell. num. 23. & gloss. 7. ad eandem reg. num. 2.* tamen iuxta eundem Chokier, qui satis ambigüè in hac materia de Concordatorum alternativa loquitur, verosimilius est, quod beneficia ipso iure vacantia, de quibus latè tractat dictus Chokier *cit. gloss. 7. ad reg. 8. num. 12. 13. & seq. & Barbosa de off. & potest. Episc. alleg. 57. num. 199. & seq.* sic sint affecta, seu reservata Papæ, ut etiam si vacent in mense Ordinario, non possit Ordinarius in Germania vigore Concordatorum ea conferre, sed solus Papa. Ideoq; beneficia hæreticorum etiam in mensibus Ordinariorum vacant soli Papæ, prout & beneficia vacantia ob non publicam tam intra tempus constitutum Resignationem, vel committam Simoniam; utpote sedi Apostolicæ reservata per Constitutiones Pij IV. & V. ac Gregorii XIII. Summorû Pontificum ea de re editas, de quibus vide *Branden ad Concordat. quest. 10. Gonzalez ad reg. 8. Cancell. gloss. 51. num. 101. casu 24. & num. 102. casu 25. Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. art. 1. num. 5. Chokier loco præcit. à num. 20.*

Pij Papæ
4. Constit.
85. & Pij
Papæ 5.
Constit. 29.
& 85. nec
non Grego-
rij Papæ
13. Constit.
66. & 85.
Bullarij
30m. 2.

§. 23. Item & beneficia vacantia per promotionem ad Episcopatum Papa expressè sibi reservavit, tam per Constitutionem *Ad regimen. Concordatis Germaniæ incorporatam, sicuti ex iis de liquet supra. sub n. 3. uti sequitur, Rursus Monasteria, Prioratus, dignitates, personatus, Decanatus &c. etiamsi ad illa persone consueverint, seu debuerint per electionem, seu quemvis alium modum assumi, quæ promoti per Nos, seu auctoritate Nostrâ ad Patriarchalium, Archiepiscopaliû & Episcopaliû Ecclesiarum, nec non monasterios*

Beneficia
per promo-
tionem ad
Episcopa-
tum va-
cantia
summo
Pontifici
sunt reser-
vata.

naſteriorum regimina obtinebant tempore promotionum de ipsis fa-
ctarum, nunc quocumque modo vacantia, aut imposterum vacatura
&c. ordinationi, dispositioni Noſtræ &c. reservamus. quàm per
Regulam XXVI. Cancellariæ Apostolicæ. Quibus conformi-
ter decidit Rota apud Branden ad Concord. quæst. 12. notab. 3. &
Chokier ad reg. 24. alias 25. Cancell. num. 19. quæ decisio, ut in-
quit idem Chokier ibid. num. 24. notanda est pro Capitulis
Germaniæ, quæ plerumque eligunt Præpositum, vel Decanum
in Episcopum, & ab eo recipiunt renunciationem Præposit-
ræ, vel Decanatus, & eligunt alium Præpositum vel, Decanum.
Nam talis electio est nulla, & Decanatus, aut Præpositura ma-
net Pontifici reservata, & possessio electi est vitiosa, Aegid.
decis. 498. cùm intra tempus electionis & confirmationis con-
firmandus resignare minimè possit, tum ex supradicta Regula
XXVI. Cancellariæ, tum Constitutione Ad Regimen. Bran-
den ad Concord. quæst. 7. num. 2. & 3. ac quæst. 9. num. 1. & seq.
Chokier loc. præcit. & ad reg. 8. gloss. 11. num. 30.

Non tamē
beneficia
Episcopo-
rum titu-
larium seu
suffraga-
neorum.

§. 24. Nota tamen hanc reservationē nō procedere in Episco-
patibus titularibus in partibus infideliū existentibus, quales cō-
ferri solent aliōrū Episcoporū in Pontificalibus vices-gerenti-
bus suffraganeis dictis; quia per illos non amittuntur alia be-
neficia, cùm non possint assequi possessionem ipsorum, nec per
illos stet, quò minus assequantur. Achill. de Grass. decis. 2. de elect.
num. 1. Granut. ad Simonett. quæst. 27. de reservat. num. 7. Na-
varr. lib. 1. consil. 14. num. 3. de elect. Flamin. Paris. de resignat. lib.
3. quæst. 1. num. 9. & 89. & quæst. 6. num. 49. Piaſec. in praxi Epi-
scop. proæm. num. 24. Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 34. dubit. 27.
num. 139. Garcias de benef. par. 11. cap. 6. num. 24. Barbosa de off. &
potest. Episc. par. 3. alleg. 57. num. 74. Layman Theol. moral. lib. 4.
trac. 2. cap. 8. sub num. 4.

DVBIVM

D V B I V M II.

An beneficia monocularia comprehendantur sub Concordatis Germaniæ?

§. I.

Non immeritò hæc quæstio movetur, utpotè in qua acerrimos persæpè vidi litium conflictus inter provisos de eiusmodi beneficiis in mensibus Apostolicis vacantibus à Papa, vel eius in partibus Nuntio, & provisos ab Ordinariis, eorundem collationem in quovis mense sibi vendicantibus; cùm verosimile ipsis non videretur, Papam voluisse illos privare unico hoc lumine, quod eis vix semel in vita contingit, iuxta *tex. in Clemen. 1. de sentent. excommunicat. & gloss. in Clemen. 1. verb. incerta. de præben.*

Status & ratio huius quæstionis.

§. 2. Pro eius itaque intelligentia & resolutione notandum est, beneficium monoculare dici, quoties in Ecclesia unum duntaxat est beneficium, vel quoties collatori competit unius tantum beneficii collatio, *Zerola in praxi Episcop. part. 1. verb. beneficium. §. 4. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 4. num. 5. Massobr. in praxi habent. concurs. ad parochial. prælud. 9. Rota decis. 13. aliàs 216. de præben. in nov.* Unde non diceretur beneficium monoculum, si quis habeat beneficii unius collationem tantum, & in alio præsentationem, vel si quis habeat collationem in uno solus, & cum aliis collationem in pluribus, u.g. Decanus quis, vel Canonicus sit unius duntaxat per se beneficii collator, habeat autem aliorum beneficiorum collationem cum Capitulo, vel saltem in turno suo, vice & ex parte Capituli, non erit is profectò collator monocularis, sed pluralis: satis enim est, quocumque modo plurium beneficiorum dispositionem habeat, actu, vel potentiâ *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 9. §. 4. num. 26. & 27. VVamecius consil. canonic. tom. 1. consil. 42. num. 7. Chokier loco citato. Rota decis. 40. aliàs 241 de rescript. in antiq.*

Beneficij monocularis explicatio.

§. 3. His prænotatis, Respondeo beneficia monocularia minime

*Beneficia
monocula-
ria non ex-
cipiuntur
à Concord-
atis.*

nimè excipià Concordatis Germaniæ, sed sub eorum alterna-
tiva reservatione indubitato contineri: ita ut in mensibus Apo-
stolicis vacantia rectè per Papam, vel eius in partibus Nuntium
conferantur absque ulla Ordinariorum iniuria. Siquidem
Concordata generaliter & plenissimè loquuntur de omnibus,
seu quibuscunque beneficiis; ita ut etiam tenuissima compre-
hendant, prout & Regula IX. Cancellariæ Apostolicæ, *Gar-
cias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 514.* in alternis mensibus
vacatura, ergò etiam comprehendunt monocularia, nam qui
totum dicit, nihil excludit. *l. testatorem. 68. ff. de legat. 3. VV a-
mesius consil. canonic. tom. 1. consil. 222. num. 6. sub. fin.* & reservatio
generalis suo ambitu complectitur omnia, & quantum ad
comprehensa sub ea, sic singula comprehendit, ac si essent spe-
cialiter enumerata, *l. 2. C. de quadriennii præscript. VV amesius
consil. canonic. tom. 2. consil. 596. num. 6.* Adeoq; in mensibus
Pontificiis tribuunt sedi Apostolicæ ius Ordinarium ea confe-
rendi, in quibus Ordinarii collatores nihil iuris prætere
possunt: imò nec conqueri valent se privari hoc unico lumine,
quia id non contingit omni tempore, sed duntaxat in mensi-
bus Apostolicis. *ita Gonzalez ad reg. 8. gloss. 9. §. 4. num. 15 & seq.
simonetta de reservat. quæst. 85. VV ames. consil. canonic. tom. 1. consil.
42. n. 6. & seq. & cons. 222. n. 6. in fin. Garcias de benef. part. 5. cap.
1. §. 11. num. 518. Chokier ad reg. 8. gloss. 4. nu. 5. ubi & sic se iudicasse
refert. Barbosa de offic. & potest. Episc. par. 3. alleg. 57. num. 180.*

*Imò n. c.
dignitates
monocula-
res.*

§. 4. Quin & à fortiori hoc sequitur, ex quo tam per Regu-
lam III. modò IV. & Regulam VIII. nunc IX. Cancellariæ Apo-
stolicæ, quàm Concordata Germaniæ reservantia Pontificiæ
collationi maiores dignitates in Cathedralibus post Pontifica-
lem, & principales in Ecclesiis Collegiatis in quovis mense,
etiam in quibus unica tantum est dignitas, eadem pariter Sedis
Apostolicæ dispositioni reservetur, *Flamin. Paris. de resignat.
lib. 7. quæst. 11. nu. 30 simonetta loco præcit. Gonzalez loc. cit. n. 19. &
seq. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 5. num. 267. & seq. Chokier ad
reg. 3. cancell. num. 23. ac 24. Barbosa de off. & potest. Episc. par. 3. al-
leg. 57. n. 102. qui de super plures adducunt Decisiones Rotales.*

§. 5. Nec Ordinarios iuvat, si allegent se esse in possessione,
& usu

& usu quasi immemoriali conferendi huiusmodi beneficia monocularia in utroque mense; non iuvat inquam, tum ob clausulam *Decreti irritantis* Concordatis adiectam, quæ tantæ est efficaciam & potestatis, ut liget etiam ignorantes, & in causis beneficialibus ipso iure inficiat titulum & possessionem, & omnes actus subsequentes in contrarium, ac tollat omnem potestatem conferendi: ita ut taliter provisus nullo iuris adminiculo fulciatur, & ne coloratum quidem titulum habeant, etiam in iudicio possessorio summarissimo, *Vames. consil. canon. tom. 1. consil. 252. nu. 3. s. 5. & 6. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. s. 9. à num. 407. per tot. Chokier cum pluribus citatis ad reg. 8. cancell. gloss. 1. num. 5. sub fin. & gloss. 11. num. 8. & seq. & ad Preces primar. lect. 5. s. 2. lit. M.* Tum ob Constitutionem Clementis VII. Pontificis Maximi contra Ordinarios, qui non servatâ formâ Concordatorum Germaniæ, beneficia in mensibus Apostolicis vacantia, etiam qualiacumque fuerint, conferre præsumunt, expressè editam, quâ decrevit huiusmodi collationes sic factas, vel faciendas impostero, nullum titulum, vel colorem ipsa beneficia possidentibus tribuisse, aut in futurum tribuere, sed illos pro malæ fidei possessoribus, & merè intrusis ab omnibus haberi & centeri debere, ac fructus per eos ex beneficiis huiusmodi perceptos & percipiendos nullo unquam tempore suos facere, sed ad illorum restitutionem in utroque foro efficaciter obligatos esse; adeoq; illi Ordinarii tanquam mali collatores teste *Zerola in praxi Episcop. part. 1. verb. beneficium. ad quest. secundum.* ultra peccatum mortale in quod incidunt, possunt graviter à summo Pontifice puniri, quia dant, quod non habent, *c. qui perfectionem. c. ventu est. 1. q. 1. & c. quomodo. de consecrat. dist. 4. l. si univ. s. 15. C. de legat. usurpantes* quod est alterius. contra illud *Sic nos existimet homo. ut ministros Christi, & mysteriorum Dei dispensatores, &c.* & sic provisos faciunt similiter manere in peccato mortali, si hoc ipsi sciunt, & reddunt obnoxios restitutioni fructuum perceptorum, & aliis pœnis, hætenus *Zerola. cui ad stipulatur Rovenius Reipub. Christiana lib. 1. cap. 3. sub num. 3.* dicens conferentem beneficium absque potestate teneri ad restitutionem, tam ipsum, quam

Nec possessio, aut usus contrarius Concordatis Ordinarios iuvat.

Clem. Pa- pa 7. Con- dit. 47. Bullarum tom. 1.

1. Corinth. cap. 4. v. 1.

quàm eū, cui contulit, omnium fructuū perceptorum & damni illati Ecclesiæ, & insuper taliter provisum interdictum esse ab ingressū Ecclesiæ &c. Hinc nec prodest ulla cōtraria consuetudo, quæ contra Regulas reservatorias & Constitutiones Apostolicas est potius corruptela dicenda, ad excusandas excusationes in peccatis, quàm vera consuetudo: quin tãtò graviora sunt peccata, quantò diutius infelicē animā detinēt alligatam, ut discretè loquitur *text. in c. cum in Ecclesia. 9. de simonia. & c. quanto. 4. & c. ult. de consuet.* Vnde *Branden ad Concord. quest. 5. num. 21.* censet confessarios obligatos esse ad non absolvendum poenitentes, donec pareant, & Constitutionibus Apostolicis obedientiam præstent.

Quo! ab
Ordinariis
attendi
debet.

§. 6. Quæ si Ordinarii quidam collatores magis perpenderent, non tam inconsideratè subinde ad beneficiorum in mensibus Apostolicis vacantium collationes contra Concordata Germaniæ profilirent; sed de his latius *infra tit. 3. dub. 2. per tot.*

D V B I V M III.

*An Concordata Germaniæ capiant ea beneficia,
quæ vulgari titulo officia Ecclesia-
stica nuncupantur?*

Exponitur
status qua-
sitionis.

§. 1. I Nter alia argumenta, quibus Ordinarii quidam collatores elidere, seu potius eludere conantur Concordata Nationis Germanicæ, est & illud, quo beneficia in mensibus Apostolicis vacantia colorare solent titulo officiorum Ecclesiasticorum, existimantes ea sub Concordatorum alternativa non comprehendi.

Officia in
titulum
dari solita
compre-
hendantur
sub Con-
cordatis Ger-
manicæ.

§. 2. Ad illud proinde *Respondeo* juxta receptam Canonistarum sententiam, officia Ecclesiastica, quæ in titulum non dantur, veluti est officium custodis, cellarii, Prothonotariorum, & his similia, nec non officia ea, quæ missarum aliquot onus annexum habent, ad nutum amovibilia, non cadere sub

sub reservationem Regulæ olim VIII. nunc IX. Cancellariæ Apostolicæ, aut Concordatorum Germaniæ; secus verò ea, quæ in titulum dari solent, licet simpliciter officia vocentur, cum in nihilo distent à beneficiis Ecclesiasticis *c. 2. §. cum verò. de concess. præben. & gloss. in Clem. fin. verb. si beneficiorum. de decimis. & apertè text. in c. fin. de concess. præben. in 6.* ubi post enumerationem eorum, quæ beneficia censentur, inter quæ & officia ponit, additur, & aliis quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis. quæ dictio aliis est repetitiva similium *gloss. in c. sedes. 15. de rescript. Rebuff. in praxi. part. 1. tit. seculare beneficium quotuplex. num. 6. & de devolut. num. 73. Flamin. Paris. de resignat. lib. 2. quest. 1. num. 92. Hoieda de benef. incompatib. part. 1. cap. 8. num. 3. & part. 2. cap. 8. num. 9. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. §. 11. num. 5. & seq. Chokier ad reg. eandem. gloss. 1. num. 2. 9. & 24. & in comment. ad reg. 33. aliàs 35. num. 45. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 142. & 143. ac seq. Et sic cum officia huiusmodi Ecclesiastica æquiparentur beneficiis, teste Flamin. Paris. de resignat. lib. 12. quest. 1. num. 36. non possunt aliam ab ipsis conditionem fortiri.*

§. 3. Quin nec refert, quo nomine beneficia nuncupentur, nam magis attendi debet natura rei, quàm simplex nominatio *arg. c. ea quæ. 16. de simonia. Hoieda de benef. incompatib. part. 2. cap. 8. num. 11. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. §. num. 17. & 18. ad eoq; sive vocentur altaria, capellæ, aut oratoria, dummodò in titulum conferantur, hoc est, ad vitam titulati; quod potissimum ex fundatione, seu dotatione, vel Episcopi Diocesani erectione, institutione, sive approbatione liquet. Clem. quia contingit. 2. §. ut autem. de religios. domib. c. quasitum. 1. q. 3. Rebuff. loco primò cit. num. 15. Gonzalez ad reg. 8. gloss. §. n. 11. & ead. gloss. §. 4. num. 14 & 15. & §. 11. n. 5. & seq. Chokier ad eand. reg. 3. loco cit. quantumcumque etiã dos ipsis assignata sit simplex, veniunt beneficiorum appellatione, & sub reservationibus Regularum Cancellariæ, ac Concordatorum Germaniæ quæcumque beneficia Ecclesiastica in alternis mensibus vacantia comprehendentibus indubitato continentur, Sylvester verb. beneficium. n. 3. & eleganter Gomezius ad reg. de infirmis. quest. 23.*

§. 4. At-

*A gumen-
tum aliud
contra Con-
cordata.*

§. 4. Annis porrò superioribus vidi nonnullos collatores Ordinarios, ut provisos Apostolicos excluderent, hoc ipsis potissimum opposuisse argumentum: scilicet beneficia, de quibus agebatur, esse tantum officia temporalia & manualia, ad nutum amovibilia, seu legata pia: ex quo fortè literæ erectionis in titulum per Episcopum factæ vel essent deperditæ, aut certè non invenirentur, & sic non constaret de perpetuitate tituli: adeoq; sub Concordatis, & Regulis reservatoriis non cadere, *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. 6. num. 9. Chokier ad eandem reg. 8. gloss. 1. num. 7.*

*Beneficia
Ecclesiasti-
ca præsu-
muntur
perpetua.*

§. 5. Verùm in ambiguo ejusmodi rerum statu scire juvat, de natura & conditione cujusque beneficii Ecclesiastici communiter esse, ut sit perpetuum, & in dubio perpetuum præsumatur, *c. unico. & ibi gloss. verb. perpetui. de capell. monach. in 6. & c. veniens. 5. de filiis Presbyter. Rebuff. in tract. de nominat. quest. 9. num. 25. vers. in contrarium me trahit. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. 6. num. 7. Vvames. in consil. canonic. tom. 1. consil. 229. num. 2. Rota part. 1. divers. decis. 508. num. 7.* Quin etiam in dubio semper præsumendum sit, in beneficii Ecclesiastici fundatione & erectione Episcopi Diocesani auctoritatem & consensum intervenisse, *Rebuff. in praxi tit. quid sit. & quot modis dicatur beneficium. num. 8 sub fin. ubi, capella fundata ad serviendum Deo, licet non appareat de approbatione Episcopi, præsumitur beneficium Ecclesiasticum. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. num. 50. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 5. num. 1. 2. 3. & 24. Rota apud Seraphin. decis. 871. num. 3. & cit. decis. 508. part. 1. divers. num. 7.* Adhæc perpetuitas & non temporalitas seu manualitas beneficii colligitur, ubi concurrunt cætera, quæ ad veri perfecti; Ecclesiastici beneficii naturam & subsistentiam requiruntur; ut est habitus ex parte conferentis, & ejus cui confertur ex Ecclesiastica conditione idonea: ut nempe persona conferens sit Ecclesiastica, Episcopus, Prælat, vel Canonicus & c. & is cui providetur, sit clericus: item qualitas beneficio inhærens, quæ præcipua est, ut in titulum conferatur, *gloss. 1. in fin. Clem. 2. de decimis. ut sit perpetua, id est, ad vitam beneficiati c. Sanctorum. 70. distinct. 6. veniens. 5. de filiis presbyter. Rota præcit. decis. 508. num. 3. & seq. part.*

part. 1. divers. & apud Gregor. XV. decis. 48. num. 6. Et denique canonica institutio, per quam quis in hanc perpetuitatem velut investitur. Sunt enim hæc signa, & velut symbola veri Ecclesiastici spiritualizati & perpetui beneficii; Ioan. de Selva. tract. de benef. part. 1. quæst. 1. Hoieda de benef. incompatib. part. 2. cap. 8. num. 10. VVamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 229. num. 2. Layman Theol. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 5. sub num. 6. Itaque dum constat de diversis successive collationibus, provisionibus & institutionibus usque ad vitam beneficiati factis, iudicandum est illa beneficia habere veram rationem Ecclesiastici perpetui beneficii; præsertim dum sic sunt concepta, ut nullo modo possint intelligi facta de manualibus aut temporalibus beneficiis, aut officiis; eoq; magis, si expressa sit, expressimq; adjecta formalis perpetuitatis appellatio, quæ non patitur hæc beneficia alio jure censerī, quàm denominatio demonstrat, l. labeo. 7. ff. de suppell. leg. VVames. loc. cit. Garcias de benef. part. 1. cap. 2. num. 113. Ad quam perpetuitatem & inhærentem perpetui beneficii Ecclesiastici qualitatem coadjuvandam concurrere quoque possunt alia, quæ de hisce officiis Ecclesiasticis provisus cum quotquot aliis in iisdem Ecclesiis perpetuis beneficiatis ex æquo, aut saltem cum parvo discrimine forsan sunt communia, & quæ non nisi similibus competunt, videlicet idem habitus Ecclesiasticus choralis, stallum in choro, eadem in officio Divino functiones, fructuum atque emolumentorum perceptio; quibus notis cum aliis perpetuis beneficiatis paribus, non imparia censerī debent horum beneficia, VVamesius loc. cit.

§. 6. Præterea beneficium de sua natura manuale fieri potest perpetuum consuetudine, vel præscriptione; maximè, si eiusmodi consuetudo, vel præscriptio processerit à tempore, quo sciente & patiente illo, qui ius removendi prætendit, fuit aliquis provisus in titulum perpetuum, & talis provisio habuit effectum, Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. §. 6. num. 34. & seq. Chokier in comment. ad reg. 37. alias 39. cancell. num. 11. D'Aluin. in trac. de Episcop. potest. cap. 6. num. 1. & cap. 17. num. 4. Barbosa de iure Eccles. univ. lib. 3. cap. 5. num. 23.

Beneficii
perpetui
rationem
non minu-
it iusta be-
neficiati
amotio.

§. 7. Beneficii porrò perpetui rationem non minuit, quamvis beneficiati, meritis ipsorum id exigentibus, amoveri queant; cùm accidentaria hæc iusta de causa amovendi potestas regulariter rei naturam, conditionem & substantiam non immutet. Nam ut perpetuum fit & censeatur beneficium, satis est, quod in voluntate & potestate beneficiati sit, ut quamdiu vivit, possit esse perpetuus Rector; eo enim modo accipitur perpetuitas beneficii, *c. unico. de capell. monach. in 6. & gloss. in verb. perpetuas. in c. finali de rescrip. eodem 6.* Vnde in casu huius concessæ amotionis non tam voluntas amoventium, quàm factum eius qui amovetur, in consideratione habetur: siquidem in vera & propria manualitate & amovibilitate nulla fit cõsideratio volütatis, seu facti ipsius beneficiati, sed ipsius superioris, qui sic suo nutu ex solo voluntatis arbitrio constitutum in officio vel beneficio amovere, & inde avocare potest. *c. cùm ad monasterium. 6. §. tales. de statu monach. & c. 2. §. priores. eod. tit. & Clem. 1. de suppl. neglig. Præl.* Imò licet beneficiati in receptione sua iurent se beneficio cessuros ad nutum collatoris, seu potestatem amovendi habentis: id accipiendum est de amotione ex iusta & rationabili causa, quæ amotionis facultas perpetuitati beneficii non derogat. *VVamesius præcit. consil. 229. num. 3. & 4.* quæ pro hoc incidenti sufficiant. Idcirco in beneficiis ultimus status attendi debet, an ad vitam beneficiati consueverint conferri, *VVamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 257. n. 9.* ex ea enim ratione censebuntur beneficia perpetua Ecclesiastica. *Hoieda de benef. incompatib. part. 2. cap. 8. num. 15.*

DVBL

D V B I V M IV.

An sub alternativa Concordatorū cadant beneficia post eorum datā erecta & fundata, & quorum collatio in quovis mense Ordinariis ex fundatione est reservata?

§. I. **C**ontra Concordata porro, & reservationes Apostolicas communiter etiam moveri solet, videlicet sub iis non comprehendi beneficia post eorum datam & promulgationem creata & erecta, iuxta declarationem Papæ in *Clem. unica. c. fin. de rescript. Litteras nostras super conferendo tibi beneficio vacaturo directas, ad beneficium post datam ipsarum creatum statuimus non extendi.* & tenuit olim *Rota decis. 32. aliàs 858. num. 7. de praben. in antiq.* Sed nec ea beneficia, quorum perpetua collatio in quovis mense Ordinariis in fundatione expressè reservatur, cum cuiuslibet liberum videatur, eam quam voluerit, rebus suis legem ponere. Hinc operæ pretium duxi veritatem breviter enucleare, & contrariis argumentis satisfacere.

§. 2. *Respondeo igitur primò*, tam reservationes Regulæ IX. Cancellariæ Apostolicæ, quam Concordatorum Germaniæ afficiunt non solum beneficia ante, sed & post ipsorum datam & promulgationem creata & de novo erecta; quippe cum sint reservationes generales, semper reservant, semperq; loquuntur *l. Arriani. §. C. de haret. Rota apud apud quoniam part. 1. decis. 220. num. fin.* Vnde in calupniæ præsentis non potest considerari nova creatio post alternativam Concordatorum reservationem, quia tam ante creationem, quam post semper reservant, semperq; loquuntur. *Aeneas de*

Dubitatur an Concordata Germaniæ comprehendant beneficia post eorum datam & promulgationem erecta.

Resolvitur affirmative.

de Falcon. de reservat. quest. 3. principali. num. 8. Et eo ipso, quod beneficium sit de novo creatum, post ipsam creationem Regulæ reservatorix & Concordata subintrant, ut proinde non sit dubium, ut dicit Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 9. §. 5. num. 44. & seq. quin sub iis comprehendatur. Tum quia, quando reservatio est generalis & favorabilis, non autem specialis, nec pro certa persona, sicut in casu nostro Concordatorum, reservatio capit beneficia postea erecta, ut firmanant Lopus in c. si propter tua. num. 4. vers. sed contra quia. de rescript. in 6. Aeneas de Falcon. loc. cit. Mandosius in reg. 3. cancell. q. 7. num. 21. vers. contraria opinio est verior. Vbi concludunt, quod quando reservationes sunt per formam Constitutionum, Legum, seu Regularum, non est in consideratione nova creatio. Huc accedit, quod cum Concordata capiant quæcumque beneficia in alternis mensibus vacantia, ideoque quamvis adsit ista qualitas novæ creationis, aut erectionis, nihilominus sub ista generalitate quorumcumque beneficiorum includitur; sufficit enim quod sit actu beneficium, licet ante, vel post Concordata fundatum & erectum. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 9. §. 5. à num. 44. usque ad fin. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 519 & seq. V Vamesius consil. canonic. tom. 3. consil. 242. num. 4. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 6. cap. 34. in fin. Chokier ad eandem reg. 8. gloss. 4. num. 9. & seq. Barbosa de offic. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 81. Zoefius ad lib. 3. Decretal. tit. 5. num. 27. qui accurate hanc materiam pertractant.

Responde-
tur ad ar-
gumenta
contraria.

§. 3. Nec obstant in contrarium supra adducta, quia procedunt in reservationibus specialibus pro certis personis, uti in terminis dictæ Clem. finalis de rescript. Vbi gratia seu reservatio facta ad favorem certæ personæ de beneficio vacaturo, non se extendit ad beneficium post datam gratiæ erectum, quia tunc cum talis reservatio sit ambitiosa & odiosa, ac restringenda. quamvis plenissima. 4. de preben. in 6. merito non extenditur ad futura, & de novo creata beneficia. Gregor. Tholosæ. trac. de benef. cap. 17. n. 1. ad quæ nec preces primariæ extenduntur. Chokier in comment. ad easdē. sect. 2. vers. super singulis beneficiis. n. 11.

Quæ

Quæ omnia cessant in reservationibus nostris, quæ non sunt speciales, nec pro certa persona, sed generales, & per viam legis & pacti ob publicam utilitatem, pacem, & unionem, ideoq; favorabiles & ampliandæ, *Gonzalez & Chokier locis citatis, ac VVamesius ibidem.*

§. 4. Quamvis verò *Garcias loco supra citato num. 520.* teneat beneficia noviter creata & erecta cadere sub Regulis reservatoriis, dicit tamen id non procedere in ipsa prima vacatione per creationem & erectionem, sed in vacationibus succedentibus post primam provisionem: durum enim videretur, & à mente Papæ longè alienum, quod si in mense Apostolico crearetur, seu erigeretur beneficium per Ordinarium, quod non esset de jure patronatus laicorum, Ordinarius ipse non posset illud conferre pro prima vice, nec patronus Ecclesiasticus præsentare; nihilominus *Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 9. §. 5. num. 50.* contrarium tuetur, nempe tale beneficium venire sub Regulis reservatoriis, etiam in prima vacatione per creationem & erectionem. Magis tamen placet prior sententia, ne fundatores à foundationibus beneficiorum arceantur, si simul atque creata essent, in mense videlicet Apostolico, provisus Apostolicis deberentur.

§. 5. Ad alteram dubii partem veniendo *Respondeo secundo,* Nequit in hujusmodi foundationes beneficiorum perpetuam in quovis etiam mense collationem Ordinariis reservantes, excluso *beneficii* Summo Pontifice, de jure fieri non posse, & si quæ tales sunt, *ejus collatio re-vari Ordinatio in omni mense, excluso Papa.* ipso facto improbatas esse, & minimè attendendas: adeoq; nec impedire, quò minus ea beneficia sub alternativa Concordatorum Germaniæ, seu reservationibus Regularū Cancellariæ Apostolicæ, dum in mensibus Pontificiis vacare contingit, comprehendantur, præsertim si sint juris patronatus Ecclesiastici; talis enim conditio est contra naturam substantialem beneficii; siquidem Papa ex vi primæ jurisdictionis & potestatis disponendi de beneficiis à principio non Apostolis, sed S. Petro illorum Principi à Christo datæ, est collator supremus & universalis omnium beneficiorum in urbe & orbe, seu libera sint, seu non libera, aut electiva *c. 2. de prabem.*

praben. in 6. Clem. 1. ut lite penden. Quia ipse est supremus dispensator bonorum Ecclesiasticorum, & superior omnium Clericorum, & Episcoporum, atque *Ordinarius Ordinariorum*, five *Episcopus Episcoporum*, sicuti antiquitus appellari solitus erat juxta *Baronium ad annum Christi 142. num. 4. & ad annum 216. num. 4. & Severinum Biniuum in notis Concilii Carthaginensis sub Cypriano Episcopo*; conformiter gloss. in c. felix. 5. verb. *privata. de pænis in 6. c. cuncta per mundum. & c. per principalem. 9. q. 3. Flamin. Paris. de resignat. lib. 2. quest. 4. num. 34. VVames. in consil. canon. tom. 1. consil. 246. num. 1. Chokier in comment. ad reg. 8. num. 3. 4. & seq. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 10 sub num. 1. Ut proinde ab illius jurisdictione generali, & potestate collativa nullum beneficium eximi possit, utpotè quæ nullis legibus aut regulis coarctatur: ideoq; Papa vocatur Deus in terris circa beneficialia, *Gonzalez ad reg. 8. §. 1. proæm. num. 31. 32. 33. 34. 35. & seq. VVames. in consil. canon. tom. 1. consil. 241. num. 3. Hinc licet quis sit rerum suarum arbiter & moderator, l. in re mandata. 21. C. mandati. nemo tamen facere potest, quin jura de super statuta locum habeant. l. nemo. 55. de legat. 1. & c. requisivisti. 15. de testament. ibi Privata dispositio testatoris non potest generalem Constitutionem canonis immutare, Flamin. Paris. de resignat. lib. 7. quest. 14. num. 3. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 5. num. 42. & 43. cum aliis ibidem citatis. Piafeci in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. art. 5. de visitat. beneficiorum & c. num. 5. VVamesius in consil. canonic. tom. 1. consil. 231. num. 7. & consil. 252. num. 11. Rota decis. 10. alias 868. num. 1. & seq. de testament. in antiq. & apud Gregor XV. decis. 4. num. 9. & 10. & apud Duran decis. 406 n. 6. part. 2. Præterea Papa reservando generaliter, uti in Regulis Cancellariæ Apostolicæ, & Concordatis Germaniæ, derogat omnibus juribus, statutis, & consuetudinibus in contrarium: ita ut eiusmodi fundationes nec fieri, aut factæ subsistere possint, *Chokier ad reg. 8. gloss. 1. num. 5. Rota apud Duran loc. cit. num. 10. Sed nec fundator præjudicare potest juri Ordinariæ collationis, quod Episcopus habet in omnibus beneficiis suæ Diocælis, c. sic quidam. & c. noverint. 10. q. 3. Flamin. Paris. loc. cit. nisi ipso consentiente & patiente. Sanchez consil. moral. tom. 1. lib. 2. cap. 1. dub. 10. num. 4. nam***

inferio-

inferiores Episcopo non habent potestatem conferendi, nisi de consensu Episcopi, c. ex frequentibus. 3. & c. cum venissent. 6. de institut. Gonzalez ad reg. 8. §. 1. proæm. num. 12. vel ex privilegio Papæ.

DVBIVM V.

An sub Concordatis comprehendantur beneficia Iuris patronatus?

§. 1. **P** Ræsuppono ex communi DD, sententia, *Ius patronatus* hic non accipi pro eo, quod jure Civili habet patronus in servum à se manumissum, de quo extat tit. in ff. de iure patron. & in C. de bonis libert. Sed quod beneficio sacrorum Canonum illis tributum est, qui vel fundarunt, vel construxerunt, vel dotarunt Ecclesiã, sive ipsi, sive alii à quibus causam habent, c. quoniam. 3. de iure patron. & propriè dicitur *potestas presentandi instituenti ad beneficium Ecclesiasticum vacans.*

§. 2. Est autem hoc jus duplex: aliud enim est *Ius patronatus Ecclesiastici*, aliud *Laici*, c. unico. de iure patron. in 6. & c. cum autem. 24. X eodem tit. Addunt aliqui *mixtum. ius patronatus Ecclesiastici* juxta Covarruviam in practic. quest. cap. 36. sub num. 2. dicitur, non quod Ecclesiasticus possidet (is enim etiam laicum patronatum possidere potest) sed quod competit alicui ex eo, quod ex bonis Ecclesiasticis Ecclesiam fundavit, vel extruxit, vel dotavit, vel quod habetur ratione Rectoratus Ecclesiæ, aut dignitatis Ecclesiasticæ; ut si quis fundaverit Ecclesiam, id est, si tribuerit fundum, in quo ædificata est; si eam extruxerit, vel dotaverit, si beneficium pecuniã ex bonis Ecclesiasticis perceptã crexerit, habet jus patronatus Ecclesiastici. Item si quis habeat jus præsentandi quã Episcopus, Abbas, Præpositus, Decanus, Scholasticus &c. hoc jus est patronatus Ecclesiastici. *Ius patronatus laici* dicitur, quod competit alicui, quia ex bonis patrimonialibus, seu sæcularibus Ecclesiam fundavit,

Sensus vocabuli Ius patronatus.

Ius patronatus duplex.

fundavit, vel construxit, vel dotavit, aut beneficium aliquod erexit, aut quia ab aliquo horum causam habuit; nec refert, an sit Clericus, nam equidem inter patronos laicos censebitur, si hoc jus nactus fuerit ratione proprii & sæcularis patrimonii, seu quasi patrimonii, *gloss. in Clem. 2. verb. presentare. de iure patron. Covarr. loc. cit. Flamin. Paris. de resignat. lib. 2. quest. 4. num. 39. 40. & 41. Lessius de iust. & iure. lib. 2. cap. 34. dubit. 4. per tot. Vallensis in paratit. Decretal. lib. 3. tit. 38. §. 2. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 72. num. 152. super quo extat hic verliculus vulgaris.*

Patronum faciunt dos, edificatio, fundus.

*In ejus
creatione
Episcopi
Diocesani
consensus
necessa-
rius.*

§. 3. Quod intellige mediante Episcopi Diocesani consensu, qui in his intervenire debet, *c. illud. 8. c. cum seculum. 13. & c. nobis. 25. de iure patron. ubi gloss. 1. Rota part. 1. recent. decis. 517. num. 3. & part. 2. decis. 337. num. 4. & 5. & apud Manticom. decis. 86. num. 5. atque apud Gregor. XV. decis. 420. num. 1. & in addit. num. 7.*

*Patrona-
us laicus
potest fieri
Ecclesi-
asticus.*

§. 4. Si tamen patronatus laicus donatione, vel testamento, vel alia ratione transferatur in Ecclesiam, Capitulum, Collegium Canonorum, vel Monasterium, vel annectatur alicui beneficio, aut dignitati, v. g. Præposituræ, Decanatu &c. tunc fit patronatus Ecclesiasticus, & de illo tanquam Ecclesiastico est judicandum; colligitur ex *c. unico. de iure patron. in 6. Covarr. supra num. 5. & præter alios præcitatos, Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 18. num. 5. 6. & 7. Zerola in praxi Episcop. part. 1. verb. beneficium. §. 9. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 553. V Viggers. de iure & iust. tract. 7. cap. 3. dub. 2. sub num. 9. Zypaus in Consultat. Canon. lib. 3. consultat. 1. de iure patronatus. Rota part. 2. recent. decis. 740. num. 2.*

*Patrona-
us confra-
ternita-
tum laico-
rum cense-
tur laicus.*

§. 5. Verùm jus illud præsentandi, quod competit quibusdam confraternitatibus, vel sodalitatibus, quæ aliquam cappellam, vel beneficium collaris symbolis, vel aliter instituerunt, censeatur esse patronatus laici, quia ipsi laici sunt, & ex bonis sæcularibus instituerunt: unde de illo tanquam de laicorum patronatu judicandum, quamvis ipsi in quibusdam locis Ecclesiæ vocentur. *Covarr. supra num. 8. Lessius loco præcit.*

num.

num. 21. licet *Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 607.* contrarium tucatur, nimirum esse patronatum Ecclesiasticum, de quo, si placet, ipsum consule.

§. 6. Denique *ius patronatus mixti* dicitur, quod partim ratione patrimonii, partim ratione Ecclesiæ competit. Tametsi autem de rigore juris laicus *ius patronatus*, de quo hîc agimus, habere non possit, cùm sit spirituale, seu potius temporale spirituali annexum *c. de iure. 16. de iure patron. c. quanto. 3. de iudicijs.* (antecedenter scilicet, quia ordinatur ad præsentandum clericum ad beneficium, ut in eo instituat) & laicus spiritualia tractare nequeat, *c. decernimus. 2. de iudicijs. c. causam. 7. de prescript.* tamen ex benignitate quadam à sacris Canonibus conceditur illi hoc jus, remunerationis cujusdam causâ, ut hâc ratione magis excitentur laici ad fundandas, extruendas & dotandas Ecclesias, *V allensis in paratit. Decretal. lib. 3. tit. 38. §. 2. num. 3.*

Ius patronatus mixti explicatur.

§. 7. His præsuppositis, *Respondeo primo*, beneficia juris patronatus Ecclesiastici comprehenduntur tum sub Regula IX. Cancellariæ Apostolicæ, tum sub Concordatis Germaniæ; prædicta enim Regula Cancellariæ complectitur omnia beneficia Ecclesiastica qualitercumque qualificata, ubicumque existentia, in mensibus reservatis vacatura; Concordata autem loquuntur de omnibus omninò beneficiis, quorum ad inferiores pertinet collatio, præsentatio, electio, seu quævis alia dispositio: unde clarum est, quod capiant beneficia juris patronatus Ecclesiastici absque ulla alia expressione. *c. dilectus. 6. de off. legati. c. cum dilectus. 28. de iure patron. Covarr. loco cit. num. 2. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 18. num. 6. Piasec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. art. 1. num. 40. vers. iure patronatus & c. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 552. & seq. V Vamesius consil. canonic. tom. 1. consil. 252. num. 11. Chokier ad reg. 8. gloss. 8. num. 1. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 257. V allensis in paratit. Decretal. lib. 3. tit. 38. §. 3. num. 5. Layman Theol. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 11. num. 2. Zypæus in consultat. canonicis lib. 3. consultat. 1. de iure patronatus, Rota decis. 740 num. 2. part.*

Beneficia iuris patronatus Ecclesiastici comprehenduntur sub Concordatis Germaniæ.

2 part. 2. recent. & apud Duran decis. 406. num. 5. part. 2. Et proinde monet idem *Garcias loco cit.* in impetratione beneficii juris patronatus Ecclesiastici non esse necessariam illius mentionem.

Minimè
verò bene-
ficii iuris
patronatus
laici.

§. 8. *Respondeo secundo*, beneficia juris patronatus laici non comprehenduntur sub Regula IX. Cancellariæ Apostolicæ, aut Concordatis Germaniæ sicut nec sub aliis quibuscumque reservationibus generalibus, *gloss. in c. 2. verb. collatio, de preben. in 6.* Ratio est, quia cum patroni laici non titulo Ecclesiastico, sed quasi proprio dominio, & titulo oneroso, scilicet foundationis, constructionis, vel dotationis, & sic quasi per viam pacti & contractus de consensu Ecclesiæ jus illud possideant, certum est Papam non intendere ejusmodi beneficia reservare, & laicis jus suum tollere, vel illi in aliquo derogare, ne ipsi ab impendendis Ecclesiæ obsequiis, sumptibus & favoribus abalienentur; quod Concilium Tridentinum *sess. 25. cap. 9. de reform.* expressè cavit his verbis. *Legitima patronatum iura tollere, piasq; fidelium voluntates in eorum institutione violare aequum non est.* Secus autem in jure patronatus Ecclesiastici, quia in eo cessat prædicta ratio, & facilè eidem præjudicatur, etiam per simplicem collationem à Papa factam absque ullius derogationis expressione. *Covarr. in practic. quest. cap. 36. num. 2. 3. & seq. Flamin. Paris. de resignat. lib. 2. quest. 4. num. 35. 36 & seq. Piaset. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. art. 1. sub num. 40. VVamesius consil. canonic. tom. 1. consil. 255. num. 13. & 14. Lessius de iust. & iur. lib. 2. cap. 34. dubit. 9. num. 37. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 571. VViggers de iure & iust. tract. 7. cap. 3. dub. 3. num. 13. 14. & 15. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 1. num. 3. & gloss. 8. per tot. & ad preces primarias sect. 2. lit. Q. vers. presentationem. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 25. 26. & seq. & num. 144. & 257. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 10. sub num. 3. & cap. 11. num. 2.*

Etiamsi
vacent a-
quid. Sed.

§. 9. Hinc non impeditur patronus laicus à sua præsentatione, etiamsi contingat beneficium vacare apud Sanctam Sedem *Covarr. & VViggers loco cit.* nisi Papa nominatim hujusmodi patronatus derogarit.

§. 10. Imò

§. 10. Imò nequidem comprehenderetur, licet in literis Apostolicis poneretur hæc, aut similis clausula, *ad cuiuscumque patroni præsentationem pertineat*, qualis habetur in Regula IX. Cancellariæ Apostolicæ; nam illa dum adscribitur, apponi solet, quòd Papa significet se cuiuslibet Ecclesiastici patroni juri derogare, quia Ecclesiastici patroni etiam multi sunt, & diversi Ordinis. Quapropter etiam antiqui Canones cum minimo, quo fieri potuit præjudicio, voluerunt emendari mala, quæ occasione difficultatis inter patronos contigisset Ecclesiis obvenire, non autem facilè ad privationem, aut derogationem juris ipsorum volunt procedi, ut *c. si verò. 12. c. quæcumque Ecclesia. 2. de iure patron. Covarr. Gonzalez, Vviggers locus cit. & Garcias ibidem num. 572.*

Ne quidam, si ponatur verba ad cuiuscumque præsentationem.

§. 11. His addo, quod etiam si in literis collationis expressè ponatur hæc clausula derogatoria, *Non obstante, quod beneficium sit patronatus laici.* non tamen per hoc censetur derogatum juri patronatus laici illustrium videlicet personarum, ut Regum, Ducum aut Marchionum &c. si forsan tales sint patroni illius beneficii, quia ut ipsis derogetur, debet id ipsum nominatim exprimi, juxta Regulam nunc XLII. aliàs XL. Cancellariæ Apostolicæ, *Chokier ad eandem, & ad preces primar. sonarum. sect. 2. lit. 2. Vviggers loco præcitato.*

Imò nec clausula expressa derogatoria exten- ditur ad ius patronatus laicum illius personarum.

§. 12. Proinde generaliter loquendo, Papa nunquam censetur in dubio velle præjudicare, aut derogare juri patronatus laici, nisi utendo supremâ & absolutiore potestate id exprimat, *gloss. & DD. in c. cum dilectus. 28. de iure patron.* quâ non facilè utitur citra magnam necessitatem, & commune Ecclesiæ bonum; quia quæ ex contractu, aut quasi contractu, & præsertim oneroso concessa sunt, non possunt citra necessitatem immutari, *Vvamesius dicto consil. 255. num. 13. & Vviggers supra num. 15.* Qualis expressio non est necessaria, ut censetur derogatum juri patronatus competentis Clericis, seu Ecclesiasticis personis, in quas, uti major est Pontifici potestas, ita quoque in gravando illas proclivior voluntas: ideoquæ nisi illarum beneficia specialiter excipiantur, censentur semper contineri sub gratiis Papalibus, sub quibus ex adverso

Et Papa nunquam derogare censetur juri patronatus laici, nisi id exprimat.

non intelliguntur comprehendi beneficia juris patronatus laici, nisi peculiariter cum eius derogatione exprimentur. *VVamesius loc. cit.*

In beneficiis minoribus vacantibus apud S. Sedem, non solum nominatio spectat ad patronos laicos, sed etiam institutio ad Ordinarios Diocesanos.

§. 13. Sed petes, an beneficia, in quibus presentatio ad patronum laicum spectat, si vacaverint apud Sedem Apostolicam, ita à *6. licet. 2. de praben. in 5.* eximantur, ut non solum patronus nominare, seu presentare ad ea clericos possit, sed etiam jus instituendi ad locorum Ordinarios pertineat. Respondet auctor glossæ *in reg. 40. aliàs 42. Cancell.* nominationem quidem esse patronorum laicorum, sed institutionem Romano Pontifici reservari, quod tamen *Covarr. in pract. Etic. quest. cap. 36. num. 5.* censet tantum locum habere in Episcopatibus, Abbatibus, & cæteris dignitatibus, quæ Pontifici per *II. & III.* nunc autem *III. & IV.* Regulam Cancell. Apost. cessantibus Concordatis, reservantur, non autem in beneficiis minoribus, quorum presentatio ad patronos laicos pertinet; in his enim & jus nominandi ad ipsos patronos spectat, & jus instituendi ad locorum Ordinarios Episcopos Diocesanos. ita cum dicto *Covarr. Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 34. dubit. 9. num. 37. VViggers ibidem tract. 7. cap. 3. num. 17. Chokier ad reg. 40. aliàs 42. cancell. num. 26.*

Beneficia quoque juris patronatus mixti non cadunt sub Concordatis Germanicis.

§. 14. Verum quid in tertia juris patronatus specie? videlicet *mixto*, hoc est, partim *laico*, partim *Ecclesiastico*; an cadat sub dispositione Regularum Cancellariæ, vel Concordatorum Germanicæ? videtur opinio negativa probabilior: nam in favorabilibus potius est attendenda qualitas laicalis, ne laicus propter Clericum perdat suum privilegium, hoc enim æquum est, ut in re individua non patiat quis præiudicium ratione societatis, quæ illi cum altero communis est; & ideo tale ius patronatus mixtum non subiacet reservationibus generalibus: imò nec precibus primariis. *Covarr. in pract. quest. cap. 36. num. 5. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 18. num. 12. & seq. VVamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 255. sub num. 15. Piafec. in pract. Episc. part. 2. cap. 5. art. 1. sub num. 40. Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 34. dubit. 9. num. 40. Chokier ad reg. 8. gloss. 1.*
sub

sub num. 3. & gloss. 8. num. 1. & ad preces primar. sect. 2. lit. 2.
Barbosa de off. & potest. Episc. alleg. 57. num. 27. 144. & 257.

§. 15. Quod tamen iuxta præcitatos auctores limita primò, dummodò patroni laici habeant maiorem, vel saltem æqualem partem vocum in dicto iure patronatus: secus autem, si pars vocum patronorum Ecclesiasticorum esset maior & potentior, ac præponderaret vocibus laicorum, veluti si ius patronatus ad unum laicum, & duos Clericos spectaret, vel si ad Decanum alicuius Ecclesiæ, & ad Priorē Monasterii, atque ad Præto-
torem laicum certi loci pertineret, tunc enim attenditur maior pars prædominans, cum semper à potentiore fiat denominatio l. queritur. 10. ff. de statu hom. & DD. supracitati.

Dummodò patroni laici habeant maiorem, vel saltem æqualem partem vocum.

§. 16. Limita secundo, dummodò ius patronatus mixtū, imò etiā laicū solū cōpetat ex fundatione, constructione, seu dotatione, vel donatione facta ab habente illud ex aliquo de prædictis titulis. Nā reliqui patronatus competentes ex præscriptione, cōsuetudine, vel privilegio, aut usurpatione, aut alio quocumque modo, non exciperentur à reservationibus Pontificiis, Les-
sus de iust. & iure. lib. 2. cap. 34. dubit. 9. num. 42. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 573. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 1. num. 5. & gloss. 8. num. 2. nec non ad preces primar. sect. 2. lit. 2.
Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 28.

Es alias ius patronatus laicum cōpetat ex fundatione, cōstructione, seu dotatione &c.

Tum quod tales patronatus sint hodie prorsus sublatis per Concilium Tridentinum sess. 14. de reform. cap. 12. & sess. 25. de reform. cap. 9. Tum quod etiam ante Concilium Tridentinum includerentur sub reservationibus Papalibus, quia tales patronatus censentur verè Ecclesiastici, utpote ex Ecclesiasticis originem trahentes; cum laici isti nihil in Ecclesiam contulerint. Covarr. Lessius supra. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 582. Chokier & Layman locis citatis.

§. 17. In dubio tamen, quo constat quidem Clericum fundasse aliquod beneficium Ecclesiasticum, ignoratur autem ex quibus bonis illud fundaverit, an de acquisitis intuitu Ecclesiæ, ut dicatur de iure patronatus Ecclesiastico, an de propriis patrimonialibus, seu quasi patrimonialibus, ut dicatur de iure patronatus laicali; si patronus lai-

Ius autem patronatus laicum in dubio censetur, dum laicus est in possessio-

suo, secus
vero minime.

cus sit in quasi possessione huiusmodi iuris patronatus, tunc præsumit laicale, & fundatum ex bonis propriis & patrimonialibus; sin autem aliter, præsumi Ecclesiasticum & fundatum ex bonis acquisitis intuitu Ecclesiæ censet *Gonzalez, loc. cit. num. 109. & seq.* à quo non discrepant *Garcias supra num. 594. ac Vallensis in paratit. Decretal. lib. 3. tit. 38. §. 2. num. 2.* dicentes, quando non apparet, quâ ratione competat ius patronatus, attendi ius successionis: nam si per successionem deferatur, præsumi laicum, quia iura Ecclesiastica iure successionis non deferuntur, nec dantur. *c. i. de præben.*

Hæres fû-
datoris pe-
test sibi re-
servare
ius patro-
natus.

§. 18. Denique hîc notare placeat, quod dum testator ultimæ voluntatis suæ elogio pro fundatione perpetui beneficii Ecclesiastici legat dotem sufficientem & certam, seu ex bonis suis cupit illud dotari, & hæres conformiter dictæ dispositioni id ipsum exequitur, potest sibi reservare ius patronatus; quia testator iubendo, quod beneficium Ecclesiasticum dotetur & erigatur, si hæres hoc faciat, poterit reservare ius patronatus, cum repræsentet eandem personam defuncti, *Rota apud Seraphim. decis. 871. num. 2. ibidemq; sub num. 4.* res non minus notatu digna additur, quod nimirum patronus de consensu Ordinarii Diocesani possit pro una vice ad beneficium præsentare eum, qui nõ habet omnes qualitates in fundatione appositas.

DVBI.

DVBIVM VI.

An sub Concordatorum alternativa comprehendantur beneficia Curata?

§. I. **R**espondeo indubitatum esse, quin beneficia curata comprehendantur sub alternativa Concordatorum Germaniæ, ex verbis generalibus, *De cæteris verò dignitatibus & beneficiis quibuscumque secularibus & Regularibus &c.* Id enim importat vis & potestas universalis huius dictionis *Quibuscumque*, ut omnia omninò beneficia completatur, etiam præter expressa, & ad quæ aliàs nō extenderetur c. *solita*. 6. §. nobis autē. de maior. & obed. Paulus Paris. vol. 1. consil. 92. nū. 7. VVames. in consil. canon. tom. 1. consil. 255. num. 19. Francisc. leo in thesau. fori Eccles. part. 1. cap. 15. num. 60. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 8. num. 61. Chokier in comment. ad reg. 19. aliàs 20. de non impetr. benef. per obit. vivent. num. 11. Rota decis. 680. num. 5. part. 2. recent. & apud Seraphin. decis. 980. num. 8. apud Gregor. XV. decis. 267. num. 5. & in addit. num. 12. nec non apud Duran. decis. 233. num. 12. part. 3. non secus, ac dictio *omnia c. si Romanorum*. vers. dicendo verò *omnia*. dist. 19. Paul. Paris. loc. cit. num. 6. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 6. num. 20. Barbosa de offic. & potest. Episc. part. 3. alleg. 101. num. 39. Et qui omnia dicit, nihil excipit, l. restatorem. 68. in princip. ibi pr adium *Seianum omne*. ff. de leg. 3. latè Gonzalez loc. proxime cit. num. 21. & seq. ubi dicit, quod licet Regulæ olim VIII. nunc autem IX. Cancellariæ Apostolicæ non forent addita ista verba *cum cura & sine cura*, equidem ex sola universali dictione *omnia beneficia Ecclesiastica* comprehenderentur curata; quod & confirmat Garcias de benef. part. 5. cap. 2. §. 11. num. 508. ideoq; tantum adiecta esse maioris claritatis gratiâ, ut proinde nil certius sit, quàm beneficia curata sub Concordatis Germaniæ cadere, Layman Theol. moral. lib. 4.

Beneficia
curata ca-
dunt sub
Concordati-
onibus Ger-
maniæ.

trac. 2. cap. 10. num. 3. Zypæus in analyt. iur. Pontif. nov. lib. 1. tit. de elect. num. 15. Rota apud Cavaler. decis. 572. num. 1.

Requisita
ad benefici-
um cura-
rum.

§. 2. Vt beneficium porrò dicatur curatum, seu Ecclesia Parochialis, inter alia substantialia concurrere debent infra-scripta. Primò requiritur potestas ligandi & solvendi in foro pœnitentiæ, quæ non cadit nisi in sacerdotem, *c. in novo. dist. 21. c. omnis 12. de pœnit. & remiss. idq; ex necessitate ratione oneris ipsi imposita. gloss. in Clem. dudum. 2. verb. impendant. de sepultur. & ibi DD. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 6. num. 35. Chokier ad eandem reg. gloss. 2. n. 1. Secundò, ut sit certa parochia, & locus certis finibus & limitibus constitutus ac designatus, in quo populus alicui Ecclesiæ deputatus degit, *c. Ecclesias. 13. q. 1. in princ. Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 13. sub fin. ubi Parochiales Ecclesiæ certos non habent fines &c.* Nam talis Ecclesiæ Rector dicitur populum regere *c. 1. de capell. monach. cum alioqui Archidiaconi, Abbates, & similes habeant curam animarum, & non dicantur curati, Anast. Germon. de indult. Card. §. ac beneficia. num. 43. & seq. Chokier ad preces primar. sect. 2. vers. cum cura.* Tertio requiritur, ut Rector Ecclesiæ curatæ exerceat curam nomine suo, non alieno *c. extirpanda 30. §. qui vero. de præben. Rebuff in praxi tit. de non promot. inf. annum. num. 36. Gonzalez dicta gloss. 6. num. 40. nisi sit principalis dignitas in Collegiata Chokier ad reg. 8. gloss. 2. num. 1. Quarto, ut Solus suo nomine regat, non cum adiuncto, vel duobus, aut pluribus aliis: quia ut unum corpus duo capita habere non potest, nisi sit monstrum, ita nec Ecclesia duos, vel plures curatos, *c. cum non ignores. 15. de præben. c. in apibus 7. q. 1. c. sicut in unaquaque. 21. q. 2. Mascardus de probat. conclus. 469. incip. curam animarum. num. 5. & seq. Gonzalez & Chokier loco cit.***

Quibus
rebus defi-
cientibus,
non desinit
beneficium
esse cura-
rum.

§. 3. Ex quibus infertur primò, quod etiamsi deficeret fons baptismalis, non propterea desineret esse Ecclesia Parochialis, quia ex actu baptizandi non sequitur cura animarum, cum baptismus etiam à muliere & laico conferri possit, *c. ad limina. 30. q. 1. Mascardus de probat. d. conclus. 469. num. 8. & 9. Hoig.*

Hoieda de incompatib. benef. part. 1. cap. 13. num. 8. Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 2. quest. 1. num. 109. Gonzalez. d. gloss. 6. num. 48. Secundò infertur idem dicendum, quoad sepulturam seu actum sepeliendi. Hostien. in sum. de sepultur. §. 2. & 3. Hoieda supra num. 9. Mascardus loc. cit. num. 10. Flamin. Paris. ibid. num. 108. Gonzalez supra num. 53. Tertio, idem quoque dicendum, si Ecclesia non percipiat decimas, quia ideò non consequitur, non esse parochialem, nec è contra. Gonzalez ead. gloss. 6. num. 56. Quarto infertur, quod potestas fori contentiosi v. g. quod quis habeat iurisdictionem in spiritualibus in foro exteriori, prout est suspendere, excommunicare, absolvere, visitare, & alia eiusmodi, quæ ad correctionem morum pertinent, non facit propriè beneficium curatum. Innocen. in c. dudum. 54. num. 11. vers. nam modus. ubi Abb. num. 7. de election. sed melius potest dici beneficium curatum, quod habet curam iurisdictionalem etiam fori exterioris, ut in pract. c. dudum. 54. de elect. Mascard. supra. num. 2. Garcias de benef. part. 1. cap. 6. num. 7. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 163. Quintò infertur, quod quando Ecclesia Collegiata habet curam animatum, talis cura non pertinet ad singulos canonicos illius, sed ad totum Collegium unicam personam Rectoris representans. Cassador. decis. 11. num. 2. de praben. quales Collegiata teste Chokier ad reg. 8. gloss. 2. num. 7; in Italia & Hispania sunt per plures, quæ reguntur per omnes de collegio hebdomadatim. Sextò infertur, quod beneficium curatum non dicitur, quando non habet curam perpetuam, sed tantum ad certum tempus, Hoieda de incompatib. benef. d. cap. 13. part. 1. num. 52. Gonzalez supra num. 93. Septimò curatum beneficium non dicitur Prioratus per Vicarium perpetuum deserviri solitus: quia solus Vicarius perpetuus habet curam, non etiam Prior, Probus in addit. ad Monach. in c. super eo 6. num. 17. de praben. in 6. Gonzalez pract. gloss. 6. num. 97. Chokier supra num. 9.

§. 4. Prædictis & similibus casibus, quos copiosius explicatos habes apud Mascard. & præcitatos Auctores, beneficia non dicuntur curata; sed in dubio beneficia præsumuntur simplicia.

In aliis autem casibus non censentur beneficia curata.

plia. *Gonzalez gloss. 6. num. 91. Garcias de benef. part. 1. cap. 6 num. 8. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 53. num. 69.*

Beneficia curata in mensibus Apostolicis Papa sunt reservata

§. 5. His præmissis, ut ad quæstionem nostram redeamus, certum est, quod beneficia curata in mensibus Apostolicis vacantia, vigore Concordatorum Germaniæ sint summo Pontifici reservata: ita tamen, quod illorum provisio fiat per concursum, non secus atque in provisione Ordinaria, ut disponit Concilium Tridentinum *sess. 24. de reform. cap. 18.* & confirmavit *Pius Papa V.* infrascriptâ Constitutione: ideoque in tali eventu Episcopus Diœcesanus, seu eius Vicarius in spiritualibus, Generalis habitâ notitiâ vacationis, & constituto, in quantum opus, in ea Vicario, cum congrua eius arbitrio fructuum portionis assignatione, proponit edictum pro concursu, & mittit Romam approbationem factam ab examinatis in synodo deputatis, de magis idoneo & à se electo, atque à sede Apostolica confertur approbato seu electo, ut colligitur ex eadem Constitutione *Pii V.* Atque ita fuit sæpius à S. Congregatione Cardinalium Concilii Tridentini interpretum definitum apud *Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 8. quest. 9. num. 103. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 6. num. 103. Piasec. in praxi Episc. part. 2. cap. 5. art. 3. num. 6. vers. beneficiis quoque curatis &c.* & quotidie practicatur.

Pii Papa 5. Constit. 33. Bullarum tom. 2.

In multis casibus solet provideri de beneficiis curatis sine concursu.

§. 6. Sunt tamen permulti casus, in quibus tam per Papam, quam etiam aliàs solet provideri de Parochialibus absque concursu, prævio duntaxat examine ad curam animarum per Episcopum Diœcesanum, seu eius Vicarium in spiritualibus Generalem in partibus factò, quos obiter recensebo. *Primò*, si approbatus per concursum, & electus ad petendam provisionem Apostolicam nolit consentire pensioni, quæ à Papa super tali Parochiali reservatur, tunc enim omisso examine per concursum, prævio tantum examine simplici, conferri potest. *Secundò* locum non habet concursus in resignatione Parochialis ad manus Papæ in favorem certæ personæ, sufficit enim resignatarium Episcopi seu eius Vicarii in spiritualibus Generalis examine idoneum esse repertum ad curam animarum, & idem

& idem est in permutatione, secus autem in resignatione simplici seu ad manus Papæ, seu Ordinarii Diocesani; nam ibi requiritur concursus juxta Concilium Tridentinum *loc. cit.* & *Pianam* sanctionem. *Tertio* cessat concursus in Parochiali, ob non servatam formam dicti concursus in provisione Ordinarii, ad Papam devoluta: si nimirum ejus collatio ad Episcopum spectet, cui incumbit concursus facere; nam si pertineat ad inferiores, nec per illos steterit, quò minus concursus per Episcopum intra tempus præscriptum factus fuerit, poterunt de ea liberè providere absque concursu, modò tamen conferatur personæ idoneæ & bene meritæ; cùm nemo sine culpa sua puniri debeat, *reg. 23. de reg. iur. in 6. l. aliud est fraus. 131. ff. de verb. significat.* quia pœna solùm sequitur suos auctores & non innocentes, *c. 2. de his que fi à maior. part. Capit. l. sancimus. 22. C. de pœnis. l. absentem 5. ff. eod. tit.* & sicut lepra sequitur leprosum, sic pœna sequitur auctorem culpæ, & illius personam non egreditur *l. quis ergò. 16. & ibi gloss. ff. de peculio.* Nec culpa solius Episcopi, vel Archiepiscopi nocere debet alteri, vel ejus conditio deterior fieri, ut jure conferendi sibi competenti privetur *c. denique. 14. q. 5. l. non debet. 74. ff. de reg. iur. l. coheredibus. 17. C. familia erciscunda. Menoch. de arbitrar. casu 182. num. 48. & 49. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 6. num. 126. & seq. Garcias de benef. part. 9. cap. 2. §. 1. num. 152.* *Quarto*, quando collatores Ordinarii fuerunt in mora conferendi Parochiales vacantes intra sex menses. *Quinto*, quando approbati per concursus & electi pro obtinenda à Sede Apostolica provisione Parochialium eidem reservatarum, intra quatuor mensium spatium à die notitiæ vacationis, per hujusmodi approbationis transmissionem apud Summum Pontificem non fuere notificati, *Sextò* quando est iuris patronatus laicorum, nam tunc præsentatus à patrono debet simpliciter examinari ab examinadoribus in Synodo Diocesana delectis, & idoneus repertus admitti & institui, ut disponit Concilium Tridentinum *eadem sess. 24. de reform. cap. 18.* & declaravit S. Congregatio eiusdem Concilii interpretum apud *Gonzalez loc. precit. num. 134. Rotain recent. part. 2. decis. 579. num. 4.* quod

intellige, dummodò Parochialis esset iuris patronatus merè
 laicalis, secus verò, si esset mixti, partim Ecclesiastici, partim
 Laici, ex declaratione prædictæ S. Congregationis apud *Gon-*
zalez supra num. 135. siquidem eo casu ad effectum concursus
 istud ius patronatus censetur Ecclesiasticum favore Ecclesia-
 rum, ut illis meliùs provideatur, *Garcias de benef. part. 9. cap. 2.*
§. 2. num. 278. & seq. & factò coneurfu in hoc casu, dum Pa-
 rochialis est de jure patronatus mixto, patronus debet ele-
 ctum præferre, & ab Ordinario institutio fieri. *Gonzalez*
suprà num. 136. Garcias. loc. præcit. num. 284. Si autem Ecclesia
 vacans in mense Pontificio fuerit patronatus Ecclesiastici,
 non solùm debet fieri concursus, sed etiam Ordinarius Epil-
 copus Dioecesanus nullâ habitâ ratione patronorum eligit
 magis dignum à Summo Pontifice instituendum. *Garcias*
suprà num. 272. & seq. Similiter concursus fieri debet, si pa-
 tronus laicus præsentaverit plures quàm unum, sicuti ab ea-
 dem S. Congregatione declaratum refert *Gonzalez. loc. cit.*
num. 138. Septimò concursus omittitur, existente Parochiali-
 tam tenui, ut nemo velit se subicere concursui. Octavò in
 subrogatione gratiosa in jus defuncti colligantis. Nonò,
 dum cura animarum spectat ad Ecclesiam Collegiatam, &
 cura exerceatur per Canonicos, vel hebdomadarios, aut Ca-
 pellanos, vel alios Clericos *argum. text. in c. statutum. 32. de e-*
lect. in 6. ex quo nemini prædictorum confertur titulus Pa-
 rochialis. Decimò, in Vicariis perpetuis, de quibus *infra dub.*
sequenti. Undecimò in Parochiali unita alicui dignitati. De qui-
 bus latius consule *Gonzalez. locis præcit. Garciam de benef. pars.*
9. cap. 2. per tot. & Barbosam de offic. & potest. Episc. part. 3.
alleg. 60. à num. 18. explicantes Constitutionem

Pii V. Pontificis, quam uberioris
 cognitionis ergò hîc
 adjicîo.

PIUS

PIUS PAPA V.

*De Papa
5. Confis.
33. Bulla-
rii tom. 2.*

AD perpetuam rei memoriam. In conferendis *Exordium.*
beneficiis Ecclesiasticis, & praesertim Parochia-
libus Ecclesiis, personis dignis & habilibus,
quae in loco residere, & per seipsos curam exercere
valeant, quantam diligentiam adhiberi oporteat, ALEX-
ANDRI III. in Lateranen. & GREGORII X. Lugdunen.
Generalibus Conciliis, ac INNOCENTII similiter III. &
aliorum Romanorum Pontificum Praedecessorum No-
strorum editae Constitutiones testantur.

Num. I. Quod ut diligentius ac rectius perficia-
tur, statuit etiam Synodus Tridentina, ut occurrente va-
catione Parochialis Ecclesiae etiam generaliter, vel speciali-
ter, etiam vigore indulti in favorem Sanctae Romanae Ec-
clesiae Cardinalium, aut alias quomodolibet reservatae, vel
affectae, debeat Episcopus, habitae notitiae vacationis Eccle-
siae, si opus fuerit, idoneum in ea Vicarium cum congrua
eius arbitrio fructuum portionis assignatione constituere,
qui onera ipsius Ecclesiae sustineat, donec ei de Rectore
provideatur. Et deinde Episcopus, & qui ius patronatus ha-
bet, intra decem dies, aut aliud tempus ab Episcopo praes-
cribendum, aliquos clericos ad regendam Ecclesiam ido-
neos Examinatoribus iuxta formam eiusdem Synodi de-
putatis nominet, & non nisi ab eisdem Examinatoribus
per concursum aliorum Examinatorum, etiam tamquam ma-
gis idoneo ab Episcopo iudicato & electo de Ecclesia pro-
videatur.

*Cencil.
Trid. Sess.
7. cap. 13.
& Sess. 24.
cap. 18. de
reform.
traditis
formam
conferendi
Parochia-
les Eccle-
sias, & in-
terim eis de-
Vicariis
providen-
dis.*

M 3.

videatur.

videatur: aliàs provisiones, seu institutiones omnes præter formam prædictam factæ, subreptitiæ censeantur.

*Quidam
vero Epif-
copi de hu-
jusmodi
Ecclesiis
providen-
t, non
servatâ
dicti for-
mâ.*

II. Sed quoniam res humanæ semper in deterius prolabuntur, nisi sit, qui eas retineat, ac debitæ executioni demandet: & verendum sit, ne propter Constitutionum huiusmodi transgressionem maximi abusus oriantur: Nos, ad quorum notitiam non sine gravi Nostra molestia pervenit, nonnullos ex venerabilibus Fratribus Nostris Archiepiscopis & Episcopis, occurrente vacatione Parochialium Ecclesiarum, eas nullo, aut minùs ritè servato examine, præsertim illo, quod per concursum fieri debet ex Concilio Tridentino, vel etiam examine ritè servato, personis minùs dignis, carnalitatis aut alium humanæ passionis affectum, non rationis iudicium sequentes contulisse, & de eis providisse, volentes quantum cum Deo possumus huiusmodi ac etiam futuris periculis occurrere,

*Idèd hic
Pontifex
collationes
factas, &
quæ fiunt
deinceps
contra di-
ctam for-
mam, an-
nullat, &
beneficia
vacare de-
cernit. Se-
dè Aposto-
licè eadem
reservans.*

III. Eorundem Prædecessorum Nostrorum Constitutiones præfatas etiam innovando, auctoritate Apostolicâ tenore præsentium omnes & singulas collationes, provisiones, institutiones, & qualvis dispositiones Parochialium Ecclesiarum ab eisdem Episcopis & Archiepiscopis, ac quibusvis aliis collatoribus tam ordinariis, quàm delegatis, etiam S. R. E. Cardinalibus, ac Sedis Apostolicæ Legatis, vel Nunciis, præter & contra formam ab eodem Concilio Tridentino, præsertim in examine per concursum faciendo præscriptam, factas aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris vel momenti fore & esse, nullumq; provisum ius, aut titulum etiam coloratum possidendi

dendi præbere, & Parochiales Ecclesias huiusmodi, ut priùs ante collationes huiusmodi vacabant, ex nunc vacare statuimus, decernimus & declaramus, easq; omnes pro tempore sic vacantes Nostræ & sedis Apostolicæ, seu eorum quibus jus conferendi eas, præterquàm Episcopis, & Archiepiscopis, qui curam dicti examinis iuxta decretum Concilii habere debent, competet, dispositioni reservamus.

IV. Insuper ne parochiales Ecclesiæ diu in suspenso maneat, in maximum animarum periculum; quarumcumque parochialium Ecclesiarum, quarum dum pro tempore vacant, ad Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & Patriarchas, & quosvis alios Ordinarios collatores, in mensibus Ordinariis collatoribus etiam per Nostras regulas assignatis, provisio & collatio spectat & pertinet, de quibus iisdem Episcopi, & Ordinarii prædicti intra sex mensium spatium à die vacationis earundam perfecto examine iuxta formam Concilii Tridentini præfati non providerint: ac illarum etiam, quarum collationes Nobis & dictæ Sedi generaliter vel specialiter, & ex quavis causa reservatæ, seu affectæ existunt, aut aliis ex indulto Sedis Apostolicæ competunt: ad quas, occurrente illarum vacatione, Episcopi, & Archiepiscopi præfati personas per examen, concursu mutuo habito, iuxta dicti Concilii Tridentini formam approbatas, & magis idoneas non elegerint, aut electas Nobis vel successoribus Nostris, aut iis ad quos collatio spectabit, pro collatione obtinenda intra quatuor mensium spatium à die illius vacationis non significaverint; nec non parochialium Ecclesiarum similium, quæ:

Prout & illas, quæ non fiunt tempore præfixo.

quæ Iurispatronatus Ecclesiastici, vel aliorum seu clericorum & laicorum simul fuerint, si præsentatus intra tempus eisdem patronis à iure præfixum prævio examine iuxta formam dicti Concilii approbatus petatur institui, institutioq; ipsa per duos menses à die præsentationis dilata fuerit, collationem, provisionem, institutionem, omnimodam dispositionem Nobis, & ipsi sedi, ac personis indulti huiusmodi conferendi, providendi seu instituendi obtinentibus respectivè reservamus: datâ tamen in parochialibus iurispatronatus optione ipsis patronis, ut si institutio ad Ordinarios spectabit, ipsis Ordinariis illam facere negligentibus, & ultra dictos duos menses differentibus, possint pro huiusmodi institutione obtinenda habere recursum ad Metropolitanum, vel viciniorum Ordinarium, aut ad sedem Apostolicam,

*Terminus
Concilii
non prorogatur.*

V. Prohibentes etiam eisdem Ordinariis, ne tempus decem dierum eisdem Ordinariis & patronis ab eodem Concilio Tridentino ad nominandum idoneos clericos coram deputatis examinatorebus præfixum, ultra alios decem dies prorogare audeant, vel præsumant.

*Beneficia
sic reservata
Ordinariis non
conferant.*

VI. Districtius inhibentes ne quis præter Romanos Pontifices, aut alios indulta huiusmodi obtinentes, ut præfertur, quâcumque sit super hoc auctoritate munitus, de huiusmodi beneficiis sic reservatis, ut præfertur, disponere, vel circa illa, etiam per viam permutationis, vel aliâs innovare quoquo modo præsumat.

*Collatio
prædicta.*

VII. Ut autem non solum dignis, sed magis idoneis
reper-

reperitis iuxta eiusdem Concilii decretum parochiales Ec-
 clesiæ conferantur, volumus, & eadem auctoritate decer-
 nimus, quod si Episcopus minùs habilem, posthabitis ma-
 gis idoneis, elegerit, possint ii, qui reiecti fuerint, à ma-
 la electione huiusmodi ad Metropolitanum, vel si ipse
 eligens Metropolitanus, aut exemptus fuerit, ad vici-
 niorem Ordinarium, uti Nostrum & Sedis huiusmodi
 delegatum, aut aliàs ad ipsam Sedem Apostolicam appe-
 llare, ac præelectum ad novum examen coram ipso apo-
 pellationis Iudice, & eius examinatorebus provocare; &
 constitò de prioris eligentis irrationabili iudicio, eoq; re-
 vocato, parochialis magis idoneo per eundem Iudicem
 appellationis auctoritate Nostrâ (quatenus collatio ad Epi-
 scopum, à quo appellatum fuit, spectaret) conferatur; ali-
 às eidem magis idoneo per Iudicem appellationis appro-
 bato conferenda remittatur ad eum, ad quem collatio,
 provisio, vel institutio spectabit.

*rum fiat
 idoneis, &
 gravati
 appellent.*

VIII. Hæc tamen appellatio interposita interim non
 impediat, aut suspendat, quò minùs electio per Ordina-
 rium primo loco facta interim debitæ demandetur execu-
 tioni, & provisos ab eadem Ecclesia, causâ appellationis
 huiusmodi dependente, non amoveatur.

*Appella-
 tio autem
 non sus-
 pendit exe-
 cutionem
 electionis.*

IX. Et si quis à sententia per Iudicem appellationis
 lata duxerit appellandum, is tunc ad Sedem ipsam Apo-
 stolicam appellabit, si secus in præmissis omnibus & sine
 gulis actum, aut attentatum fuerit, irritum decerni-
 mus & inane.

*Et à Iudice
 ad Appella-
 tionis ad
 Sedem A-
 postolicam
 appellabi-
 tur.*

X. Volumus autem, quòd præsentium transsum-

*Transsum-
 ptorum fi-
 des.*

N

ptis manu alicuius Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

*Forma & effectus publicati-
onis.*

XI. Quodq; literæ ipsæ Camera & Cancellariæ Apostolicarum & Audientiæ causarum Palatii Apostolici vallis, & in acie Campi Flori, dimissis inibi copiis, publicatæ & affixæ, omnes ita afficiant & arctent, ac si illis personaliter intimatæ fuissent. Nulli ergò omninò hominum &c. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, decimo quinto Kal, Aprilis, Pontificatus Nostri anno secundo.

*Extra casus prædictos necessarii con-
suetudo in
Concilio
Tridentino
prescri-
ptam.*

§. 7. Igitur extra casus suprâ expressos, in provisione Parochialium Vacantium observanda est forma à Concilio Tridentino *sess. 24. de reform. cap. 18.* & prædicta *Piana* Constitutione præscripta, ut nimirum Episcopus loci, seu eius in spiritualibus Vicarius Generalis, statim habitâ notitiâ vacationis Parochialis Ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum in ea vicarium instituat, cum congruæ portionis assignatione; dein ipse, & patronus, si iuris patronatus sit Ecclesiastici, intra decem dies, quos ultra alios decem prorogare non licet, coram examinato-
ribus in synodo deputatis nominet aliquot Clericos ad regendam eam Ecclesiam idoneos, vel si Episcopo ita videatur, poterit per Edictum publicum convocare omnes, qui se voluerint offerre; imò & quisvis alius, si quos novit dignos, suggerere; & hi omnes sunt annotandi, ac transacto tempore, si comparuerint, ab eodem Episcopo, seu eius Vicario in spiritualibus Generali, & Examinatoribus synodalibus non paucioribus, quàm
tribus

tribus examinandi; atque ex illis, quos examinatores iudicaverint & renuntiaverint aptos ætate, moribus, prudentia, & aliis dotibus ad vacantem Ecclesiam regendam requisitis, Episcopus magis idoneum deligat, & huic, non alteri collatio fiat ab eo, cuius est conferre; si tamen institutio ad Episcopum pertineat, tum patronus Ecclesiasticus debet digniorem eligere ab Episcopo instituendum: alioqui si ad alium spectet, Episcopus solus eliget magis idoneum suo iudicio, & patronus hunc præsentabit ei, ad quem pertinet institutio: ut si institutor, vel collator sit Decanus, Capitulum, vel alius inferior: Episcopi enim est, non solum convocare, & habere ius examinandi cum aliis examinadoribus, sed etiam eligere digniorem, qui à patrono præsentetur instituendus. *Lessius de iust. & iure. lib. 2. cap. 34. dubit. 16. num. 80. Zypæus in analyt. iur. Pontif. nov. lib. 1. tit. de elect. num. 15.* Si autem ius patronatus est Laici, non est necesse, ut fiat examen per concursum, ut supra dictum. Præter antedictam autem formam, omnis collatio, seu institutio in beneficiis curatis censetur subreptitia & nulla, ac nullius roboris & momenti, nullumq; proviso ius, aut titulum etiam coloratum possidendi præbet, & ipso facto, si pertinebat ad Episcopum, devolvitur ad Sedem Apostolicam ex *Tridentina & Piana* Sanctione, non obstantibus quibuscumque exemptionibus, indultis, privilegiis, etiam universitatibus concessis, consuetudinibus, præventionibus, affectionibus & aliis quibuscumque. *Lessius loco præcit. num. 81. Garcias de benef. part. 9. cap. 2. num. 2.*

N 2

DV BI-

DUBIUM VII.

Quid censendum de Vicariis perpetuis, & an per concursum conferri debeant?

Ordinis
ratio.

§. I. **Q**uia de Vicariis perpetuis aliquid *suprà* insinuavimus, materiæ ratio & connexitas exigit, ut eorum nomen, naturam & conditionem paulò fusiùs explicemus.

Vicarius
quis dicatur.

§. 2. Vicarius, omisâ eius nominis in iure Cæsareo variâ acceptione, quæ videri potest apud *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. §. 3. num. 1. & seq. & Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 1.* propriè dicitur à vice, quod vicem alicuius gerat: cum enim quis rebus suis interesse, vel superesse non potest, Vicarium sibi in ijs constituit, per quem quæcunque gesta fuerint, perinde habentur, ac si per ipsum constituentem expedita fuissent, *reg. qui facit per alium. 72. de reg. iur. in 6.* Quamquam hoc loco non tam latè accipiatur nomen Vicarii, ut denotet eos omnes, qui quoquo modo vices alienas obeunt in functionibus Ecclesiasticis, sed strictiùs pro eo scilicet, qui officium Ecclesiasticum, quod alteri Ordinario iure incumbit, ipsius nomine exercet.

Vicarius
duplex.

§. 3. Duplicis autem generis sunt Vicarij, alij perpetui *c. ex parte. 6. de off. Vicarii. c. extirpanda. 30. §. qui verò. de praben. c. G. perpetuus. 12. de fide instrument. c. 1. de capell. monach. alij temporales c. pervenit. 28. de appellat. c. cum ex eo. 34. de elect. in 6. c. 2. de atate & qualitate. extranag. execrabilis. §. quantum autem.* Perpetuus dicitur, qui canonicè, id est, auctoritate Episcopi Dioecesani constituitur in aliqua Ecclesia Parochiali, cum certa & congrua portione annua, tanquam laboris & operæ mercede, ex proventibus ipsius Ecclesiæ; quæ hodie ex Constitutione Pii Papæ V. *infra hoc dub. §. 12. adducenda*, ita determinata est,
ut non

ut non sit major centum, nec minor quinquaginta scutorum annuorum, seu aureorum summa, computatis omnibus, etiam incertis emolumentis, & aliis obventionibus communiter percipi solitis: adeoq; quotidianas distributiones numerandas censet *Gonzalez ad reg. 8. §. 7. proem. num. 185.* Si verò redditus Ecclesiæ Parochialis non excedant quinquaginta scuta, tum omnes fructus Vicario assignandi sunt. Quod intelligi debet de scutis, vel aureis duodecim Iuliorum, *Gratian. discept. foren. tom. 1. cap. 51. num. 17.* Sic à sacris Canonibus permittitur habenti Parochialem Ecclesiam suæ vel dignitati, vel Præbendæ annexam, substituere sibi Vicarium idoneum & perpetuum auctoritate Episcopi *d. c. extirpanda. §. qui verò. & c. de monachis. 12. de præben. Concil. Trident. sess. 7. de reform. cap. 5. & 7. & sess. 25. de reform. cap. 16.* ubi idem permittitur Cathedralibus, Collegiatis, seu aliis Ecclesiis, vel Monasteriis, seu Collegiis, aut piis locis quibuscumque, quæ beneficia Ecclesiastica curata perpetuò sibi unita & annexa habent.

§. 4. Caterùm Vicarius ejusmodi semel canonicè, ut dixi, ^{Vicarius} id est, auctoritate Episcopi constitutus, non potest per pro- ^{perpetuus} prium Ecclesiæ Rectorem, aut ejus successorem removeri, ^{non potest} aut portione sibi assignatâ fraudari, ^{ad libitum} *d. c. extirpanda. §. qui verò.* ^{removeri.} *de præben. c. adhac. 3. & ibi gloss. verb. remove. de off. Vicarii. Clem. unica. eod. tit. de præben.* Licet aliàs mandatum revocari possit pro arbitrio mandantis. Imò nec Episcopo permittitur eidem administrationem auferre, nisi justis de causis, ut colligitur ex *c. adhac. 3. de off. Vicar.* quia scilicet vicariatus perpetuus non habet te instar simplicis mandati, sed instar beneficii; Vicarius enim perpetuus non potest constitui sine erectione tituli Vicariæ perpetuæ, ut respondit S. Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum apud *Zerolam in pract. Episc. part. 2. verb. vicarius. num. 7. Garclam de benef. part. 11. cap. 2. num. 15. Barbof. de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 4.* Vnde Vicarius perpetuus ipso jure censetur beneficiarius *c. G. perpetuus. 12. de fide instrument. gloss. in c. 1. verb. in diversis. de off. Vicarii. c. Michael. 13. de filiis presbyt.* ejusq; officium refertur inter beneficia in *c. postulasti. 27. de rescript. & penes eundem est cura*

animarum, *Abbas in d. c. extirpanda. §. qui vero.* Ideoq; curatus primitivus non potest, nec debet Sacramenta conferre; indeq; fit, quod Vicarius, sicut & quilibet alius in beneficio auctoritate Episcopi sibi collato institui debeat, *c. ex frequentibus. 3. de institut.* Semelq; institutus, temerè & sine causa, ac præter juris ordinem non sit amovendus; ut neque quisquam beneficio privandus est; quodq; quis nequeat esse Vicarius in diversis Ecclesiis *c. 1. & 2. de off. Vicar.* aut sibi alium Vicarium perpetuum substituere juxta communem sententiam, sed per se ipsum deservire compellendus est, *c. ult. de off. Vicar.* cum hic spectetur industria personæ: ad tempus tamen justa de causa licet, *Abb. in c. clericos. 4. de off. Vicar.*

Vicarius temporalis quis dicatur.

§. 5. Vicarius temporalis est, qui in locum alicujus ad tempus Episcopi auctoritate substituitur, iustâ subsistente causâ, puta, ob peregrinationem ad loca pia, infirmitatem, aut iustâ absentiam ab eodem Episcopo cognitam & approbatam, graves occupationes, imperitiam, turpem & incorrigibilem vitam, aut suspensionem, privationem, vel mortem Parochi, seu beneficiati: item ob religionis ingressum durante novitiatu, vel si ob aliam aliquam causam, veluti necessitatem, utilitatemve Ecclesiæ, deservire suæ Ecclesiæ non possit, de quibus vide *c. fin. de voto. c. de rectoribus. 3. de cleric. agrot. c. relatum. 4. de cleric. non resid. & c. cum ex eo. 34. de elect. in 6. Concil. Trident. sess. 6. de reform. cap. 2. sess. 7. de reform. cap. 5 & 7. sess. 21. de reform. cap. 6. nec non sess. 24. de reform. cap. 18. Gregor. Tholosan. tract. de benef. cap. 7. à num. 9. usque ad fin.*

Vicarius temporalis non est beneficiatus.

§. 6. Cùm autem ad tempus dumtaxat hic Vicarius constituatur, non habet se instar beneficiarii *gloss. in extravag. excommunicabilis, de Præben.* sed iure penes Rectorem principalem manente, penes Vicarium solummodò est functio & administratio, quam exercet nomine alterius, & quæ expirat morte Rectoris principalis, ad cuius etiam nutum, & absque causa revocari potest, *Abb. in d. c. extirpanda. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. §. 3. num. 35. & seq. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. n. 65. Rota inter impress. apud Coccin. decis. 18. num. 13.*

§. 7. Et ad eum modum se habent Religiosi, qui à superioribus

ribus, prævio Episcopi examine, in Ecclesiis ipsorum monasteriis unitis & annexis constituuntur Vicarii ad nutum ipsorum amovibiles, ex *Piana Constitutionis infra* ponendæ præscripto, à quo nec dissonat *Concil. Trident. sess. 7. de reform. cap. 7.* cum nec iura antiqua permetterent monachos parochos, aut Vicarios perpetuos esse, ex vi professionis & obedientiæ superioribus debitæ; unde & modò adhuc obedientarii vocantur; sed sæculares Sacerdotes iis præficiendos jubeant. *c. monachi. 2. c. cum ad monasteriũ. 6. §. tales. de statu monach. c. 1. de capell. monach. Clem. unic. de supplen. neglig. prælat. Rot. apud Coccin. cit. decis. 18. n. 6. & seq. V. Ames. consil. canon. tom. 1. consil. 65. n. 11. 12. 13. & seq. Layman. Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 5. num. 8.*

Vicarij Religiosi Vicarii constituti.

§. 8. Nece a *Pii* apæ *V.* Constitutio in hoc revocata fuit à *Gregorio XIII.* Pontifice Maximo *Constit. 9. Bullarii tom. 2.* sed potius revalidata, ut censuit *S. Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini* interpretum ad *sess. 7. cap. 7. de reform.* ut nimirum Episcopus Diœcesanus ad nominationem Regularium deputer unum ex ipsis, prævio examine à se approbatum, & ad nutum eorundem amovibilem, cui unus dumtaxat socius cohabitaret, ne plures extra claustrum maneant. *c. quod Dei timorem. 5. & ibi gloss. verb. regimen. de stat. monach. & c. ult. de capell. monach. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. §. 3. num. 79. Quarant. in sum. Bullar. verb. vicarius. Zypaus in consultat. canonic. lib. 3. de instit. consultat. 1. & in respons. de iure canonico. lib. 5. tit. de privileg. respons. 3. Barbof. de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 9.*

Ex Piana Constitutione, quæ à Gregorio 13. non fuit revocata.

§. 9. His positis, Respondeo primò, Vicariæ perpetuæ Parochialium unitarũ dignitatibus, Ecclesiis Cathedralibus & Collegiatis, Monasteriis, Collegiis, aut aliis piis locis, (de manualibus enim hîc non agimus, nec de eis *Papa* unquam disponit, *Rot. decis. 704. num. 1. part. 2. recent.*) minimè cadunt sub Concordatis Germaniæ, aut Regulis reservatoriis Cancellariæ Apostolicæ; quia dispositio de huiusmodi vicariis in omni etiam mense spectat ad illos, quibus dictæ Parochiales sunt unitæ, etiam si sint monialium monasteria, ex Constitutione *Pii Papæ V.* quæ concedit ipsis Ordinariis, seu illis, quibus Ecclesiæ sunt unitæ, liberam nominationem ad earum vicarias

Vicariæ perpetuæ non cadunt sub Concordatis Germaniæ.

rias indefinitè, & absque aliqua temporis, vel mensium distinctione, adeoq; in omnibus mensibus anni etiam reservatis, fuscè Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. §. 3. num. 59. 60. & seq. Garcias de benef. part. 9. cap. 2. §. 2. num. 289. & seq. & num. 308. & seq. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 45. Rota d. decis. 704. num. 2. & decis. 777. num. 1. part. 2. recent. Et cum dicta Constitutio Pii V sit facta per viam legis generalis, non revocatur per Regulas Cancellariæ, Gonzalez supra num. 72. Sed & capit vicarias tam ante, quam post Concilium Tridentinum erectas, & in titulum dari solitas, Gonzalez loc. cit. num. 75. quidquid dubitaverit Garcias loco præcit. num. 313. ita Rota ead. decis. 777. n. 2. nam eadem militat ratio in his, atque in illis, licet verba dictæ Constitutionis contrarium suadere videantur; quia magis inhærendum est rationi legis, quam verborum cortici c. intelligentia. 6. & c. propterea. 8. de verbor significat. l. scire oportet. 13. §. aliud. ff. de excusat. Gonzalez supra num. 76. Quin illud jus nominandi Vicarios non est jus patronatus Ecclesiasticum, cui ceteri posset derogatum, sed est jus nominandi competens de jure communi juxta c. 1. de capell. monach. quod est inderogabile: imò vocatur collatio seu tituli collativum, quia continet in se institutionem, & illa Ordinarii Episcopi Diocesani, est solùm auctorizabilis respectu curæ animarum, seu nominati vicarii approbatio, Rota decis. 102. num. 1. part. 1. recent. & apud Cavaler. decis. 599. num. 1. Vnde ex præscripto antedictæ Piane Sanctionis, ejusmodi Vicarii deputari debent prævio Episcopi Diocesani, aut ejus in spiritualibus Vicarii Generalis examine & approbatione, nec non novam à Sede Apostolica obtinere provisionem, & literas desuper expediri curare, atque annatam solvere, si fructus sine distributionibus, 24. ducatos de camera excedant, antequam ad possessionem admittantur; & quanquam Gonzalez supra num. 52. teneat novam hanc provisionem necessariò impetrandam, in quocumque etiam mense dictæ vicariæ vacaverint, verius tamen sentire videtur Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 45. sub fin. id restringens ad menses Apostolicos tantum.

§. 10. Ex

§. 10. Ex his porrò conclude, hujusmodi vicarias non ca-
dere sub Indultis conferendi, etiam Vniversitatibus studio-
rum generalium concessis: uti in puncto Indulti beneficia in
Novembri tantùm uno anno, seu Novembri & Ianuario si-
mul alternis annis conferendi, Vniversitati Lovaniensi à Pau-
lo ejusce nominis V. Pontifice Maximo concessi sæpiùs à Ro-
ta Romana fuit decisum, ut proinde aberrarit *Sylvius variar.
resolut. part. 1. verb. vicaria perpetua.* contrarium resolvendo.
Nam alioqui ad Ordinarios inferiores, seu illos, quibus Paro-
chiales Ecclesiæ sunt unitæ, non spectaret in omni etiam men-
se nominatio ad prædictas vicarias, & ad Ordinarium Episc-
opum Diocesæ in hisce institutio, sicut expressè statuit
Piana Constitutio. Præterea si Sedes Apostolica in mensi-
bus sibi reservatis non confert vicarias, sed illæ providentur
ad nominationem & institutionem Ordinariorù ut *suprà §. 9.*
non potest ceteri concessum hujusmodi jus Vniversitatibus,
seu aliis Indulta Apostolica habentibus; quia ipsi non possunt
prætere jus conferendi, nisi eo modo, quo Papa confer-
ret, si non concessisset Indultum, *Gonzalez ad reg. 8. §. 4. proem.
num. 24. Rota decis. 442. num. 1. & 2. part. 1. di versor. & nemo plus
juris ad alium transferre potest, quàm ipse habeat. reg. 54. ff. de
reg. iur.* Huc accedit, quod Papa non intendat per hujusmodi
Indulta lædere jus Ordinariorù, quod patet ex eo, quod so-
lùm concedantur in mensibus semper reservatis, & non Or-
dinariis, uti in Indulto Vniversitatis Lovaniensis. Ac facit et-
jam vulgaris regula, quod privilegium & dispositio quæ-
libet Papæ debeat intelligi sine præjudicio alterius, *c. dudum.
31. de privileg. c. super eo. 15. de off. deleg. & c. quamvis 8. de rescrip.
in 6. l. 2. §. si quis à Principe. ff. ne quid in loc. publ.* cum infinitis
cumulatis per *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 28. num. 2. & seq.* Ideoq;
necessum est, ut Papa nominatim deroget Regulæ olim XVII.
nunc XVIII. Cancellariæ Apostolicæ *de iure quasit. non tollen.*
quæ Regula habet locum in quocumque iure etiam mini-
mo, *Casar de Grassis decis. 1. num. 4. de verb. significat. Seraphin. de-
cis. 1082. num. 2.* etiamsi ius competat ex privilegio, *Casar de Grass.
suprà num. 2. & seq. Chokier ad reg. 15. aliàs 16. cancell. per tot. ubi*
plura

*Nec sub
Indultis
etiam V-
niversita-
tibus con-
cessis.*

plura ea de re ponuntur exempla. Hinc quando Papa dat facultatem alteri auctoritate suâ conferendi, semper censetur concedere cum clausula *sine præiudicio iuris alterius, quasiti in re, vel ad rem.* VV ames. in *consil. canon. tom. 1. consil. 236. num. 1.* Chokier *loc. cit. num. 16.* cui Papa non vult derogare, nisi id expressè declarat.

Respondetur ad argumenta contraria.

§. II. Nec obstant verba quantumcumque generalia eiusmodi privilegiorum, quia debent restringi, ut non operentur in præiudicium tertii, *Gonzalez loc. pract. num. 7. & 8. Chokier supra. num. 8. & 9.*

Adiicitur Constitutio Pii Papæ 5.

§. 12. Pro maiori autem Lectoris notitia *Pianam* istam Constitutionem hîc adscribere placuit.

PIUS PAPA V.

Exordium.

D perpetuam rei memoriâ, Ad exequendum Pastoralis officii debitum, vigilantibus studiis intendentes ad ea, per quæ Cathedralium, aliarumve Ecclesiarum, nec non Monasteriorum, beneficiorum, seu Collegiorum, ac aliorum piorum locorum prospero profectui, Diviniq; cultus augmento, & opportunæ congruæq; sustentationi, Parochialium Ecclesiarum eisdem unitarum statui feliciter dirigendo, & personarum in illis curam animarum exercentium utilitati rectâ ratione, & providâ moderatione consuli, & salubriter provideri valeat, libenter interponimus Nostræ sollicitudinis partes.

Pii Papæ 5. Constit. 47. Bullaris tom. 2.

Ordinarii excedebant serm. nos Con. c. l. i. Tridentini

Num. I. Hinc est, quod Nos, ad quorum aures (quod non sine animi Nostri molestia referimus) pervenit, nonnullos ex venerabilibus Fratribus Nostris Patriarchis,

chis,

chis, Archiepiscopis, & Episcopis, in deputandis vicariis, ac in assignatione portionum vicariis perpetuis Parochialium dictis Ecclesiis, Monasteriis, beneficiis, Collegiis, vel locis piis perpetuò unitarum ex Concilio Tridentino faciendâ, ita modum excessisse, ut parùm, aut nihil ex fructibus, redditibus & proventibus Parochialium Ecclesiarum sic unitarum, Ecclesiis, Monasteriis, beneficiis, Collegiis, aliisve locis piis remanserit; ob idq; multæ ortæ sint super hoc controversiæ circa interpretationes Decreti dicti Concilii.

in assignatione portionum vicariis perpetuis faciendâ.

II. Nos ad eas tollendas animum intendentes, considerantesq; uniones ipsas ideò à Prædecessoribus Nostris factas esse, ut ex redditibus, & emolumentis beneficiorum unitorum Ecclesiis, Monasteriis, Collegiis, beneficiis & locis piis, quibus illa uniuntur, faciliùs onera eidem incumbentia supportentur, & promptiùs à Ministris Ecclesiasticis in eisdem Divina officia celebrentur, hospitalitas serveatur, aliaq; charitatis opera exercentur: ac etiam ut nihilominùs cura animarum dictarum Parochialium laudabiliter exerceretur, motu proprio, & ex certa Nostra scientia, auctoritate Apostolicâ, hâc Nostrâ perpetuò valiturâ Constitutione statuimus & ordinamus, ac declaramus, quemadmodum etiam de ipsius Concilii mente fuisse colligimus, Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos præfatos in assignatione portionis ipsis vicariis perpetuis ex prædicto Concilio ipsorum Prælatorum arbitrio faciendâ, ita se continere & arbitrari debere, ut non major centum, nec minor quinquaginta scutorû annuorum summa, computatis

Declarat ideò Pontifex ipse quantitatem ipsarum portionum.

tatis omnibus etiam incertis emolumentis, & aliis obventionibus communiter percipi solitis, eis omninò assignentur, nisi vicariis solitum fuisset plus assignari, sive in quantitate, aut quota fructuum, pecuniaq; numerata, fundo, seu alia re stabili portio huiusmodi constituatur: cujuscumque valor Parochialis Ecclesia unita fuerit, & habita etiam ratione reddituum, & onerum loci, cui parochialis ipsa unita fuerit: ita quod portiones ultra, vel infra dictas summas scutorum centum, & scutorum quinquaginta hactenus assignatæ, vel in posterum forsan assignandæ, quoad excessum & defectum huiusmodi nullius roboris & momenti existant, & ad summas prædictas reductæ & auctæ respectivè censeantur; nisi tamen valor annuus ipsius parochialis unitæ habitæ ratione, ut præfertur, minor sit quinquaginta scutis, quo casu portio assignata, vel assignanda vicario perpetuo non debeat excedere summam annuam valoris dictæ parochialis, sed sufficiat, quod omnes fructus ejus dumtaxat attribuuntur ipsi vicario perpetuo.

*Et ad quos
spætes omnes
solvendi
quinden-
nari pro ip-
sis portio-
nibus.*

III. Et quoniam iniquum esset, eos qui commodis privantur, eadem onera, quæ priùs sustinebant, debere sufferre, volumus & statuimus, quod Ecclesiæ, Monasteria, Collegia, beneficia, & pia loca huiusmodi, in quorum Parochialibus Ecclesiis unitis continget vicarias prædictas erigi, pro quantitatibus fructuum ipsis vicariis perpetuis assignatorum, ad solutionem quindenriorum, quam Nobis & Camera Apostolicæ solvunt, ulterius non teneantur, sed eis detractio fiat ad ratam certorum, quæ de fructibus dictarum Parochialium percipiuntur. Ita tamen quod vicarii perpe

perpetui, qui pro tempore deputabuntur, teneantur accipere à Sede Apostolica novam provisionem suæ deputationis, & solvere annatam pro portione fructuum, reddituum, & proventuum certorum sibi assignata, & expedire literas Apostolicas, nec aliàs ad possessionem dictarum vicariarum perpetuarum, & servitium earundem parochialium admitti possint, nisi solutâ annatâ, & expeditis literis Apostolicis novæ provisionis, ut præfertur, alioquin integrum quindennium solvi debere, nec vicarii prædicti antea tutâ conscientiam fructus percipere possint.

IV. Volumus insuper, & ita mandamus, quod dicti vicarii perpetui non ad liberam Ordinariorum electionem, sed ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis unitis ponentur, cum ipsorum Ordinariorum, seu eorum Vicariorum prævio examine, & approbatione deputentur.

Es facultas eligendi vicarios.

V. Et si dictæ parochiales unitæ erunt monasteriis Regularium Mendicantium, possint à superioribus dictorum Monasteriorum nominari ex ipsis Mendicantibus, quos si Ordinarii prævio examine per se, aut eorum vicarios faciendo, idoneos ad curam animarum exercendam invenerint, ita pro idoneis approbaverint, teneantur in vicarios, ad nutum tamen suorum superiorum amovibiles, deputare. Idemq; etiam servetur in Regularibus Monachis tantum, dummodò in ea parochiali, in qua unus ex Monachis fuerit servatâ formâ prædictâ vicarius deputatus, habitent cum eo saltem quatuor alii ex dictis Monachis.

Facultas mendicantium circa vicarias ipsius unitis.

*Decretum
irritans.*

VI. Sicq; per quoscumque iudices quavis auctoritate fungentes, sublatâ eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi potestate, iudicari & interpretari debere, nec non irritum & inane decernimus, quicquid secus à quoquam quavis auctoritate attentatum forsan est hæctenus, vel in posterum contigerit attentari.

*Clausula
derogato-
riæ.*

VII. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisq; contrariis quibuscumque,

*Iussu pub-
licæ rationis.*

VIII. Volumus autem, quod præsentis literæ in Cancellaria Nostra Apostolica, & ad valuas Principis Apostolorum de Vrbe de more publicentur, & inter Constitutiones perpetuò valituras describantur.

*Exemplo-
rum fides.*

IX. Et quia difficile foret eas ad singula quæque loca deferri, quod earum transumptis, etiam impressis manu alicuius Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergò &c. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, Kal. Novemb. Pontificatus Nostri anno secundo,

*An vica-
ria perpe-
tua debe-
ant confer-
ri per con-
cursum.*

§. 13. Sed quoniam modò versamur in materia vicariorum perpetuarum, offert se celebris controversia, an nimirum eadem prævio examine per concursum conferri debeant, vel non? quam quidem quæstionem iam pridem, & in dies agitari videmus inter Episcopos Belgij, eorumve ministros & officiales, ac Clerum nostrum Leodiensem; illis vacantes in Diocæsesibus suis, vicarias Parochialium Ecclesiis, seu Monasteriis
Leodi-

Leodiensibus unitarum, non secus, atque alias quascumque Ecclesias Parochiales concursui obnoxias prætendentibus, & de facto exponentibus, frustra resistente & protestante Clero Leodiensi. Paucis itaque sensum meum edicam.

§. 14. *Respondeo secundo* vicarias perpetuas minimè per concursum conferendas, sed solum ad nominationem illorum, quorum dignitati, vel Ecclesiis Parochiales sunt unitæ & annexæ, de iis providendum, cum examine tamen simplici & approbatione Episcopi Diocesani. Constat ex c. extirpanda 30. §. qui verò de præben. c. unico. de capell. monach. Clem. 1. de iure patron. quia verò à iure antiquo recedendum non est, nisi aliud exprimat in novo, l. precipimus. 32. C. de appellat. id ipsum etiam disertis verbis colligitur ex antedicta Constitutione Pii V. *Volumus insuper & ita mandamus, quod dicti vicarii perpetui non ad liberam Ordinariorum electionem, sed ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis unitis ponentur, cum ipsorum Ordinariorum prævio examine & approbatione deputentur. Quid clarius?*

Resolvitur negative ex Piana Constitutione.

§. 15. Nec dici potest, quod Piana Sanctio correctoria sit Concilii Tridentini sess. 24. cap. 18. ut malè opinatur Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. §. 3. num. 53. siquidem Concilium Tridentinum ibidem non de vicariis, sed de Parochialibus Ecclesiis manifestè statuit, *Garcias de benef. part. 9. cap. 2. §. 2. num. 292. Zypaus in consultat. canon. lib. 1. tit. de elect. consultat. 2. Rota apud Cavaler. decis. 599. num. 1. uti legenti patebit. Vacare enim ibidem Ecclesias dicit, nunquam vacant unitæ: in vacantibus vicarios constitui iubet, vicarii vicarios non habent. clericos. 4. de off. Vicar. De Rectore provideri Ecclesiæ dicit, hinc tantum deputantur vicarii, cum illi, quibus unio facta est, ipsi Rectores sint: conferri ibi parochiales Ecclesiæ dicuntur; denique totus Concilii contextus sonat ea, quæ accidunt in provisione ipsius tituli Ecclesiæ parochialis, non autem in subrogatione vicarij, penes quem solum exercitium curæ residet; & idcirco in vicariis sufficit sola nominatio eius, cui Ecclesia est unita, & examen simplex, atque approbatio Episcopi Diocesani, non autem examinatorum synodalium. *Garcias loco præcit. num.**

Quæ in hoc non est correctoria Concilii Tridentini

cit. num. 293. & elegantissimè Zypæus d. consultat. Rota decis. supra. cit. apud Cavaler. Et ita persapè tum à S. Congregatione Concilij Tridentini interpretum fuit declaratum, ut referunt Zerola in praxi Episcop. part. 2. verb. Vicarius. §. 7. Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 8. quest. 9. num. 93. & 94. Garcias loc. cit. à num. 289. usque ad num. 296. Atque hanc sententiam unanimiter & passim tenent Doctores, Zerola loc. cit. Flamin. Paris. supra. Gonzalez ad reg. 8. gloss. §. 4. 3. num. 53. & gloss. 6. num. 161 & 162. V. golin. de off. & potest. Episc. cap. 50. §. 3. num. 8. Quaranta in sum. Bullary verb. beneficiorum Parochialium collatio. in addit. vers. Tertio quaritur. Piafec. in praxi Episc. part. 2. cap. 5. art. 3. n. 9. vers. neque fit concursus. Less. de iust. & iure. lib. 2. cap. 34. dubit. 16. num. 82. Garcias de benef. part. 9. cap. 2. §. 2. num. 289. & seq. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 60. num. 32. & de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 35. & 45. Gauantus in enchirid. Episcop. verb. Vicarius perpetuus. num. 8. Zypæus loc. praxit. & in analyt. iur. Pontif. nov. lib. 1. tit. de elect. sub. num. 15. qui unicus, uti nationalis ipsis Belgis deberet esse pro mille. Quæ sententia etiam sæpiùs canonizata fuit à Supremo Rotæ Romanæ Tribunali, tã in recent. part. 1. decis. 102. num. 1. & seq. & part. 2. decis. 323. num. 8. ac decis. 777. num. 1. & seq. quàm apud Cavaler. decis. 274. num. 4. & 5. item decis. 595. num. 4. & 5. ac decis. 599. num. 1.

Collatio-
nos autem
vicariarū
aliter fa-
ctæ irritæ
sunt.

Diluuntur
argumenta
contraria.
Primum.

§. 16. Quin si dictæ vicariæ conferantur per concursum, irritæ omninò sunt eiusmodi collationes ex Decreto irritanti in dicta Constitutione Pii V. adiecto, uti decidit Rota apud Cavaler. praxit. decis. 595. num. 5. & decis. 599. sub fin. de cuius clausulæ vi & potestate vide infra. tit. 3. dub. 2. §. 8.

§. 17. Non obstat primò, si dicatur, quod à iure disposita in Pastoratibus, locum habeant in vicariis eorum; siquidem ad ea pertinent, quæ personarum capacitatem, ætatem, ordines, residentiam, beneficiorum pluralitatem, idioma, & his similia respiciunt, eoq; pertinent Canones id innuentes. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 18. & seq. non autem ad illa spectant, quæ respiciunt vicariorum constitutionem, quatenus alios concernit, id est, patronos, collatores &c. vel eos, quibus

quibus ius ministros subrogandi, & vices demandandi competit. ita Zypæus in consultat. canon. lib. 1. de elect. consultat. 2.

§. 18. Nec obest *secundò*, quod Parochiales iuris patronatus Ecclesiastici subiaceant concursui, adeoq; & vicariæ personis Ecclesiasticis, seu earum Ecclesiis unitæ. Nam negatur consequentia, cum longè diversa sit ratio unius ab alia; qui enim sub patronatu est, verus omninò Rector est, nec potest patronus administrationi illius se immiscere. *c. noverint. 10. q. 1. c. præterea. 4. de iure patron. Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 3.* qui autem unitam habet parochiam, Rector est, alter vicarius & minister: maior hinc nexus est; maior auctoritas: cui quò minùs derogetur, & concordia à dependentia fulciatur; mirandum non est, si non æquè in unitis, atque patronatui subiectis Ecclesiis concursum præscripserit Concilium Tridentinum. Zypæus loc. præcit.

Secundum

§. 19. Advertendum tamen, quando unio non est ipsius tituli, sed tantum bonorum, decimarum &c. ita ut is, cui bonorum unio fit, nullum ius in beneficio retineat, nullamve in Ecclesia auctoritatem, tunc cui facta est unio, non fit Rector, aut primitivus Pastor, sed Sacerdos in ea Ecclesia constitutus, actu & habitu est Rector, & is cui talis facta est unio, proventuum utilitatem possidet instar prædii, non autem tituli spiritualis; & tunc secus est dicendum, & concursus faciendus, uti in Parochialibus, à quibus tales vicariæ nihil differunt, *Garcias de benef. part. 9. cap. 2. §. 2. n. 299. 300. & 301. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. n. 34. & 35. Zypæus in consultat. canon. loc. cit. Rota decis. 710. num. 1. & 2. part. 2. recent.*

Ubi tamen unio tantum esse facta bonorum, non autem tituli beneficiæ, concursus habet locum.

§. 20. Vicariæ autem, ubi deest instrumentum unionis vel annexionis, probantur & dignoscuntur ex diversis signis; atque imprimis ex titulo Domini, quod v. g. dignitates, Collegia, vel Monasteria ius principalis Pastoris prætendentia, in locis vicariarum habent, iunctâ perceptione decimarum; dein ex oneribus, si nimirum sustineant omnia onera Ecclesiæ unitæ, tam ratione visitationis, quàm quæ pro reparatione & fabrica totius, vel partis eiusdem Ecclesiæ debentur, *Rota decis. 102. n. 243. & 4. part. 1. recent.* Item si teneantur suppeditare dictis Pa-

Vnde vicariæ dignoscantur.

rochiis calicem, Missale, aut alia huiusmodi, *Stephan. D'Aluin. in trac. de potest. Episc. cap. 15. num. 3.* Potissimum tamen pro vicariis comprobandis argumentum est certæ portionis assignatio; merito enim receptum est, quod ubi certa portio Canonicis vel Monachis assignatur, & reliqui fructus vicario relinquuntur, ipse non propriè vicarius, sed parochus principalis censeretur, & bonorum Ecclesiasticorum habere rei vendicationem; non item, ubi certa portio assignatur vicario, ut patet in exemplo quotidiano, quando unio fit accessoriè, aut dum intra ambitum parochiæ, ob illius latitudinem, vel multitudinem populi nova Ecclesia ædificatur, & sacerdos ibidem constituitur cum certa portione; nam tunc illi, quibus unitæ sunt Parochiales, sicut & Parochi matricis, censentur Rectores principales, alii autem, quibus certa portio ex fructibus seu decimis assignatur, vicarij, *gloss. inc. exposuisti. 33. verb. necessitas. de præben. Abb. ad idem c. exposuisti. num. 10. & addit. ad eundem inc. postulasti. 27. de rescript. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. n. 16. Basseus in floribus Theolog. practic. verb. Vicarius. num. 5. Zypaus in consultat. canon. tit. de elect. consultat. 2. Rota decis. 710. num. 3. part. 2. recent. & apud Cavaler. decis. 595. num. 1. & 2.* Nam cum Parochus ratione sui beneficij omnia iura tam auctoritativa seu honorifica, quam utilia, ut sunt oblationes & decimæ, per districtum suæ parochiæ habeat sibi competentia, planum est, quod Sacerdos in ea constitutus cum congrua portione, parte verò iurium, oblationum, aut decimarum priori Parocho reservatâ, non sit in suo districtu Parochus ex proprietate sermonis, sed vicarius, manetq; alter Parochus primitivus, qui plerumque patronus Ecclesiasticus nominatur. Quod præcipuè obtinere solet in dignitatibus, & Collegiis Ecclesiasticis, quibus in dotem maximè olim altaria, atque Ecclesiæ Parochiales assignari, vel uniri consueverunt, quo titulo vel desuis Collegiis aliquè Sacerdotem, vel alium constituere solent auctoritate Episcopi Diocesani instituendum, qui Parochialia munia subeat, perceptâ ex proventibus Parochialibus portione competente, reliquis

reliquis autem dignitati, aut Collegio relictis: & qui sic constituuntur, procul dubio sunt vicarij: alij autem primitivi Pastores, apud quos cura animarum principaliter, seu habitualiter; apud vicarios verò minùs principaliter & exercitio tenus, seu actualiter residet: ideoq; dicuntur vicarij Rectores curæ animarum, licet propriè non sint Rectores Ecclesiæ. *gloss. in c. super eo. 6. verb. annexæ. de praben. in 6. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 16. & seq. Layman Theolog moral. lib. 4. trac. 2. cap. 9. sub num. 8. Tametsi vicarij vulgari sermone, & ab exercito Pastores dicantur. Constant hæc ex c. ad audientiam. 3. de Eccles. edifican. & Concil. Trident. sess. 7. de reform. cap. 7. & sess. 25. de reform. cap. 16. Zypæus loc. cit. Barbosa supra num. 26.*

D V B I V M VIII.

An Concordata Germaniæ capiant beneficia, in quibus quis habet regressum, vel ius Coadiutoriæ: ita ut Ordinarii ea in mensibus suis vacantia, in vim eorundem Concordatorum liberè conferre possint?

S. I. **N**otandum primò, regressum nihil aliud esse, quàm *Regressus quid sit.* reversionem ad beneficium cessum, seu dimissum; quod ius datur à solo Papa, quando nimirum in bullis resignationis beneficii concedit, ut si resignatarius præmoriatur, beneficium resignatum revertatur ad resignantem: ob publicam scilicet Ecclesiæ utilitatem, & personæ resignantis merita: unde liquet, quod regressus habeat causam iuris de præterito, & non simpliciter juris de futuro, cum supponat ius pristinum, sicut privatio habitum. *Rebuff. in praxi part. 3. tit. de regressibus. Mandosius de signat. grat. tit. regressus.*

gressus, *Flamin. Paris. de resignat. lib. 6. quest. 5. num. 6. 7. 8. & seq. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 21. Rota apud Cassador. decis. unica de pactis. num. 1. & 2.*

Quid Coadiutoria.

§. 2. Notandum secundò, Coadiutoriam hinc accipi pro gratia, quã quis à Superiore potestate habente alteri in subsidium adiungitur explendi officij causã: idq; pro maiori Ecclesiã bono; sive is sit Episcopus, sive alij Clerici inferiores animi aut corporis infirmitate impediti, aut aliã inhabiles & minù idonei ad munus suum exequendum; iustum enim non est, nec rationi consonum, ut Rector Ecclesiã simili casu inutilis effectus, suo privaretur beneficio, ne afflictio addatur afflicto. *c. de rectoribus. 3. c. ex parte. 5. & c. fin. de clerico agrot. & c. 1. eodem tit. in 6. Barbosa de iure Eccles. univ. lib. 3. cap. 10. num. 3.*

Coadiutoria duplex.

§. 3. Notandum tertio, Coadiutoriam aliam esse temporalem, seu revocabilem, quã datur ad tempus, & sine futura successione; aliam perpetuam, & cum futura successione, ut post cessũ, vel decessũ proprietarij, seu coadiuti beneficiũ conferatur coadiutori, ut ipse in eodẽ succedat (de qua hinc potissimũ agitur) *Flamin. Paris. de resignat. lib. 7. quest. 20. nũ. 13. Gõzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 5. §. 9 nũ 38. & seq. Garcias de benef. part. 4. cap. 5. num. 1. 2. & seq. Chokier ad eandem reg. §. gloss. 1. num. 21. Barbosa loc. cit. in princip.*

Solus Papa concedit regressus & coadiutorias in beneficiis.

§. 4. Notandum quartò solius Papã esse, ex plenaria quam in beneficialibus obtinet potestate, concedere regressus & coadiutorias perpetuas cum futura successione, *Rebuff. loc. cit. Flamin. Paris. de resignat. lib. 6. quest. 5. num. 14. & 15. & lib. 7. quest. 20. num. 14. Gonzalez loc. precit. num. 34. Garcias de benef. part. 4. cap. 5. num. 17.* Et quamvis hæ gratiã superioribus sæculis ex Summorum Pontificum indulgentia fuerint satis crebrã & familiares, teste *Mandosio de signat. grat. verb. regressus* ubi ponit earum formulam. & *Fusco de visit. lib. 2. cap. 27. num. 4.* quia tamen succrescente hinc ambitiosã hominum cupiditate beneficia Ecclesiastica affectandi, & in proximiores transferendi, compertum fuit huiusmodi gratias hæreditariam successionem, seu ejus imaginem præferre, & inducere votum captandã mortis alienã, quã in beneficiis Ecclesiasticis ex Christi

Christi & pauperum patrimonio constitutis sunt vetitæ, sacris Constitutionibus, & Patrum Decretis omninò contrariæ, & expressè interdictæ. c. Apostolica. 8. q. 1. c. ex transmissa. 7. & c. ad extirpandas. 11. de filiis presbyt. c. 1. de praben. c. consuluit. 25. de iure patron. & c. 2. de concess. praben. fuere postmodum tum à Concilio Tridentino sess. 25. de reform. cap. 7. tum à Pio V. Pontifice Maximo omninò sublata & prohibita, præterquam si in Ecclesiis Cathedralibus, aut Monasteriis urgens necessitas, aut evidens utilitas postulaverit Prælato dari successorem; & ejusce causâ prius à Summo Pontifice diligenter cognitâ, ac concurrentibus qualitatibus in Coadjutore requisitis. Vnde regressus hodie prorsus exulant ab aula, exceptis eis, qui conceduntur ob non solutionem pensionis, & aliis à jure adinventis, de quibus in c. si beneficia. 20. de praben. in 6. Flamin. Paris. de resignat. lib. 6. quest. 5. num. 110. Azor. pract. part. 2. lib. 7. cap. 21. quest. 3. & seq. Zypæus in analyt. iuris Pontif. lib. 3. de concess. praben. sub num. 2. Nihilominus quia Papa huic Conciliari & Pontificiæ Constitutioni derogando, seu contrarium statuendo, potest ad sui libitum ex causis sibi benè visis regressus in beneficiis concedere, Mandos. loc. cit. Flamin. Paris. loco etiam cit. num. 108. Branden ad Concordat. German. quest. 11. num. 8. Sicuti modò fit cum Coadjutoris perpetuis & cum futura successione, quæ à Pontificatu Sixti Papæ V. ad hæc usque tempora concessæ fuerunt, & passim conceduntur tam in Episcopatibus, quàm aliis quibusvis dignitatibus & Canonicatibus cum Cathedralium, tum Collegiatarum Ecclesiarum, Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 5. §. 9. num. 48. 49. & seq. Garcias de benef. part. 4. cap. 5. num. 22. 23. & seq. Barbosa de iure Ecclesiast. univers. lib. 3. cap. 10. num. 32. & 33. Hinc non abs re videbitur, si ad bipartitam propositi dubii partem paucis respondeamus.

§. 5. Respondeo itaque primò, beneficia in quibus quis habet regressum, non cadunt sub Concordatis Germania: ita ut in quocumque etiam mense vacaverint, Ordinarius ea conferre minimè valeat, prout in terminis aliàs decidit Rota apud Cassador. decis. unica de pactis num. 1. & decis. 4. n. 1. & seq. de privileg. it em apud Puteum decis. 225. lib. 3. quam plenioris cognitionis

Beneficia
obnoxia re-
gressi non
cadunt sub
Concorda-
tis.

Pii Papæ
5. Constit.
134 Bul-
lariis tom.
2.

tionis ergò *infra hoc dub. in fine §. 6.* ponemus. Regressus enim cum fundetur in jure de præterito, & sit propriè ex voluntate resignantis, & Papæ admittentis præservatio seu continuatio primævi tituli; quia regrediens per mortem resignatarii reducitur ad eum statum, in quo erat ante renunciationem; ideoq; per fictionem juris nulla hîc intervenit vacatio, præsertim dum fit dispositio non in aliam, sed eandem personam; clarè sequitur non comprehendi sub Concordatis, quæ non capiunt, nisi beneficia verè & cessantibus fictionibus vacantia, & de quibus dispositio fit in diverlam personam. Et quamvis per eadem Concordata Papæ excludat in mensibus Ordinariorum omnes gratias præventivas & expectativas, eo tamen nomine indulta regressus non cententur, propter præstatum pristinum, seu primævum titulum, & dispositionem in eandem personam. Sic, ut licet per regressum videatur dari jus & facultas ad vacatura *c. ult. de præb. in 6.* quia tamen habet causam, & pendet à jure de præterito, merè & simpliciter præventiva non est, *Flamin. Paris. de resignat. lib. 6. quest. 5. per tot. præcipuè autem num. 41. & seq. & 69. Branden ad Concord. German. quest. 11. num. 1. Vvamesius consil. canonic. tom. 2. consil. 345. num. 2. 3. & seq. & eleganter decidit Rota apud Cassador. cit. decis. unica de pactis. & 4. de privilegiis.*

Concordata
capunt
Coadjutorias
perpetuas.

§. 6. *Respondeo secundo,* Concordata Germaniæ comprehendunt Coadjutorias perpetuas cum futura successione: adeoq; Ordinarii plenam habent potestatem beneficia Coadjutoriis obnoxia, in sex mensibus suis vacantia liberè conferendi; quia cum Papa non possit in eisdem mensibus beneficia vacantia conferre, sine expressa dictorum Concordatorum derogatione, ita nec Coadjutorias cum futura successione concedere, præsertim cum eadem Concordata excludant qualcumque gratias præventivas, & expectativas reservationes, ac collationes, & qualvis dispositiones, Ordinariorum jus, collationem, electionem, seu dispositionem in sex mensibus impediens, *Rota part. 1. recent. decis. 570. n. 9.* Sintq; omninò favorabilia, ac plenissimè ad favorem Ordinariorum interpretanda, utpote reducentia respectu dictorum sex mensium,

lum, materiam ad dispositionem juris communis, quo Episcopi sunt collatores beneficiorum omnium quovis mense vacantium. *c. regenda 10. q. 1. c. omnes basilic. e. & c. nullus omnino. 16. q. 7. Gonzalez ad reg. 8. cancell. S. 1. proœmiali. num. 21. VVamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 262. num. 15. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. num. 52. Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. art. 2. num. 9. & 10. Chokier in comment. ad eandem reg. 8. n. 5. & 6. & gloss. 11. n. 10. & 11. Rota apud Gregor. XV. decis. 99. num. 2. & decis. 291. num. 1 & in addit. num. 4. & in recent. part. 2. decis. 416. num. 1. & decis. 756. ante fin. Itaque certum est, quod Concordata Germaniæ comprehendant Coadjutorias, & quod Ordinarii collatores, nisi Papa iisdem Concordatis expressè derogarit, beneficia in mensibus suis vacantia, non obstante titulo coadjutoriali, rectè conferant, *Branden ad Concord. quast. 11. num. 2. Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. art. 2. n. 10. Flamin. Paris. de resignat. lib. 6. quast. 5. num. 70. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 5. S. 9. n. 11. VVamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 33. n. 12. Chokier ad reg. 8. gloss. 11. n. 7. 23. & seq. D. Remouchamps Ictus Leodiensis in tract. de coadiutoris cap. 5. n. 15. & seq.* Idq; per l'apè à supremo Rotæ Romanæ Tribunali definitum fuit, tum apud *Cassador. loco pract. tum apud Puteum decis. 108. lib. 2. & decis. 225. lib. 3. per tot.* quam, cum perpulchra sit, hîc verbotenus adscribere vilum fuit.*

DECISIO ROTALIS

Apud Puteum 225. lib. 3.

N.I.

N una Germana Concordatorum, quam proposui *Casus de*
 die 11. Martii 1549. dubitavi, an stantibus verbis *quo.*
 Concordatorum, maximè illis verbis: *Placet etiam No-*
bis, quod per quamcumque aliam reservationem &c. Papa
 concedendo coadiutorias cum futura successione in
 omnibus mensibus, dicatur Concordatis contravenire.

II. Et

In Concor-
dati du-
plex est re-
servatio.

II. Et pro resolutione fuit præsuppositum, quod in Concordatis fiebat mentio de duplici reservatione. *Primò* de reservatione scripta in iure, & de ea Papa loquitur usque ad verba: *Placet etiam Nobis &c.* *Secundò* de reservatione, quæ non est scripta in iure, & de ea habetur sermo in dicto versiculo: *Placet etiam Nobis &c.*

Concorda-
ta sunt pa-
cis vincu-
lum inter
Ecclesiam
Romanam
& Princi-
pes Ger-
manie.

III. *Secundò* fuit præsuppositum, quod Concordata facta erant ex causa unionis, pacis & tranquillitatis inter Ecclesiam Romanam, & Principes tam Ecclesiasticos, quàm Sæculares Nationis Germanicæ, & cum facta ex dicta causa, Papa uberiores gratias concedere voluit Ordinariis Germaniæ, quàm per Regulam Cancellariæ concedat aliis Ordinariis: & gratia uberior in duobus consistit. *Primò* respectu temporis, quia ubi Papa aliis Ordinariis concedit quatuor menses, istis Ordinariis Germaniæ concessit sex menses. *Secundò* ubertas gratiæ ex alio constat, videlicet circa remotionem obstaculorum, quia quoad alios Ordinarios Papa in Regula de mensibus Ordinariorum tantum removet reservationes, & gratias expectativas impediens dispositionem aliorum Ordinariorum. Et hinc Papa ultra reservationes, & gratias expectativas, voluit removere quascumque dispositiones impediens Ordinarios Germaniæ in dispositione sua quoad illos sex menses.

Papa per
concessio-
nem coad-
iutoriarum
dicitur cõ-
travenire
Concorda-
tis.

IV. Istis sic præsuppositis, quod Papa diceretur contravenire, fuit per omnes conclusum. Et quod *Decisio Cassad. unica de pactis* esset vera; & pro conclusione dicebatur pro parte affirmativa, quod cui conveniunt verba legis, convenit ipsa lex. Coadiutoria cum futura successione est dispositio ad not. per Doct. in c. cum in illis. §. 1. de praben. in 6. Item per mortem coadiuti beneficium dicitur vacare: cum coadiutoria non duret, nisi durante vitâ coadiuti. *Cardinal. in c. fin. ubi materiam coadiutoria tractat. de Cler. agrot.* Et sic cum coadiutoria sit dispositio de beneficio vacanti, & Papa promittat in illis verbis, quod in sex mensibus non vult impedire Ordinarios per suas reservationes, gratias expectativas, & quascumque alias dispositiones: item dicat, quod reservationibus aliis à præmissis, ac dispositionibus auctoritate Nostrâ factis vel faciendis, non obstantibus quibuscumque; & sic tollat omnes dispositiones, & per consequens coadiutorias.

Responde-
tur ad ar-
gumenta
contraria
primò.

V. Non obstant modo adducta in contrarium, ex quorum responsione ista materia clara redditur; & in primis dum opponebatur de text. in l. fin. §. cui dulcia. ff. de vin. trit. & oleo leg. & fuit motivum D. Antonii Balsii; nam ibi dicitur, quod cui dulcia legata sunt, veniunt dulcia potabilia & comestibilia. Sed si dictum fuerit, lego vinum amphorarium aminum, & omnia dulcia, ex collatione vini tantum veniunt potabilia; ita in casu nostro esset dicendum, ut illa verba; vel quamvis aliam dispositionem, ex collatione præce-

præce-

præcedenti verborum, essent restringenda ad dispositiones similes præcedentibus, videlicet reservationibus, & expectativis, quæ sicut sine consensu ad corpora incerta: coadiutoria vero fit de consensu ad certum corpus, ergò sub illis verbis generalibus non venit coadiutoria; quia tantum illa universalis debet referri ad illa, quæ sunt eiusdem speciei, non autem dissimilis speciei per d. §. cui dulcia. Sed ad illum textum fuit responsum quatuor modis, & primò, quod illud procedit in materia restringibili, quia illa dictio: *quamvis aliam*, intelligitur similia expressis, non autem maiora. per nos. per Soc. in l. quidam relegatus. colum. 3. in 6. conclus. ff. de reb. dub. & per las. & Dec. in l. pen. C. qui admit. Sed hæc non eramus in materia restringibili, quod patet, quia concordia erat facta ex causa, & Papa propterea intendebat uberiorem istis Ordinariis gratiam, quam aliis tacere. Et si dicatur, quod text. in d. l. fin. §. cui dulcia. loquitur in materia non restringibili, quia in legatis, in quibus voluntates testatorum plenius interpretantur, l. in testamentis. ff. de regul. iur. fuit responsum, quod lex in testamentis non habet locum in legatis secundum Decium ibid. vel saltem d. §. cui dulcia, est strictè interpretandus, ex quo tractatur ibi de præiudicio hæredis, quo casu etiam in legatis fit stricta interpretatio, secundum Cagnol. in d. l. in testamentis.

VI. Vel & secundò fuit responsum, quod licet in principio illius §. *Responde-*
Placet etiam Nobis &c. Vbi Iuriconsultus incipiat ab enumeratione spe- *tur secun-*
 cierum, & idè genus esset restringendum ad similia specierum enume- *do.*
 ratarum, tamen in aliâ parte postea subsequenti ponitur genus absque e-
 numeratione specierum, ut patet in illis verbis: *reservationibus aliis à præ-*
missis, & dispositionibus non obstantibus quibuscumque. & sic cum generaliter
 loquatur, generaliter intelligi debet.

VII. Item & tertio fuit dictum, quod falsum erat, quod reservatio fie- *Responde-*
 ret tantum ad incerta corpora, cum etiam possit fieri de certo corpore, *tur tertio.*
 & de consensu possidentis, & illa appellatur specialis reservatio, ut per
Aneam de falcon. in tract. reservat. in 2. quest. princ. dum tractat de triplici re-
servatione speciali, & ideo cum reservatio possit fieri de consensu, & sine,
 ad certum corpus, & incertum, & Papa excludat quamcumque reserva-
 tionem, ita etiam excludit quamcumque dispositionem de consensu, vel
 sine, ad certum corpus, vel incertum.

VIII. Itaque verum erit dicere, quod verba: *quamvis aliam dispositionem.* *Concorda-*
 semper referantur ad similia expressis, & nisi dicamus, quod verbum *reser-* *ta exclu-*
ratio, præcedens excludat reservationem etiam de consensu, certè parata *dunt coadi-*
 esset via, quâ Concordata eluderentur, videlicet, quia quilibet conten- *utorias.*
 tiret, ut Papa beneficium pro suo nepote, vel consanguineo post obitum
 suum reservaret.

*Responde-
tur quario.* IX. Vel & quarto fuit dictum, quod illa verba: *vel quamvis aliam dispositionem*, etiam implicarent qualitatem similem in genere, videlicet quamvis aliam dispositionem impediendam Ordinarium in sua dispositione, ut sicut Papa excludit reservationem, & expectativam impediendam Ordinarios in sua dispositione, ita quamcunque aliam dispositionem impediendam Ordinarium in sua dispositione in illis sex mensibus.

*Responde-
tur etiam
ad alia ar-
gumenta:
ad primū.* X. Non obstant modo quatuor fundamenta D. Antonii Gabrielis, dum dicebat, coadiutoria de consensu non est simplex reservatio, nec simplex expectativa, dispositio ergo excludens expectativas, & reservationes, non excludit coadiutorias, tanquam sint dispositiones mixtæ; quia fuit responsum, quod si coadiutoria dicitur quid mixtum, propter consensum, quod etiam reservatio cum consensu, quæ est exclusiva, est etiam quid mixtum, ergo merito ab uno ad aliud licitum erit arguere. Item licet coadiutoria respectu consensu sit quid mixtum, tamen quia in isto casu non tractatur de ipsa coadiutoria, sed de illa successione, respectu cuius consensus defuncti nil operatur, sequitur, quod sumus in dispositione simplici, & istud est, quod dicit Alciat. in l. 2. colum. 2. de verb. obligat. quod quando duæ dispositiones æquè principaliter conglutinantur, tum iudicantur pro separatis & simplicibus, post Doct. quos ibi allegat.

Ad secundum. XI. Non obstat secundo, quod regressus in Concordatis non comprehendantur, ergo ne coadiutoria, cum æquiparètur, & hinc videmus, quod ex stylo Referendariorum in suspensione quarumcumque gratiarum, semper præservantur regressus & accessus, & de consensu coadiutoria. Quia fuit responsum, tenendo etiam decisionem Cassadori in illo casu contra ultramontanos, quod diversa erat ratio. Nam regressus idè non comprehenduntur sub Concordatis, quia ex voluntate resignantis non aliter volentis resignare, nisi reservato sibi regressu, & Papæ ita admittentis, per fictionem iuris non videtur inducta vacatio, sed potius est quædam continuatio primævi iuris, propter voluntatem eius, qui legem in se sua apposuit, & illa voluntas, tempore quo locus est regressui, adhuc durat, & sic fingitur, quod nulla intervenit vacatio, ex quo fiat dispositio in eandem personam, & non diversam, & Concordata videntur loqui de dispositione, quæ tempore vacationis fit in diversam personam; sed in coadiutoria ista fictio non vacationis fieri non potest, nec coadiutor dicitur continuare, cum ins esset titularis, & idè dispositio dicitur fieri in diversam personam, & non in eandem, idè dicitur contravenire.

Ad tertium. XII. Non obstat tertio, quod coadiutoria datur propter bene merita, & ideo dispositio simpliciter loquens non habet locum in dispositione remuneratoria. l. Aquilius Regulus. ff. de donat. quia istud non est unum, sed

sed datur propter necessitatem Ecclesiæ, cui coadiutus inservire non potest. *c. 1. de Cleric. agrot. in 6. & toto tit. extra, & in recompensam suorum laborum coadiutori datur portio fructuum. d. c. 1. & c. de rectoribus, de Cleric. agrot.* Et ideò si aliunde remunerationem habet, non debet sibi dari successio. Nec quod solvatur compositio, quicquam facit, quia propter compositionem non debet Papa à sua promissione recedere.

XIII. Non obstat *quartò*, quod per appositionem manus Papæ dando Coadiutorem, Ordinarius cessante coadiutoriâ, licet de iure sit futura successio, nihil de novo inducit, quia absque ea etiam Ordinarius disponere non potest; quia fuit responsum, & primo dubitatum fuit, an per dationem coadiutoris induceretur talis affectio, ut Ordinarius non possit cõferre; quia simile quod adducebatur de commendâ, nõ erat bonũ, quia in commendâ beneficium vacabat, & commendando Papa per manus appositionem declarabat, quod de eo disponere intendebat, sed in isto casu, quando datur coadiutor, beneficium non vacat, sed facit illud quod est de iure, & ideò non videtur per talem appositionem beneficium afficere, ita ut Ordinarius, cessante coadiutoriâ, non possit de beneficio disponere. Sed posito, quod per donationem coadiutoriæ, beneficium esset affectum, tamen cum Papa dicat in Concordatis, in dicto versu: *reservationibus aliis à præmissis, & dispositionibus non obstantibus quibuscumque*, & ista reservatio, seu affectio inter præmissas non sit enumerata, sequitur quod talis affectio Ordinario non obstat.

XIV. Non obstat etiam fundamentum *D. Marci Antonii*, quod sicut regressus præservantur, quia habent causam à iure de præterito, ita etiam & coadiutoriæ, cum videantur dependere ab illo iure de præterito; quia ex præmissis colligitur responsio, quod successio nullam dependentiam habet à iure de præterito, immò cum contineat duo æque principaliter, reputantur pro separatim iuxta dict. *Alciat. in l. 2. ff. de verb. obligat.*

XV. Non obstat motivum *D. Martini Roman.* dum dicebat, quod Papa de iure potest coadiutorem cum futura successione deputare, ut patet *can. sicut vir. §. Ecce his auctoritatibus. 7. quest. 1. & can. sequenti. §. non autem.* ubi Augustinus successit in Ecclesia Hypponenfi de consensu possessoris; quia non negatur, quin Papa istud possit, sed dicitur, quod stantibus Concordatis, passim Papa deputando coadiutores cum futurâ successione, dicitur Concordatis contravenire: ex quo verba Concordatorum conveniunt isto casu, ut in principio dixi. Et quando Papa in simili casu illorum iurium, ex causa de qua ibi. & similes personas de quibus fit ibi sermo, deputaret credo, quod Natio Germanica non contradiceret. Et ideò sublatis fundamentis istis, fuit conclusũ, quod decisio *Cassadori* esset vera.

Q 2

§. 7. Qua

*Allegatur
ea de re a
lia decisio
Rotalis.*

§. 7. Qua etiam de re non minùs insignis emanavit Decisio in causa Canoniciatus Collegiatæ Ecclesiæ S. Mariæ oppidi Tûgrensis, Leodiensis Diœcesis, anno 1606. die 16. Junii, cuius tenor sequitur.

*Leodien. Canoniciatus Veneris 16. Junii. 1606.
coram R. P. D. Marquemontio,*

*Concorda-
ta capiunt
coadiutorias.*

N. I. **O**Riã lite inter D. Leonardum provisum ab Ordinario Colatore de quodã Canoniciatu, qui vacaverat de mēse Aprilii 1603. & D. Herbertum, cui antea à sel. record. Clemente Papa VIII. fuerat dicti Canoniciatus cum futura successione concessa Coadiutoria, fuit dubitatum, an illa Coadiutoria obstaret Concordatis Germaniæ: & Domini responderunt inhærendum esse maiorum nostrorum sententiis, apud quos cùm iste articulus sæpè & copiosè fuerit discussus, semper fuit resolutum negativè, Coadiutorias scilicet non obstare Concordatis, idq; in hac causa fuit hodiè resolutum iuxta *decis. cassador. unic. de pactis & 4. de privileg. Put. decis. 225. lib. 3. & 208. lib. 2.*

*Ratio af-
signatur.*

II. Ratio est, quia Coadiutoria cùm futura successione, qualis ista est, de qua agitur, cùm nihil habeant de præterito, sed totam vim suam recipiant à futuro, nempe à vacatione beneficii per obitum Coadiuti; unde cùm Coadiutoria sit dispositio de beneficio nondum vacante, & Papa promiserit, quod in sex mensibus non vult impedire Ordinarios per suas reservatorias gratias expectativas, & quascumque alias dispositiones, sequitur, quod nec per Coadiutorias; cùm intrent Concordata, quando eumque datur vacatio, *Rebuff. super concord. Francia in tit. de reg. ad Pralat. no. in §. 1. in verb. vacantibus, in fine. Non obstat, l. fin. §. cui dulcia. ff. de vino. trit. & oleo leg. quia responsio habetur in alleg. decis. Put. 225. prout simile de regressu tollitur ex decis. Cassad. quia videlicet regressus habet causam iuris de præterito, & non simpliciter de futuro.*

*Responde-
tur ad ar-
gumenta
contraria.*

III. Et quod dicitur de mixtura, non urget, quia coadiuti consensus non facit mixturam respectu futuræ successio nis, quando quidem quoad illam huiusmodi consensus nihil operatur, & ubi talis mixtura daretur, non propterea sequeretur non esse comprehensam Coadiutoriam in Concordatis, in quibus uti favorabilibus casus mixtus continetur.

*Papapo-
stolica oga-*

IV. Non obstat, quod Papa possit derogare Concordatis Germaniæ, ut

niæ, ut per moder. tract. super concord. q. 8. quia, ut dixit Rota in una Var-
 mien. Canoniciatus, 7. maii 1604. coram Reverendissimo Domino Rodiensi, non
 est quæstio de potestate, sed de voluntate, & hoc casu non est expressè
 derogatum Concordatis. Cætera etiam visa sunt bene tolli per infor-
 mantes pro Leonardo. Itaque fuit conclusum Coadiutoriam non ob-
 stare Concordatis.

re Concor-
 datis.

§. 8. Quæ quidem Decisiones compluribus alijs ab eadem He decisio-
 Rota fuere postmodum confirmata, ut videre est decis. 10. ones pluri-
 part. 3. lib. 3. diversor. num. 2. & apud Mohedan. decis. 10. alijs bus alijs
 338. de privileg. & indult. per tot. item decis. 570. num. 9. part. 1. fuere com-
 recent. Sed etiam à Paulo V. Pontifice Maximo corroborata firmata.
 gratiâ motus proprii in causa Canoniciatus & scholastiæ Tun-
 grensis, de quibus in mense Ordinario vacantibus per Præ-
 positum eiusdem Ecclesiæ, uti Ordinarium collatorem, in
 vim Concordatorum Germaniæ provisum erat, non obstan-
 te Coadiutoriâ à Sede Apostolica in his concessâ, sicuti retuli
 suprâ hoc tit. dub. 1. §. 16. & patebit amplius infrâ tit. 3. dub. 3.
 §. 13. sed & plures ea super re extant declarationes motus pro-
 prii tum Pii IV. Adriani VI. & Gregorii XIII. summorum
 Pontificum, apud Chokier ad reg. 8. gloss. II. post num. 23.

§. 9. Quin & id extenditur ad indulta Cardinalium & Epi- Eademq.
 scoporum, si quibus à Summo Pontifice data est facultas con- ratio est de
 ferendi beneficia in mensibus S. Sedi reservatis vacantia (qua Indultis
 li gaudet Ser. mus & Rev. mus Princeps, ac D. Maximilianus Hen- Card. na-
 ricus Episcopus & Princeps noster Leodiensis, tam pro Archie- lium.
 piscopatu suo Coloniensi, quàm Leodiensi & Hildesienfi
 Episcopatibus) Siquidem ipsi cum de iure communi funda-
 tam habeant intentionem conferendi beneficia in omni mense
 vacantia, talia Indulta nihil de novo concedunt, nec pro-
 priè augent huiusmodi facultatem iure communi competen-
 tem; nec tam sunt privilegia, quàm quod per illa removeatur
 impedimentum obstars per Concordata & reservationes Apo-
 stolicas, ut optimè notarunt Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 24.
 num. 24. & seq. Garcias de benef. part. 5. cap. 5. num. 7. & post eos
 D. Nicolaus de Remouchamps trac. de Coadiutoriis. cap. 5. num. 16.

17. 18. & seq. Rota apud Gregor. XV. decis. 99. n. 2. & 3. & in addit. num. 4. & 5. ac decis. 291. num. 1. & 2. & in addit. num. 4. 5. & seq. & in recent decis. 416. num. 1. & decis. 756. ante fin. part. 2. adeo quod collatio facta vigore Indulti censeatur facta auctoritate Ordinaria. Gonzalez d. gloss. 24. num. 68. Rota apud Gregor. XV. cit. decis. 99. in addit. num. 5. Idcirco iidem vigore dictorum Indultorum, quæ non minus sunt favorabilia, & clausulis æquè prægnantibus munita, atque ipsa Concordata Germaniæ, beneficia Coadiutoriis affecta, in prædictis mensibus ritè & rectè conferunt; quandoquidem Papa citra eorundem Indultorum specialem & expressam derogationem, aut ipsorum indultariorum consensum, eiusmodi Coadiutorias concedere nequeat, aut soleat, *Flamin. Paris. de resignat. lib. 6. quest. 5. num. 69. 70. & seq. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 5. 8. 9. num. 11. & 12. VVamesius consil. canonic. tom. 3. consil. 33. num. 12. & 13. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 11. num. 7. D. Remouchamps loc. cit. à num. 15. usque ad 19. Rota apud Mohedan. præcit. decis. 10. aliàs 338. de privileg. & indult.*

Locum ta-
men non
habet in
Indultis
Collegiorū,
aut Uni-
versitatū.

§. 10. Secus autem est in Indultis Collegiorum, Vniversita-
tum studiorum generalium, & Prælatorum, quibus citra as-
sistentiam juris communis extraordinariè, & ex mera Sedis
Apostolicæ benignitate, competit facultas nominandi, seu
providendi de beneficiis in mensibus reservatis vacantibus;
nam eiusmodi Indulta non comprehendunt Coadiutorias,
nec circa illarum concessionem requiritur prædictorum In-
dultariorum consensus: utpote, quod dicta Indulta eo casu
nitantur favore & privilegio speciali, soleantq; emanare ob
privatam sæpè utilitatem, respectu certorum beneficiorum
verè per obitum tantum certis mensibus Apostolicis vacan-
tium, salvisq; reservationibus, præventionibus, gratiis expe-
ctativis, & aliis beneficiis quæ contingeret Romanum Ponti-
ficem per manus appositionem afficere; manent enim affe-
cta Papæ beneficia, de quibus per gratiam Coadiutorialem di-
sponit, *Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 2. num. 174.* Ultra, quod
gratiæ Coadiutoriales etiam jure permissæ, & cum causis le-
gitimis à Summo Pontifice admixtæ, & concessæ aliàs omni-
nò re-

nò redderentur elusorix; quippe quod procul dubio, præfertim Vniversitates, seu earum Rectores & Decani, aut Provisores nunquam consentire vellent in ejusmodi Coadjutorias, in præjudicium Magistrorum & Scholarium expectantium.

§. 11. Nec refert, quod aliquibus forsan Indultis concedatur prærogativa gaudendi Concordatis Nationis Germanicæ, instar Ordinariorum, cum decreto irritanti; quia illa respicere potest duntaxat executionem sive modum conferendi & immitrendi taxativè, respectu dictorum beneficiorum verè per obitum, non autem fictè seu alio modo non vacantium, vel reservatorum, aut per collationem expectativã, aut aliam manus appositionem affectorum; imò licet ejusmodi Indulta tollerent gratias præventivas, tamen quia illa sunt merè privilegia juris communis favore destituta, eorumq; concessio non officiat, quò minùs integra, pleniorve potestas inabdicabiliter remaneat penes concedentem, *c. dudum. 14. de præb. in 6. Gonzalez ad reg. 8. §. 2. proæmiali. num. 2. 10. & seq. VVamesius consil. canonic. tom. 1. consil. 255. num. 3. tacita & virtualis derogatio resultans ex contraria dispositione sufficit; cùm solùm respectu Cardinalium, videlicet Episcoporum, seu Ordinariorum collatorum, quibus nimirum est impertita facultas conferendi sublati etiam præventivi, Rota deciderit requiri expressam in Coadjutoriis derogationem, *Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 5. §. 9. num. 12. & gloss. 24. n. 38. & seq. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 625. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 10. n. 5. elegantissimè D. Remouchamps loco cit. post Rotam apud Cassador. decis. unica de pactis. & decis. 4. de privileg. puteum decis. 108. lib. 2. & diversor. lib. 1. decis. 46. ac lib. 3. decis. 10. part. 3. Mohedan decis. 10. de privileg. & indult.**

Etiã potentissimis clausulis munitis.

§. 12. Verùm hisce diutiùs non est immorandum, cùm passim in Germania, & maximè hac Diocesi Leodiensi non dentur per Summum Pontificem, nec admittantur Coadjutores in beneficiis, nisi de consensu Ordinariorum, uti nec in electivis, præterquam prævia electione per Capitulum, seu potius

Passim tamen in Germania non conceduntur coadjutoria

absque
sensu Or-
dinario.
rum.

potius prævio Capitularium consensu, concurrente ea de re speciali placito atque Indulto Pontificio, quod videre licet *suprà tit. 1. dub. 1. post §. 12. Branden ad Concordat. German. quest. 11. num. 2. D. Remouchamps loco præcit. num. 17.*

Differētia
regulæ 9.
Cancellar.
Apost. à
Concorda-
tis Germa-
nia.

§. 13. Ad differentiam porrò Regulæ VIII. nunc IX. Cancellariæ Apostolicæ à Concordatis Germaniæ, advertendum est, quod illa locum non habeat in Coadiutoriis, quia concessio alternativæ per eandem, habet in ventre clausulam, dummodò beneficia aliàs reservata, vel affecta non fuerint, ut loquitur *Rota decis. 570. num. 9. part. 1. recent.*

Regulæ
Cancella-
ria Apo-
stolicæ ex-
tinguun-
tur morte
Pontificis,
non item
Concorda-
ta Germa-
niæ.

§. 14. Insuper pro ulteriori differentia Regularū Cancellariæ Apostolicæ à Concordatis Germaniæ, notare libeat, quod Sede Apostolicâ vacante, cessant dictæ Regulæ reservatoriæ, & omnes menses sunt Ordinarii, possuntq; Episcopi tanquam ad ius commune redeunt, providere de beneficiis vacantibus in quolibet mense; secus autem quoad Concordata: nam beneficia eorum vigore reservata, etiam Sede Papali vacante, in mensibus Pontificiis vacantia, Successori remanent affecta, quia Regulæ Cancellariæ Apostolicæ morte Pontificis extinguuntur, non item Concordata. *Chokier*

in comment. regular. Cancell. in præm. num. 21.

Barbosa de off. & potest. Episc. part.

3. alleg. 57. sub num. 62.

DVBI-

DUBIUM IX.

An Ordinarii in mensibus Summo Pontifici reservatis valeant recipere resignationes, aut permutationes, & beneficia resignata, seu permutata liberè conferre, non obstantibus Concordatis Germaniæ, aliisque Constitutionibus Apostolicis?

§. I. **P**Ro adæquata hujus dubii resolutione notare liceat Quo in
ligantur
nomine
Ordinarii
in materia
collationis
beneficiorum. primo, nomine & appellatione *Ordinarii* in materia collationis (qualiter & passim in hoc tractatu accepimus) censei eos, qui habent de jure, vel privilegio, aut consuetudine Ordinariam collationem, seu dispositionem, *gloss. in extravag. execrabilis. verb. Ordinario.* quibus verbis nedum comprehenduntur Ordinarii, quibus jure communi libera competit omnium beneficiorum suæ Diocesis dispositio, quales sunt Episcopi in propriis Diocesis, *c. omnes basilica. c. nullus. 16. q. 7. c. cum olim. 18. de prescript.* Sed etiam inferiores, uti Abbates, Præpositi, Archidiaconi, Decani, Capitula, aliiq; Episcopo inferiores, qui consuetudine, vel privilegio, non de jure Ordinariam habent conferendi facultatem, *c. cum satis 4. ibi gloss. verb. consuetudinis de off. Archid. Clem. unica. de supplen. Pralat. neglig. & gloss. in verb. ordinarium. Clem. unica ut lite penden. Flamin. Paris. de resignat. lib. 8. quest. 9. num. 23. & seq. Francisc. Leo in thesaur. fori Eccles. part. 2. cap. 1. num. 71. Gregor. Tholos. tract. de benef. cap. 38. num. 2. Garcias de benef. part. 5. cap. 4. num. 1. 2. & seq. Chokier ad reg. 8. cancell gloss. 10. num. 1. 2. & seq. & in comment. ad reg. 14. cancell num. 1. & 2.*

§. 2. Notandum *secundò*, resignationem seu renunciatio-

R

nem

Resignati-
onis quid-
duas.

nem esse spontaneam proprii beneficii dimissionem factam coram legitimo superiore id acceptante : ea autem bifariam dividitur, in *expressam*, seu quæ verbis expressis fit, aut scripto, (& de qua hic solum agimus) & *tacitam*, quæ fit facto aliquo renunciationem significante, plerumque etiam ex juris dispositione *Clem. gratia. de rescript.* puta, si beneficiatus nullo Ordine sacro initiatus matrimonium contrahat, *c. 1. & c. quod à te. 3. & c. diversis. 5. de cleric. conjug.* militia nomen det, *c. in audientia. 25. de sent. excommunic. gloss. in c. ultim. verb. redierint. de cleric. non resi-* den, aliud beneficium incompatible accipiat, *c. de multa. 28. de praben. Concil. Trident. sess. 7. de reform. cap. 5. & sess. 24. de reform. cap. 17.* Si lite super beneficio mota cedat, *l. postquam. 4. C. de patris. l. si filius. 30. ff. de minor.* vel eam intra tres annos non prosequatur iuxta *reg. aliàs 33. nunc 35. Cancell.* si post curatum acceptum intra annum, ad sacerdotium non promoveatur, *c. licet canon. 14. & c. commissa 35. de elect. in 6.* sicuti latius videre est apud *Rebuff. in praxi tit. de tacit. renunciat. Flamin. Paris. de resignat. lib. 1. quest. 1. per tot. Azor. instit. moral. part. 2. cap. 19. quest. 2. Chokier. ad reg. 8. gloss. 7. à num. 13. & seq.*

Resignatio
expressa
est duplex.

§. 3. Notandum tertio expressam resignationem iterum esse duplicem, aliam *puram & simplicem*, quando videlicet beneficium purè & simpliciter resignatur ad manus superioris, absque ulla conditione, pacto, aut reservatione pro resignante; aliam verò *conditionalem*, cujus duæ sunt species: una quæ fit in favorem certæ personæ, & non aliter, nec alio modo, nisi ut de beneficio resignato fiat gratia illi, in cujus favorem fit resignatio, reservatâ resignanti aliquâ pensione, aut jure, aut non reservatâ. Altera est, quæ fit causâ permutacionis, cum duo beneficiati unum vel plura sua beneficia Papæ non reservata in manu Episcopi sui Diocesani resignant, eâ conditione, ut postea alteri alterius beneficium conferatur. *c. ex parte. 12. de off. deleg. Azor. supra quest. 3. Lessius de just. & iure. lib. 2. cap. 34. dubit. 35. & 36. Chokier ad reg. 8. gloss. 7. num. 2. & 3. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 17. num. 3. & seq. Barbosa de iure Eccles. Vnivers. lib. 3. cap. 15. & ibid. §. 1.*

§. 4. Notandum quarto in præfenti non quæri de resignationibus

tionibus conditionalibus, seu ad favorem certæ personæ, si-
quidem excepto solo Pontifice Maximo, qui eâ, quâ præemi-
net auctoritate, prohibitiones per Canones inductas tollit, &
omne Simonix vitium excludit, *gloss. verb. illicitè. in c. cum*
pridem. 4. de pactis. Rota apud Coccin. inter impress. decis. 40.
num. 5. nullis Ordinariis, etiam legatis de latere, & Nuntiis
Apostolicis, citra Simonix labem, eas admittere fas est, gloss.
verb. dimittere. in c. ex parte. 12. de off. iud. del. g. Rebuff. in pra-
xi tit. de resignat. c. n. d. in favorem. num. 1. Navar. in ma-
nuali cap. 23. num. 107. ad decimum. Flamin Paris de resignat.
lib. 14. quæst. 3. num. 12. Gomez de trien. possess. quæst. 16. versic.
postremo Less de iust. & iure lib. 2. cap. 35. dubit. 14. num. 87. Gar-
cias de benef. part. 11. cap. 3. num. 152. Chokier ad reg. 8. gloss. 7.
num. 4. Layman Theolog. moral. lib. 4. trac. 2. cap. 17. num. 6.
ea præcipue ex causa, ne sanctuarium Dei hæreditario iure,
aut sanguinis affectu, quo quivis beneficiatus posset, ut hære-
dem in patrimonio, ita & pro libitu successorem constituere
in beneficio; sed liberâ electione deferatur, iuxta *text. in c.*
Episcopo. c. Moyses. & c. Apostolica 8. q. 1. & c. Adhac 15. de decimis. c.
consuluit. 15. de iure patron. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap.
15. §. 1. num. 55. Quare Pius Papa V. peculiari hac de re editâ
Constitutione infrâ adducendâ vetuit, ne verbo quidem, aut
nutu, vel signo futuri in huiusmodi beneficiis successores, ab ipsis
resignantibus, aut aliis eorum significatione, vel hortatu designen-
tur, aut de his assumendis promissio inter eos, vel etiam inten-
tio qualiscumque intercedat.

§. 5. Quamquàm in utroque foro licitum sit, post-
ationem beneficii purè & liberè factam procurare, & humili-
ter postulare, ut beneficium illud certæ personæ conferatur, ut
colligitur ex *c. tua nos. 34. in 2. respons. de simon. Navar. suprâ. n. 107.*
Quaranta in sum. Bullary. verb. benefic. ii. resignationes. vers. pro
complemento. Barbosa loc. cit. n. 59. & seq. Diana resol. moral. part.
5. trac. 14. resol. 26. sub fin. Rota apud Cassador. decis. 2. num. 6.
& 7. de simonia. Imò & eâ spe dimittere, quod Ordinarius con-
feret dictæ personæ, quando nihil horum est in convention-

R 2

dedu-

deductum. *Quaranta ibidem. Garcias de benef. part. II. cap. 3. §. 2. num. 161.*

*Potestas
Episco-
pali in ad-
mittendis
resignatio-
nibus li-
mitata.*

§. 6. Quibus prælibatis, *Respondeo primò*, licet olim Ordinarii scilicet Episcopi Diocesani potuerint passim quorumcumque beneficiorum Sedi Apostolicæ non reservatorum resignationes simplices admittere, *et admonet. 4. de renunciat. gloss. in Clem. unic. in verb. manibus. eod. tit. & inc. de regularibus. 25. verb. dimittant. de simon. hodie tamen per Constitutionem Pii Papæ V. potestas illa est restricta & determinata ad certos duntaxat casus, quos ex eiusdem sanctionis Pontificiæ hinc adscriptæ tenore uberius cognoscere lubebit.*

PIUS PAPA V.

Exordium

AD perpetuam rei memoriam. Quanta Ecclesiæ Dei incommoda omni tempore attulerit, & nunc quotidie magis afferat ministrorum in eam ingressio vitiosa, iam latè perspiciant, & cum mœrore expendant Præsules omnes & Pastores, quando hæc pernicies cæterarum omnium maxima tam multas orbis Ecclesias impiè violarit.

*Pis Papa
5. Constit.
58. Bullar.
iii tom. 2.*

*Hic Pon-
tiff. & alias
suspendit
facultates
admitten-
di resigna-
tiones be-
nificiorum,
& de illis
sic vacan-
tibus dis-
ponit.*

Num. I. Quia verò hoc malum cum in cæteris frequens, tum maxime in beneficiorum, & officiorum Ecclesiasticorum dimissione admittitur, nemini molestum esse debet, quod perinde de reprimendis quotidianis fraudibus, quæ hac in re frequentiores internoscuntur, certam aliquam rationem tandem initari, officii Nostri partes in prohibenda omnibus interim resignatio-

num

num huiusmodi receptione paulò severiùs interposuerimus, omnesq; beneficiorum interim resignandorum dispositiones, quæ fierent, in irritum revocaverimus, ac etiam decreverimus, nullum per eas in illis ius, neque titulum vel coloratum) tam in petitorio, quàm in possessorio ipsis provisum tribuere, quin etiam eos ad illa deinceps obtinenda perpetuò inhabiles fore. Collatores verò aliàs in illorum dispositione, etiam tanquam devolutionis iure, sese interponere non posse, sed de eis ut verè vacantibus, sive per Romanos Pontifices, sive alios collatorum eorundem Superiores, uti præventum esset, libèrè provideri.

II. Nunc autem intendentes institutum hoc Nostrum, quo Sanctuarium Domini cupimus illibatum, auctore Domino persequi, ac simul quantum est in Nobis, cauere, ne resignationes ipsæ dehinc pro cuiusque arbitrio, nullisq; vel certè leuibus de causis passim & temerè admittantur, prohibitionem, & alia prædicta, ac cætera omnia Nostris super his literis contenta eatenus relaxamus, ut posthac Episcopi, & alii facultatem habentes, eorum dumtaxat resignationes recipere & admittere possint, qui aut Senio confecti, aut valetudinarii, aut corpore impediti, vel vitiiati, aut crimini obnoxii, censurisq; Ecclesiasticis irretiti aut nequeunt, aut non debent Ecclesiæ, vel beneficio inservire; seu qui unum aliud, vel plura beneficia obtinuerint, vel quos ad aliud contigerit promoveri; Religionem quoque ingressuri, vel matrimonium contracturi, si statim postea id re ipsa exe-

Modo declarat. quæ resignationes de cætero admitti & recipi possint per Ordinarios Episcopos & Diocesanos.

quantur. Denique cum quis ex aliis casibus acciderit, qui Constitutione fel. record. INNOCENTII Papæ III. de dimittendis cathedralibus ecclesiis edita continentur. Qui etiã ob capitales inimicitias nequeunt, vel non audent in loco beneficii residere securi, sed nec horum ullus Sacro ordini mancipatus, nisi religionem ingressurus valeat ullo modo beneficium, vel officium Ecclesiasticum resignare, nisi aliunde ei sit provisum, quo in vita possit commodè sustentari. Adhæc beneficiorum & officiorum permutationes admittere, quæ canonicis sanctionibus, & Apostolicis Constitutionibus permittuntur.

Hæc Innocentius 3. Constitutio est in c. 10. de renunciati.

Et præcipit Episcopis, præsentatoribus, & electoribus, quæ cave-re debeant.

III. Caveant autem Episcopi, & alii prædicti, itemque omnes electores, præsentatores & patroni, tam ecclesiastici, quàm Laici quicumque sint, ne verbo quidem, aut aut nutu, vel signo, futuri in huiusmodi beneficiis & officiis successores, ab ipsis resignantibus, aut aliis eorum significatione vel hortatu designentur, aut de his assumendis, promissio inter eos, vel etiam intentio qualiscumque intercedat.

Prohibetque beneficia resignanda conferri consanguineis collatorum, vel resignantium.

IV. Ceterum præcipimus atque interdiciamus, ne ipsi Episcopi, aut alii collatores de beneficiis, & officiis resignandis prædictis, aut suis, aut dimittentium consanguineis, affinibus, vel familiaribus, etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum, audeant providere; quod si secus, ac etiam quidquid præter, vel contra formam prædictorum fuerit à quocumque temerè attentatum, id totum ex nunc vires & effectum decernimus non habere.

V. Qui

V. Qui verò contrafecerint, ut in eo, quo deliquerint, puniantur, à beneficiorum & officiorum collatione, nec non electione, præsentatione, confirmatione & institutione, prout cuique competierit, tam diu suspensi remaneant, donec remissionem à Romano Pontifice meruerint obtinere; & qui talia beneficia seu officia receperint, eos prædictis pœnis volumus subjacere. Et nihilominus in eos, qui sic suspensi conferre, eligere, præsentare, confirmare, vel instituere ausi fuerint, excommunicationis quo ad personas, quò verò ad Capitula & Conventus, à Divinis suspensionis sententias ipso facto promulgamus; quibus etiam nullus alius, quàm ipse Romanus Pontifex, sive absolutionis, sive relaxationis gratiã (excepto mortis articulo) valeat impertiri. Prohibitione, & literis Noltris prædictis nihilominus in cæteris omnibus perpetuò valituris.

Contravenientibus pœnas infligit.

VI. Non obstantibus quibuscumque privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, generalibus & specialibus, quibuscumque Episcopis & aliis superioribus, ac inferioribus Ecclesiarum Prælatiis, nec non Ecclesiis, Monasteriis, & Capitulis, Conventibus, Collegiis, & Universitatibus, eorumq; & aliis personis, etiam Regiã, & Imperiali Majestate præditis, sub quacumque verborum forma, & conceptione concessis, per quæ effectus præsentium impediri posset quomodocumque, vel differri: etiamsi de eis, ipsorumq; totis tenoribus ad verbum, ac de propriis nominibus eorum, nec non Ecclesiis, Monasteriis, locis, Ordinibus, & dignitatibus; de quibus, nec non causis, propter quas illa concessa sunt, specialem & expressam præsentibus fieri oporteret mentionem,

Contrariis derogat.

VII.

*Publicari
hanc Con-
stitutionē
jubet.*

VII. Ceterum jubemus easdem præsentibus ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de urbe, & in acie Campi Flori publicari, & earum exempla affigi, Volumusque eas sic publicatas, omnes & singulos perinde afficere & obligare, ac si illis ipsis fuissent singulariter intimatæ.

*Exemplis
credi man-
dat.*

VIII. Exemplis quoque prædictis, etiam impressis, manuque Notarii publici, & sigillo Prælati Ecclesiastici, vel ejus curiæ obsignatis, eandem prorsus fidem adhiberi, quæ ipsis præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ. Nulli autem &c. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo octavo. Kalend. Aprilis, Pontificatus Nostri anno tertio.

*Constitutio
ista expli-
catur.*

§. 7. Ex qua quidem Constitutione manifestè patet, eas tantum coram locorum Ordinariis Episcopis Diocesanis admitti resignationes, quæ fiunt ex causa senii, vel infirmitatis, aut si resignans sit corpore impeditus, utpotè ob lepram, scabiem herculeam, paralyim, apoplexiam, morbum comitialem, chiragram: vel vitiatus, qualis est cæcus utroque oculo, claudus, loripes, gibbosus, aut aliàs notabiliter diminutus quâlibet corporis parte, aut crimini obnoxius, veluti simoniacus, homicida, adulter, concubinarius, inforDESCENS in excommunicatione, perjurus, blasphemus ante privationis sententiam, vel censuris Ecclesiasticis subjectus, aut qui nequit Ecclesiæ inservire, quales sunt prioris articuli exempla; quibus adde Clericum bannitum, damnatum, mutum, & qualemcumque irregularem; insuper ob vitam scandalosam & probrosam, imperitiam, sive illiteraturam, execrabilitatem, seu beneficiorum incompatibilium pluralitatem, status mutationem; si videlicet Clericus matrimonium est contracturus, vel religionem ingressurus, paulò antequam profiteatur; nec
non

nōn ob causas relatas in *c. nisi cum pridem. 10. de renunciat.* quæ his duobus versibus continentur.

*Debilis, ignarus, male conscius, irregularis ;
Quem mala plebs odit, dans scandala, cedere possit.*

§. 8. Denique eorum resignationes poterunt recipere, qui nequeunt, aut non audent in loco beneficii residere propter capitales inimicitias. Prohibetur tamen Ordinariis, ne beneficia ad ipsorum manus renunciata conferant suis, vel dimittentium consanguineis, affinis, vel familiaribus, de quibus latè vide *Flamin. Paris. de resignat lib. 5. quest. 6. per tot. Quarrantam loc. pracit. Azor. instit. moral. part. 2 lib. 7. cap. 19. quest. 5. ferre. Chokier ad reg. 43. aliàs 44. num. 54. & seq. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 15. §. 2. usque ad num. 113.*

Episcopi nequeunt beneficia resignata suis, vel dimittentium consanguineis com.

§. 9. Respondeo secundo, in casibus prædictâ Constitutione expressis, possunt Episcopi Diocesani in quocumque etiam mense beneficiorum resignationes admittere, eaq; liberè conferre, non obstantibus Concordatis Germaniæ; dummodò tamen sint talia, quæ aliàs in mensibus non reservatis per obitum vacantia ad ipsorum Ordinariorum dispositionem pertinerent, & resignatio in illo casu, alio speciali jure non sit prohibita, prout prohibetur resignatio promovendorum ad Pontificalem Dignitatem *c. cum in cunctis. 7. §. cum verò. de elect. & reg. 26. cancell. Branden ad Concord. German. quest. 9. & 12. num. 13. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 14. num. 31. Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. art. 2. num. 3. Chokier ad reg. 8. gloss. 11. num. 29. & 30. nec non ad reg. 24. num. 19. & seq.* Siquidem per reservationem Concordatorum non censetur Pontifex voluisse conditionem Ordinariorum Germaniæ facere deterio- rem, seu durio- rem, illisve plus detrahere, quàm solent Pontifices aliis Episcopis aliarum provinciarum: at per reservationem Regularum Cancellariæ Apostolicæ, quibus ligantur omnes Ordinarii, solent Pontifices excipere modum vacationis per resignationem, ut expressè quoque habetur in *reg. 9. cancell. Aliàs, quàm per resignationem quocumque modo vacatura &c.* Vbi reservat beneficia omnia in mensibus alternati- vis quocumque modo, & aliter, quàm per resignationem va-

Episcopi in quovis mense ad- mittunt beneficiorum resigna- tiones & permuta- tiones.

S

cantia,

cantia; atque ita ex identitate rationis etiam per renunciationem ex causa permutationis, ut minus, quam fieri possit, vitetur reservatio, & juris communis correctio, *c. cum expediat. 29. de elect. in 6.* quia permutatio includit in se resignationem in favorem permutantium, & nihil aliud est, quam reciproca resignatio, quæ fit inter utrumque permutantium, *text. in c. unico de rerum permutat. in 6. & Clem. unic. eod. tit.* ut proinde non secus, ac simplices resignationes, ab Episcopis etiam in mensibus Sedi Apostolicæ reservatis, expediri valeant, uti definit sacra Cardinalium negotiis Episcoporum præpositorum Congregatio, teste *Gavanto in manuali verb. beneficiorum permutatio. n. 5. Branden dicta. quest. 12. num. 13-14. & 15. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 14. num. 32. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 2. n. 543. Chokier in tract. de permutat. part. 1. cap. 3. & ad reg. 8. cancell. gloss. 7. num. 5. & gloss. 11. num. 29.*

An Episcopo inferioribus possint recipere resignationes?

§. 10. An verò Abbates, Præpositi, Archidiaconi, Decani, Capitula, aliiq; collatores Ordinarii Episcopo inferiores, valeant recipere resignationes, & permutationes beneficiorum ad ipsorum collationem spectantium, non adeò expedita est quæstio, variâ & ambiguâ Doctorum opinione implexa: verumtamen ut ego hîc meum fatear scrupulum, in praxi tutius & verius, ac stylo Romanæ Curie conformius semper existimavi, nequaquam posse; Superior enim, quæ auctoritatem præstat resignationi, non intelligitur collator, sed is, qui potestatem habet instituendi & destituendi, *gloss. in Clem. unica. verb. manibus. de renunciat. Rot. decis. 6. aliàs 311. n. 2. de rer. permutat. in nov. & decis. 8. aliàs 290. de renunciat. in antiq. & apud Bisignet. decis. 5. de renunciat. & apud Mantica decis. 68. n. 6. & decis. 260. n. 7.* quia renunciatio habet vim destitutionis, cum per eam renuncians desinat esse intitulatus & beneficiatus: ideò non mirum, si non possit fieri, nisi coram eo, qui potest destituere, videlicet Episcopo, ad quem tam institutio, quam destitutio Sacerdotum noscitur pertinere, ut loquitur *text. in c. ex iniuncto 12. de heret. c. admonet. 4. de renunciat. Abb. in c. accepta. 3. de vestit. Spoliat. num. 8. Rot. apud Card. Mantica cit. decis. 260. n. 7.* unde non valet consequentia, potest instituire, ergò potest

test destituere; nam unum fit judicialiter, alterum extrajudicialiter, & jurisdicatio voluntaria non includit contentiosam, *Abb. in d. c. accepta. 3. prope fin. de restit. Spol. Chokier de iurisdic. Ordin. in exempt. part. 4. quest. 67. num. 2.* Et ita licet collatio beneficii spectet ad inferiorem Episcopo, eius tamen resignatio debet fieri in manibus Episcopi Diocesani, collatio autem ab inferiore, ad quem spectat, vel ab Episcopo cum illius consensu, *Flamin. Paris. de resignat. lib. 3. quest. 4. num. 64. & lib. 7. quest. 14. num. 17.*

S. II. Generaliter ergò tenendum est, quod Prælati, & alii quotquot collatores Episcopo inferiores, utpote jure speciali beneficia conferentes, quoniã destituere nõ possunt, resignationibus auctoritatem non interponunt, uti censent *Zerola in praxi Episcop. part. 1. verb. renunciatio. ad quartum. Flamin. Paris. de resignat. lib. 7. quest. 30. à num. 6. usque ad fin. & quest. 14. 15. & 16. per tot. Sanchez consil. moral. lib. 2. cap. 1. dub. 31. num. 9. & cap. 2. dub. 29. num. 1. & 2. tom. 1. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 19. quest. 7. Gregor. Tholos. tract. de benef. cap. 31. sub num. 11. Rebuff. in praxi in forma vicariatus. num. 104, 105. & 106. Garcias de benef. part. 11. cap. 3. §. 1. num. 251. & seq. Chokier tract. de permutat. benef. part. 1. cap. 12. num. 3. Canisius ad lib. 3. Decretal. tit. 9. num. 5. Barbosa de off. & potest. Episc. alleg. 69. num. 1. & 4. Ac persæpè à supremo Rotæ Romanæ Tribunali decisum est, & nominatim decis. 6. aliàs 311. de rerum permutat. in nov. & decis. 5. aliàs 218. & decis. 8. aliàs 290. num. 1. de renunciat. in antiq. ac decis. 5. eod. tit. in antiquior. nec non apud Card. Mantican decis. 68. num. 6. ubi. Tertio obicitur, quod etsi constaret D. Antonium de Toledo, qui contulit beneficium, esse Commendatorem, & ad ipsum spectare ius conferendi, tamen cum sit inferior collator, non potuit admittere resignationem: quia huiusmodi facultas ei tantum conceditur, qui potest instituire & destituere. Quod & confirmatur decis. 260. n. 7. penes eundem Mantican, & novissimè apud Duran part. 1. decis. 237. num. 20. & 21. hisce verbis. *Et tantò minus, ex quo dicta libera resignatio fuit facta coram inferiore Collatore, qui non potuit acceptare, sed debuit fieri coram Episcopo, quã facta & admissa, poterat inferior collator alii conferre, & non aliter, ut quotidie practicatur. Et ratio est, quia**

Tutior est
sententia
negativa.

dimissio ad effectum abdicandi ius, debet fieri coram illo, qui nedum habet potestatem instituendi, sed etiam destituendi; quales sunt Papa, Legatus à latere, & Episcopus, non autem Collator &c. Haecenus Rota non minùs doctè, quàm eleganter.

Item est in
permuta-
tionibus.

§. 12. Et idem est in permutationibus beneficiorum, quas præter Papam, & Legatum de latere, soli Episcopi recipiunt. *text. in c. quasitum. 5. de rerum permut. & c. admonet. 4. de renunciat. gloss in Clem. unica verb. conferantur. de rerum permutat. Rebuff. in praxi. tit. de permutat. n. 20 & in 3. part. signat. vers. nec non iuris patronatus. num. 42. Navarr. consil. 97. num. 2. lib. 5. Decretal. de simonia. Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 34. num. 196. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 29. vers. Quarto quaritur. & seq. Mantica de tacit. & ambig. convent. lib. 25. tit. 8. num. 1. 2. 3. & seq. & optimè D. Aluin de potest. Episcoporum. cap. 11. num. 5. 10. 11. & 12. Garcias de benef. part. 11. cap. 4. num. 68. & 69. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 15. §. 5. num. 175. Chokier de permutat. benef. part. 1. cap. 6. num. 1. & cap. 7. num. 4.*

Rota Ro-
mana De-
cisiones
maximas
sunt au-
thorissimas.

§. 13. Præmissa porrò Rotæ Romanæ interpretatio, non obstantibus contrariis privatorum Doctorum sententiis, omninò sequenda est, & à prædictis Ordinariis Collatoribus Episcopo inferioribus quandoque potestatis suæ in hisce limites excedentibus, & Episcopalia jura usurpantibus meritò attendenda, cum exploratum sit, Decisiones Rotæ maximi apud omnes esse ponderis, & majoris auctoritatis, quàm communem Doctorum opinionem, ut ab ea recedere, vel eidem refragari nefas reputetur. *Gomez ad reg. cancell. in proæm. quest. 2 §. quarto. Vestrius in praxi lib. 2. cap. 17. in annot. num. 2. & 3. ac lib. 6. cap. 1. num. 18. Zerola in praxi Episcop. part. 1. verb. Rota tribunal. Gregor. Tholosan in syntagm. iur. univers. lib. 15. cap. 29. num. 15. & cap. 42. num. 15. ubi ait, Auditorum Rota iudicia pro oraculis haberi. Garcias de benef. in præfat. Chokier ad preces primar. sect. 3. sub lit. B. Gndelinus de iure no viss. lib. 6. cap. 3. num. 11. ubi sic inquit. Præmittendum verò hic non est, nobilissimum & summum illud tribunal, vocant Rota, in quo duodecim clarissimi iuriconsulti Auditores audiendis cognoscendisq; causis, qua undique ad iudicium summè Pontificis deferuntur, deputati, quorum Decisiones tanti ubique sūt, ut penè pro Constitutionibus Pontificiis allegentur. ita ille.* §. 14.

§. 14. Vnde rectè concluditur, quod Abbates, aliiq; Prælati supranominati Episcopo inferiores, haud possint resignationibus, aut permutationibus beneficiorum recipiendis sese intromittere, nisi sint tales, qui consuetudine, aut ex privilegio Summi Pontificis habeant ius Episcopale, seu iurisdictionem quasi Episcopalem, nulli Episcopo proximè subiecti, quod insinuari videtur suprà adductâ Pii Papæ V. Constitutione, nam ibi post Episcopos, subiungitur, & alii facultatè habentes, eorum duntaxat resignationes recipere & admittere possint, quibus aut senio confecti &c. gloss. in Clem. 1. de rebus Eccles. non alienan. verb. proprii. Flamin. Paris. de resignat. lib. 7. quest. 16. n. 6. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 29. quest. 4. Garcias de benef. part. 11. cap. 3. §. 1. nu. 254. & cap. 4. num. 70. Canisius loco præcit. Chokier in trac. de permutat. benef. part. 1. cap. 2. sub num. 6. & cap. 6. num. 2. D'Alvin loc. cit. num. 12. Barbosa de offic. & potest. Episc. part. 3. alleg. 69. num. 4. & de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 15. §. 5. num. 175. cum Episcopalia iura ab inferioribus per præscriptionem possint acquiri, c. auditis. 15. & c. cum olim 18. de præscript. D'Alvin cap. 12. num. 4. & cap. 22. num. 20. Canisius loco cit. Rota decis. 324. num. 12. part. 1. recent.

§. 15. Cæterum in permutationibus, uti & resignationibus requiritur consensus illorum, ad quos collatio, electio, seu præsentatio pertinet, sive sint Clerici, sive laici, quia ipsorum interest, quamvis Episcopus totum debeat expedire, gloss. in c. unico verb. collationem. de rerum permutat. in 6. & in Clem. unica. verb. conferantur. eod. tit. Rebuff. loco antecit. num. 21. Lessius suprà num. 193. & 198. Garcias de benef. part. 11. cap. 3. num. 22. & cap. 4. num. 72. Chokier de permutat. benef. part. 1. c. 12. num. 2. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 15. §. 5. num. 182. Quamvis Piafec. in praxi Episc. par. 2. cap. 5. art. 1. num. 16. & 17. usitatio-rem doctrinam censeat, quod nimirum beneficium patronatum resignari possit absque consensu patroni, minimè tamen confertur absque eius consensu: & ita à Rota Romana decisum refert idem Piafec. ibid. Quin & dum permutatio vergit in utilitatem Ecclesiæ, sufficit patronos tantum requirere,

Itaque Abbates, & quoslibet alios Episcopo inferiores, nisi iura Episcopalia habentes, nequeunt resignationes, aut permutationes recipere.

In resignationibus & permutationibus beneficiorum requiritur collatorum, electorum, & patronorum consensus.

licet consentire nolint. *Rebuffus loco cit. num. 22. Lessius supra. Garcias loco cit. cap. 3. num. 26. 27. 28. & seq. & ita à S. Cardinalium Concilii Tridentini interpretum Congregatione declaratum refert Chokier in trac. de permutat. benef. part. 3. cap. 19. sub num. 10.*

In permutacionibus beneficiorum diversarum dioecesium requiritur utriusque Episcopi auctoritas. §. 16. Interim pro praxi obiter est advertendum, dum beneficia quæ permutantur, sunt diversarum Dioecesium, requiri utriusque Episcopi auctoritatem; quia in permutatione duorum beneficiorum utrumque dimittitur, & utrumque confertur, ac proinde necesse est, ut utriusque Episcopi intercedat auctoritas, seu coram utroque fiat resignatio, & postea ab eodem collatio, seu unus alteri committat vices suas, *gloss in c. unico. verb. collationem. de rerum permutat. in 6. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 29. quest. 8. Sanchez consil. moral. tom. 1. lib. 2. cap. 3. dub. 38. num. 10. Mantica de tacit. & ambig. convent. lib. 25. tit. 8. num. 9. Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 34. dubitat. 36. n. 197. Malderus in 2. 2. D. Thoma. trac. 9. cap. 3. dub. 10. versic. beneficia diversarum &c. Chokier de permutat. benef. part. 1. cap. 14 per tot. Barbosa de offic. & potest. Episc. part. 3. alleg. 69. num. 10.*

Non tamè uno eodèq. tempore. §. 17. Non tamen est necesse, ut uno eodemq; tempore utriusque auctoritas concurrat, ut ait *Rebuff. in praxi tit. de permutat. num. 37. & 38. Lessius loco cit. est tamen tutius, teste Sylvestro verb. permutatio, §. 2. post n. 13. conclus. septima. & Chokier loco præcit. num. 1.*

Causa in quo commutans utrumque beneficium assequitur. §. 18. Hinc sequitur, si *Petrus & Paulus* permutent sua beneficia, & *Paulus* resignet prior, factâq; resignatione & collatione, moriatur, antequàm *Petrus* resignationem sui beneficii faciat, *Petrus* habiturum utrumque, si sint compatiblea, & posse gaudere bonâ fortunâ. *Rebuff. supra num. 38. Lessius ibidem num. 197. Malderus loco cit. in respons. ad quest. 8. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 29. quest. 29. Garcias de benef. part. 11. cap. 4. num. 10. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 19. §. 5. sub num. 169.*

Ad Ordinarium potest conferri. §. 19. An autem Ordinarii vigore Concordatorum Germaniæ in mensibus suis conferre queant beneficia ex tacita resignatione, seu de iure vacantia, meminimus nonnihil *suprà, hoc tit.*

hoc tit. dub. 1. §. 22. & pro uberiori eius cognitione Lector con-
fulere poterit Chokier ad reg. 8. gloss. 7. à num. 13. per tot.

re beneficii
de iure va-
cantis.

D V B I V M X.

An beneficium resignatum non factâ mentione,
quod resignans ad illius titulum Sacris Ordinibus
fuerit initiatus, si contingat illum in mense Ordini-
nario decedere, vacet per obitum; ita ut non ob-
stante resignatione, valeat per Ordinarium
in vim Concordatorum Germa-
niæ conferri?

§. 1. **R**espondeo primo, à Tridentina Synodo sess. 21. cap. 2. rectè sancitum esse, ne beneficium, ad cuius titulum quis ad sacros Ordines promotus fuit, ipse resignare valeat, nisi factâ mentione expressâ, quod fuerit ad illius titulum sacris Ordinibus insignitus; quo quidem casu, nec etiam tunc erit admittenda resignatio, nisi constiterit, quod aliunde vivere commodè possit ipse renuntians: ita ut utrumque iuxta Concilium Tridentinum *loc. cit.* debeat necessariò exprimi, & quod sit promotus ad Ordines ad titulum talis beneficii, & quod habeat aliunde, unde commodè vivere possit; quod etiam colligitur ex *c. Sanctorum, c. neminem. dist. 70. c. Episcopus. 4. c. tuis. 23. de preben.* Unde in resignatione beneficii non sufficit postea constare resignantem tempore resignationis habere aliunde, unde vivere queat, sed tempore resignationis debet fieri mentio, quod ad illius titulum fuit ordinatus, & ante admissionem constare Superiori, quod aliunde habeat, unde vivere possit: alioquin aliter facta resignatio est irrita & nulla, ex clausula annullativa eiusdem Concilii *d. cap. 2.* Nam hæc:

In resi-
gnatione
beneficii
exprimi
debet an
fuerit ti-
tulus ordi-
nationis.

hac expressio requiritur de forma, nec per æquipollens adimpleri potest, prout declaravit S. Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum adducta à DD. infrascriptis. *Flamin. Paris. de resignat. lib. 2. quæst. 6. num. 36. 37. 38. 39. & seq. ac lib. 5. quæst. 6. num. 175. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 20. quæst. 7. & cap. 25. quæst. 6. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. 6. 10. num. 35. Piajéc. in praxi Episcop. part. 1. cap. 1. art. 7. num. 12. vers. ampliari posset. Antica de tacit. & ambig. convent. lib. 25. sub num. 44. Garcias de benef. part. 2. cap. 5. §. 1. num. 192. 193. & seq. Massobr. in praxi haben concurs. in parochial. requisit. 5. dub. 1. num. 45. Chokier ad reg. 43. alias 44. num. 59. & seq. Barbosa de off. & potest. Episcopi. part. 2. alleg. 19. num. 33. Rota decis. 269. num. 1. part. 2. recent. & apud Seraphin. decis. 1471. num. 7 & 8. & apud Gregor. XV. decis. 441. num. 1. & addit. num. 9. Et ratio, cur exprimi debeat, quod quis fuit ordinatus ad titulum illius beneficii, est, quia Papa potest ex hac narratione moveri ad non admittendam resignationem *arg. d. c. Sanctorum.* & sic regulariter debent narrari illæ qualitates, ex quibus posset moveri ad concedendum, vel negandum *Flamin. Paris. d. lib. 2. quæst. 6. num. 38.* ex quo enim non possit quis ordinari absque titulo, ne cum Ordinis dedecore mendicare, aut turpem & sordidum aliquem quæstum exercere cogatur, ita nec potest illum titulum dimittere, nisi aliunde ipsi sit provisum. *Flamin. Paris. supra lib. 2. quæst. 6. num. 4. & 35. Garcias loco cit. num. 197.**

§. 2. *Respondeo secundò,* non factâ autem mentione, quod resignans fuerit ad resignati beneficii titulum sacris Ordinibus initiatus, indeq; resignatione nullâ existente, ex dictis §. *precedente.* & quidē nullâ, etiam in foro conscientiæ iuxta *Garcia supra n. 216.* beneficium resignatum non vacat, sed remanet penes resignantem, & resignanti competit actio spoli; cum explorati iuris sit, quod dum resignationem non tenet, ius non abdicetur à resignante; ut proinde, si resignans moreretur in mense Ordinarii, non dubium sit, quin in vim Concordatorum Germaniæ de eo, uti per obitum vacante possit per Ordinarium provideri, sicut & è converso per Papam, si decederet in mense Pon-

*Alioquin
beneficium
non vacat,
sed remanet
penes
resignan-
tem.*

se Pontificio. *Garcias loc. cit. num. 225. & seq. Barbosa supra num. 33. de quo extat præclara Rotæ Romanæ decisio sub R. P. D. Remboldo. in una Leodiensis Canonatus Collegiatæ nostræ Ecclesia S. Ioannis Evangelistæ. die luna. 28. Iunii. 1621. relata à Barbosa loc. cit. & Chokier in trac. de permutat. benef. part. 3. cap. 28. sub num. 7. quam uberioris cognitionis ergò hic adscribere non abs re fuerit.*

DECISIO S. ROTÆ
ROMANÆ

In una Leodien. Canonatus S. Ioannis die 28.
Iunii 1621. coram R. P. D. Remboldo.

N. I

Omini dixerunt Canonatum esse adiudicandum *Benefici-
um reli-
gnatum
vacat per
obitum.*
Theodoro, quia ipse fuit de eo provisus per obitum
Balduini à Serenissimo Electore Coloniensi, vigo-
re Indulti amplissimi, quod habet à Sede Apolto-
lica.

II. Nec obstat *primò* quod dicitur d. Canonatum vacasse per resi-
gnationem dicti Balduini ad favorem Egidii, & non per ipsius obitum,
quia dicta resignatio fuit nulla, ideoq; nec ius, quod priùs habebat,
fuit ab eo mediante dictâ resignatione abdicatum, sed vacavit per mor-
tem *Caputagen. decis. 215. par. 1. num. 3. Card. Seraph. decis. 1498. num. 8.*

III. Quod autem resignatio fuerit nulla, patet, quia fuit facta con-
tra formam Concilii Tridentini *cap. 2. de reformat. sess. 21. ex quo non
fuit in ea expressum, quod Balduinus esset promotus ad titulum dicti
Canonatus, prout in d. cap. expressè disponitur; & quod hoc casu
resignatio sit nulla, tradit Paris. de resignat. lib. 2. q. 6. num. 36. & 39.
Garc. de benef. part. 2. cap. 5. num. 192. & seq. Gonzal. ad reg. 8. gloss. 5. §. 10.
num. 35 & tenuit Rota in Aretina Plebis coram Illustrissimo Cardinale Mil-
lino, relata per eundem Garciam cap. 5. part. 1. num. 438.*

IV. Nec obstat *secundò*, quod dictum Sacrum Concilium decrevit,

I

quod

cilium, ut dictum est, requirit pro forma, quod fiat expressio dictæ quali-
tatis, unde illa servari debet ex allegatis. Ultra quod Papa potuit etiam
cogitare, quod resignans non esset promotus ad titulum illius beneficii,
eo ipso quod sibi hoc non fuit expressum.

*pressio re-
quiritur
pro forma.*

VIII. Non obstat sextò, quod saltem Canonicatus remansit Sedi A-
postolicæ affectus per appositionem manus Pontificis; quia dicta affe-
ctio per appositionem manus non intrat, quando resignatio est nulla, &
per consequens beneficium vacat per obitum, & non per resignationem.
*Achil. decis. 14. de restit. Spoliat. Rot. decis. 24. sub num. 1. ut lit. pend. in nov. p. 2.,
& 419. par. 1. divers. & decis. 570. num. 8. vers. vel diversa eveniat. part. 1. in re-
cent.*

*Nec benefi-
cium affici-
tur per ap-
positionem
manus Pa-
pæ.*

IX. Non obstat septimò, quod etiam si resignatio sit nulla, tamen lo-
cus est affecti, quando talis nullitas provenit culpâ resignantis *Garzias*
d. tract. de benef. par. 5. cap. 1. §. 2. num. 170 quia hoc procedit, quando resig-
nans est in culpa, quominus resignatio sortiatur effectum, ob non im-
plementum conditionis: nam tunc dicta conditio habetur pro impleta
in præiudicium resignantis, & per consequens abdicatur ius à resignan-
te, & beneficium vacat in Curia, remanetq; affectum & reservatum, secus
est, quando resignatio fuit nulla de per se, & ex alia causa, quàm ob non
implementum: tunc enim per huiusmodi resignationem non abdicatur
ius à resignante, ut bene per eundem *Garz. part. II. cap. 3. n. 217.* ubi exem-
plum adducit in resignatione Simoniaca, per quam non abdicatur ius à
resignante, etiam quod sit pura, & per consequens nec beneficium vacat,
nec illud remanet affectum; quia Papa non voluit providere, nisi in even-
tum, in quem vacaret per resignationem, & affectio non porrigitur ad
vacationem diversam, ut in *d. decis. 570. num. 8. par. 1. in recent.*

*Dum re-
signatio est
nulla cul-
pâ resignan-
tis.*

X. Vnde cum in casu de quo agitur, resignatio non fuerit nulla ob
non adimplementum, sed quia non fuit in ea servata forma Concilii,
meritò non fuit ius abdicatum à resignante, & per consequens Canoni-
catus vacavit per obitum, & non per resignationem, neque ut dictum est,
remanit affectus ex allegatis.

*Ideoq; non
abdicatur
ius à resig-
nante.*

§. 3. Quæ decisio compluribus aliis confirmata fuit in u-
na Leodien. Canonicatus S. Dionysii anno 1623. quas brevi-
tatis causâ omitto.

*Confirma-
tio dictæ
decisionis.*

§. 4. Id autem indistinctè locum obtinet tam in resigna-
tione facta coram Papa, quàm Ordinario Episcopo Diocesa-
no, stando in terminis Concilii Tridentini *d. sess. 21. cap. 2. ex*
Constitutio ne tamen Pii Papæ V. *relata supra hoc tit. dub. 9. §. 6.*

*Benefici-
tamen re-
signatum
subiuncto
quod resig-*

*Pii Papæ
5. Constit. 58. Bulla
viii tom. 2.*

Si quis fuerit ad illius titulum promotus, si non habeat aliunde, unde vivat, vivat.

in resignatione beneficii, ad cuius titulum aliquis fuit Ordinatus, facta coram Episcopo loci Ordinario, cum resignans non haberet aliunde, quo posset commodè sustentari, dicendum est beneficium sic resignatum vacare, nec resignantem posse ad illud redire, sed de eo, uti verè vacante liberè providendum, non per Ordinarium iptum, sed per Papam, sive alios Superiores Ordinarii, aut patronos, si beneficium est juris patronatus; & eo casu Ordinarius Diocesanus admittens talem resignationem incurrit pœnam suspensionis à collatione beneficiorum, & tenetur ipsum resignantem alere, donec ei sit de alio titulo provisum, ut censuit S. Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum apud *Flamin. Paris. de resignat. lib. 2. quest. 6. n. 41. & 42. Garciam de benef. part. 2. cap. 5. §. 1. num. 227. & 228. Chokier de permutat. benef. part. 3. cap. 28. num. 7. Rota apud Seraphin. decis. 1320. num. 4.*

Secus vero, si habeat, unde vivat.

§. 5. In resignatione verò facta coram Ordinario Episcopo Diocesano ab eo, qui aliunde commodè vivere potest, non tamen factâ mentione, quod ad illius beneficii titulum sit ad sacros Ordines promotus, videtur standum Concilio Tridentino, & per eam non vacare beneficium, quia supradicta Pii V. Pontificis Maximi Constitutio non loquitur in hoc casu, *Garcias loco cit. num. 229.*

Idem non procedit in resignatione faciendâ ex mandato Papæ.

§. 6. Hæc tamen Tridentina Sanctio non procedit in resignatione faciendâ ex Decreto Papæ apposito in gratia alterius beneficii incompatibilis; in ea enim non est opus facere mentionem, quod ad illius titulum quis fuit sacris Ordinibus insignitus. *Garcias ibidem num. 221.*

Secus autem in beneficiorum permutatione.

§. 7. In permutatione autem beneficiorum habet etiam locum dicta Tridentina Constitutio; resignationis enim nomen simpliciter prolatum complectitur illam quoque ex causa permutationis factam; quia qui permutat, resignat: ita ut ex hoc capite sit quoque nulla permutatio, non factâ mentione, quod permutans ad titulum beneficii permutati sit ordinatus, *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. §. 10. à num. 34. Barbosa de off. & potest. Episc. alleg. 19. num. 43. Chokier ad reg. 43. aliàs 44. cancell. num. 27. & in tract. de permut. benef. part. 3. cap. 28. num. 6. qui*
ita

ita à sacra Congregatione Cardinalium Concilii Tridentini interpretum declaratum referunt. Quamquam alii idiplum limitent, ut nimirum permutatio, sub tunc etiam, quod permutans ad illius titulum fuit Ordinatus, tum non censeatur nulla, si permutans consequatur validè possessionem pacificam alicujus beneficii æquivalentis, & ad congruam sustentationem sufficientis. *Garcias de benef. part. 2. cap. 5. §. 1. num. 218. Massobr. in praxi haben. concurs. requisit. 5. dub. 1. num. 45. Chokier ad d. reg. 43. aliàs 44. num. 62. Rota decis. 269. num. 1. 2. & 3. part. 2. recent. & ead. apud Gregor. XV. decis. 441.*

§. 8. Non ab simili modo beneficium resignatum tam ad manus Ordinarii Episcopi Vicecesani, quàm Summi Pontificis, etiam in favorem, si resignatio non est sortita effectum, ex quo nimirum resignans à die præstiti consensus non supervixerit dies xx. dùmmodò extra Curiam Rom. obierit, censebitur vacare per obitum, ac si nunquàm resignatum fuisset; proindeq; poterit Ordinarius collator de eo in mense suo vacante vigore Concordatorum Germaniæ liberè providere. *Simonetta de reservationibus. quest. 28. num. 6. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 1. num. 160. & seq. Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 34. dubit. 35. num. 194. Chokier tract. de permutat. benef. part. 1. cap. 5. num. 7. & ad reg. 18. aliàs 19. cancell. sub num. 15. 20. 21. 22. & 23. Massobr. in praxi haben. concurs. ad Parochial. prelud. 7. dub. 21. num. 76. & prelud. 25. dub. 13. num. 25. & requisit. 7. dub. 22. num. 22. Layman Theol. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 17. num. 9. Et idem est in permutatione, ut similiter si permutans moriatur infra viginti dies, beneficium permutatum censeatur vacare per obitum, *Rebuff. super reg. de infirm. Flamin Paris de resignat. lib. 12. quest. 5. num. 20. & seq. Barbos. de off. & potest. Episc. alleg. 19. num. 43. Chokier ad reg. 18. aliàs 19. cancell. num. 24. & in tract. de permut. benef. part. 1. cap. 5. num. 7.**

§. 9. Sed quid, si resignans supervivat quidem, & literæ de admissa resignatione fuerint expeditæ, resignatarius autem ante captam possessionem moriatur, an beneficium vacet per obitum? vacare centent *Flamin Paris de resignat. benef. lib. 10. quest. 6. num. 54. Chokier in comment. ad reg. 25. aliàs 26. cancell.*

T
Beneficiū
resignatum
ab eo, quō
moriatur
ante lapsū
20. dierū,
vacat per
obitum.

Beneficiū
resignatum,
moriatur
resignatarius
post

*litteras ex
peditas,
vacat per
obitum.*

num. 27. quia ex collatione dominium & omne jus consecutus fuit; ideoq; beneficium sic vacans, si fuerit in mense Ordinarii, ab eodem potest conferri. Secus autem, si moriatur resignans, antequam resignatarius expedierit litteras, consensu tamen per resignantem praestito; beneficium enim tunc vacabit per renunciationem, & non per obitum: ac proinde resignatarius poterit postea expedire litteras, & capere possessionem. Flamin. Paris. d. quest. num. 59. Chokier loco cit.

DVBIVM XI.

Intra quod tempus beneficia per Concordata Germaniae conferri debeant?

Papa vigore Concordatorum tenetur intra tres menses conferre; ita ut saltem in partibus constat de facta Provisione.

§. I. **R**espondeo primò, Papa vigore Concordatorum Germaniae debet de beneficiis in sex mensibus sibi reservatis vacantibus, intra tres menses à die notae vacationis in loco beneficii, providere; alioquin Ordinarii de illis liberè poterunt disponere juxta *num. 5.* dictorum Concordatorum; qui terminus à *Gregorio XIII.* Pontifice Max. ex causis modificatus fuit, ut nimirum si intra tres menses non constiterit in loco beneficii de hujusmodi provisione Apostolica per fidem, testimonia, seu publicationem à previso faciendam, licet provisio ad locum beneficii nedum pervenerit, tum priùs dicti beneficii collatio spectet ad Ordinarium, uti ex infrascripta ejus Constitutione liquet,

GREGO-

bus, ad quos directa sunt, recipiantur, vel recepta expendantur: interdum quoque literis Apostolicis expeditis, & gratiâ purificatâ, seu mandatis prædictis receptis, & inquisitione completâ, antequàm omnimoda executio perficiatur, propter diversa impedimenta, quæ frequenter succedunt, tempus trium mensium, ex quo vacatio beneficii in loco ipsius nota est, expiret, ac proinde Ordinarii locorum, aut alii ad quos talium beneficiorum dispositio, cessantibus Apostolicis reservationibus, pertinet, lapso tempore prædicto, licet priusquàm illud laberetur, provisionis sive alterius dispositionis de illis à dicta Sede iam gratia facta fuerit (quod ipsum ad tribuendum & quærendum ius, satis superq; esse certa iuris interpretatione frequenter declaratum est) illa tamen conferre contendant. Quæ de causa multis Religione & pietate insignibus, quando ii post ostensum virtutis & doctrinæ suæ specimen, atque inde emensos labores, & sumptus, beneficiis potiri deberent, alii præoccupatores obtentu Ordinariæ collationis huiusmodi contra adversantur.

*Eamq; hic
Pontifex
declarat.*

II. Nos indignum rati, quod temporis mora, quam ad perscrutandum accuratiùs talium probitatem, industriam; & alia requisita intercedere pro utilitate Ecclesiæ necesse est, locum iniuriis aperiat, attendentesq; verba prædicta: *in loco beneficii*, cum verbis *notæ vacationis*, quæ protinùs antecedunt, coniungi, & ad illa dumtaxat referri, ac voluntatem concedentis, sensumq; concessionis. &

nis, & literarum prædictarum sic esse, ut dispositio beneficii intra tres menses à die notæ vacationis à Sede prædicta fieri, deq; gratia facta alicubi apparere debeat, quemadmodum re inter utriusque juris interpretes jam pridem controversâ, summa ratione iudicatum apparet, vix enim est, ut itineribus non modò infestis, aut prohibitis, quod ferè semper aliquo contingit, sed etiam expeditis, quis ex tam longinquis regionibus ad dictam Sedem profectus, & in ea ad expediendum negotium vel paulisper moratus, in eadem se recipere tantâ temporis angustia possit. Quocircâ æquitate & iustitiâ suadentibus, præsentium auctoritate declaramus concessionem NICOLAI Papæ, & literas prædictas locum omninò non habere, quod Ordinarii, aut alii collatores prædicti, post lapsum trium mensium ex die notæ vacationis in loco beneficii, disponere possint de ullis beneficiis prædictis, aliàs sub concessione & literis prædictis comprehensis, extra Romanam Curiam in mensibus prædictis quoquo modo vacantibus vel vacaturis, de quibus intra dictum tempus trium mensium per Romanum Pontificem, ac dictam Sedem qualiscumque gratia, vel dispositio, aut concessio facta fuerit. Ne tamen cuiquam licitum sit factam à Sede prædicta dispositionem huiusmodi in longum obtegere, illi quibus deinceps gratiæ huiusmodi concedentur, etiam concessionum fidem & testimonium intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii huiusmodi, vel dictis collatoribus significare, vel in ipso beneficii loco publicare quoquo modo teneantur.

III. Decernentes omnes, & quascumq; dispositiones

V

de

*Decretum
errans.*

de dictis beneficiis ab eisdem collatoribus post significationem, seu publicationem hujusmodi pro tempore factas, nullas & invalidas, nulliusq; roboris vel momenti fore. Sicq; in quibusvis causis pendentibus & futuris judicari debere; nec non irritum & inane, quidquid secus super his ab eisdem collatoribus, aut quibuscumque aliis scienter vel ignoranter contigerit attentari.

*Collatorum
inobedi-
entiam pæ-
næ.*

IV. Quod si fortè quisquam collatorum prædictorum fuerit præsentium violator, cum à beneficiorum & officiorum collatione tam diu suspendimus, donec ipse veniam petens restitutionis gratiam à Sede prædicta meruerit obtinere,

*Fides trã-
sumptio-
rum.*

V. Cæterùm volumus, ut præsentium transumptis, etiam impressis, Notarii publici manu, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ ob signatis, eadem prorsus fides in iudicio & extra illud ubique locorum adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si essent exhibitæ vel ostensæ.

*Sanctio
pœnalis.*

VI. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam Nostræ declarationis, decreti, suspensionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ Millesimo quingentesimo septuagesimo sexto. Kalend. Novembris, Pontificatus Nostri anno quinto,

§. 2. In quo apparet S. Sedis Apostolicæ cum Ordinariis Germaniæ benignitas, quòd etiam sibi soli legem statuendo contra jus commune *c. licet. 3. de supplen. neglig. Pralat. c. postu lasti. 15. de concess. præben. gloss. in c. statutum. 3. in verb. numerandum. sub fin. de præben. in 6. VV amesius in consil. canonic. tom. 1. consil. 218. num. 3. & consil. 247. num. 23. patiatur devolutionem fieri à supremo ad inferiorem, Branden ad Concordat. quest. 6. num. 17. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 11. num. 4. 5. & 28. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 10. num. 3.*

*In quo pa-
ret Sedis
Apostolicæ
benignitas,
quod per-
mittat à
se ad infe-
riores de-
volutionem
fieri.*

§. 3. Notant tamen prædicti Doctores, quod si ejusmodi negligentia intervenerit, non per hoc concurrentiam exclu- di, quòd minùs lapsis dictis tribus mensibus, Summus Pontifex conferat beneficium sic vacans, cujus collationis dies si prior sit collatione Ordinarii, dubium non est, quin à Pontifice provisus provisum ab Ordinario excludat, *c. dudum. 14. de præben. in 6.* Cùm inter Papam, & Ordinarios collatores sit locus præventionis; nam licet Concordata tollant gratias præventivas, & expectativas quoad beneficia vacatura, minimè tamen excludunt gratias præventivas, seu collationes de vacantibus. Neque enim cùm Pontifex alicui, seu aliquibus concedit facultatem conferendi beneficia, sibi illam omninò adimit, saltem quòd minùs illum, seu illos prævenire possit in vacante beneficio *d. c. dudum. 14. §. nos igitur de præben. in 6.* Imò prohibitis expectativis & præventivis gratiis quoad vacatura, non censetur quoque prohibita præventio per Ordinariam viam; quia omnium beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio est in manu Papæ. *Clem. 1. ut lite pend. Rebuff. in praxi tit. de devolut. num. 46. 47. 48. & 49. & ad Concord. Galliæ. de mand. Apost. §. declarantes. vers. iure præventionis. Branden ad Concord. Germ. quest. 6. num. 18 & quest. 12 n. 19. & not ab. 1. num. 3. VV ames. in consil. canonic. tom. 1. consil. 237. num. 6. & consil. 239. num. 2. Gonzalez ad reg. 8. §. 3. proæm. à n. 1. & gloss. 25. num. 15. 16. 17. 18. 19. & 20. Lessius de iust. & iure. lib. 2. cap. 34. dubit. 10. num. 45. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. num. 9. & seq. & cap. 5. num. 44. Chokier loco præcit. num. 5. 15. 16. & 17. Layman supra cit. loco num. 2. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 10. & seq. Zypæus in consultat. canonic. lib. 3.*

*Eo tamen
casu cum
inferiori-
bus con-ur-
vere potest.*

de pr. ben. consultat. 5. vers. Et verè. Rota apud Gregor XV. decis. 500. num. 7. & decis. 291. in addit. num. 11. Et ita sæpissimè Concordata Germaniæ interpretata est Rota Romana, tum in una Meten. Canoniciatus. 8. Novembris 1577. coram R. P. D. de Rubens, tum in altera Paderbornen. Canoniciatus. 29. Martii 1610. coram Reverendissimo D. Coccino, nec non coram eodem. in Eluen. beneficii. quæ postrema decisio refertur à Marchesano de Commission. part. 2. in fine inter adiectas ibidem decisiones Rotales in imprimendo omissas fol. mihi 607. quod videlicet Concordata non obstant, quò minus Papa in mensibus Ordinariis possit providere, & sit locus præventioni; quia huiusmodi Concordata tollunt tantùm obstacula ratione gratiarum præventivarum, & reservationum quoad vacatura, ut patet ex verbis & tenore ipsorum Concordatorum supra in princip. sub num. 5. ibi, per quamcumque aliam reservationem, gratiam expectativam &c. & sequitur, quò minus de illis, cum vacabunt &c. & relinquunt Ordinarios collatores in eorum iure Ordinatio; non tamen idèd ut inquit Rota in pract. decisionibus, Papa censetur sibi ligasse manus, ut in dictis sex mensibus Ordinariis omnium, possit conferre, cum ipse sit universalis Ordinarius omnium, c. per principalem & c. cuncta per mundum. 9. q. 3. Nec obstat, si dicas, quod Concordata videantur etiam excludere alias gratias, præter præventivas, per illa verba sub eod. n. 5. aut quamvis aliam dispositionem &c. quia secundùm interpretationem Rota in dd. decisionibus debent intelligi de dispositionibus similibus, & sic de gratiis præventivis, cum dicatur de gratia expectativa, & inferiùs subdat, cum vacabunt. Pariter non obstat, quod in Concordatis adsit decretum irritans, quia illud sortitur naturam principalis dispositionis quoad gratias præventivas tantùm, & non ampliatur dispositiones; sed nec Papam ligat, cum non dicatur, etiam per Nos &c. ita Rota in prædictis decisionibus. qualis clausula irritans habetur in Concordatis Regnorum Poloniæ & Galliæ infra tit. 4. & 5. relatis. Quamquam Pontifex, vix aut rarissimè, & non sine gravissima causa utatur via præventionis, aut concursus in mensibus Ordinariis, ut evitentur confusiones & lites. Branden. ad Concord. quest.

quæst. 12. num. 20. *Lesius de iust. & iure. lib. 2. cap. 34. dubit. 10. num. 48. Layman Theol. moral. lib. 4. trac. 2. cap. 10. num. 3.*

§. 4. De beneficiis autem apud Sedem Apostolicam vacantibus (in cæteris enim nullum præfinitum est tempus) *Rebuff. eod. tit. de devolut. n. 5. Malderus in 2. 2. D. Thome. trac. 9. cap. 2. dub. 5. vers. notandum secundo. Garcias de benef. part. 10. cap. 2. num. 12. Pontifex intra mensem à die vacationis providere debet, alioquin dicto tempore lapsò, valebunt collationes ab Ordinariis factæ potestate ordinaria, perinde, ac si nulla unquam reservatio existisset. c. statutum. 3. de præben. in 6. Zerola in praxi Episc. part. 1. verb. beneficia. ad tertium. & part. 2. verb. reservatio vers. decimo. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. num. 96. Chokier ad reg. 1. cancell. num. 33. vers. prima igitur. Barbosa de iure Eccles. univ. lib. 3. cap. 13. num. 32 & 34.*

De beneficiis vero apud Sedem Apostolicam vacantibus Papa intra mensem providere debet.

§. 5. Non operatur tamen hæc restrictio ad mensem, ut post mensem omninò excludatur Papa à conferendo, vel cum Ordinariis concurrente, aut eos præveniando, ut *suprà hoc dub. §. 3. ostendi*, sed ad hoc tantùm, ut post dictum mensem manus Ordinarii non censeantur ulterius ligatæ *gloss. in d. c. statutum. Rebuff. loc. cit. num. 46. 47. 48. & 49. VVarnesius in consil. canonic. tom. 1. consil. 237. sub num. 6. & consil. 239. num. 3. Chokier suprà. Barbosa loco præcitato num. 35.*

Licet post mensem cum Ordinariis collatoribus concurrere queat.

§. 6. Respondeo secundo, in iisdem Concordatis nullum certum Ordinariis constitui tempus, intrà quod illi conferre debeant; ideoq; relinqui iuris communis dispositioni, quæ Ordinariis semestri præfigit à tempore scientiæ vacationis numerandum, ad beneficia in mensibus suis vacantia conferenda, alioquin eo elapso, illa velut caduca ad Superiores gradatim usque ad Papam devolvantur. *c. nulla. 2. e quia diversitatem. 5. de concess. præben. c. licet. 3. de supplen. neglig. Prælat. & Clem. uni. ca. eod. tit. Rebuff. suprà num. 4. & 10. Francif. leo in thesau. fori Eccles. part. 2. cap. 3. num. 30. Lesius de iust. & iure. lib. 2. cap. 34. dubit. 10. num. 46. Malderus in 2. 2. D. Thome. trac. 9. cap. 2. dub. 5. Garcias de benef. part. 10. cap. 2. num. 1. & seq. & cap. 3. num. 1. ac seq. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 58. nu. 1. & 5. Rotam recent. part. 2. decis. 186. num. 1.*

Ordinariis intra sex menses conferre tenentur, alioquin ad Superiores fit devolutio.

Quorum
quolibet
etiam sex
menses
habet ad
conferen-
dum.

§. 7. Quo casu quilibet eorum habet similiter sex menses ad conferendum, *Garcias dicta part. 10. cap. 3. num. 1. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 58. num. 11. & 12.* Ita ut si v.g. collatio ad collatorem inferiorem spectaverit, eo negligente, devolvetur ad Episcopum tanquam ad proximum Superiorem, *præcit. c. 2. de concess. præben. Rebuff. supra de devolut. n. 25. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 6. cap. 27. quæst. 4. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 13. num. 109.* nequaquam tamen ad Capitulum Sede vacante, *Abb. inc. cum olim. sub num. 2. de maior. & obed. Rebuff. lococit. num. 101. Barbosa præcit. cap. 13. num. 109.* Quod procedit etiam in collatoribus regularibus, horum enim potestas ex negligentia in conferendis beneficiis ad Episcopum devolvetur, ut ipse possit conferre tanquam Ordinarius, si exempti non fuerint, alioquin tanquam Sedis Apostolicæ delegatus, si exempti sint, & Romano Pontifici immediatè subiecti, *tex. in Clem. unica. de supplen. neglig. Pralat. Rebuff. loc. cit. num. 37. Zerola in praxi Episc. part. 1. verb. beneficia. vers. ad tertium. Erasmi. Chokier. de iurisdic. Ordin. in exemp. part. 4. quæst. 30. num. 8. Barbosa loco præcit.* Id tamen intellige de Episcopo loci, in quo sita fuerint beneficia, etiamsi collatores in alia Diocesi morentur *gloss. in verb. locorum, in dicta Clem. unic. de supplen. neglig. Pralat. Rebuff. supra num. 39. Garcias de benef. part. 5. cap. 3. num. 28. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. d. cap. 13. num. 109.* à Capitulo autem Cathedralis Ecclesiæ negligente in conferendis beneficiis, quæ ad suam collationem separatim ab Episcopo pertinent, ad Episcopum tanquam immediatum Superiorem fit devolutio, iuxta *tex. in c. 2. de concess. præben. gloss. inc. irrefragabili. 13. verb. per Capitulum. de off. Ordin. Rebuff. dicto loco num. 21. Azor. loc. cit. cap. 27. quæst. 2. Barbosa supra num. 110.* Si verò collatio ad Capitulum & Episcopum communiter spectaverit, tunc devolutio ex causa negligentiae non fiet ad Episcopum, sed potius Archiepiscopum, uti ad proximum Superiorem, sicuti & à Capitulo Metropolitano ad Patriarcham, seu Primatem, si sit, alioquin ad Nuntium Apostolicum, & demum ad Papam *c. postulasti. 15. de concess. præben. c. licet. 3. de supplen. neglig. Pralat. Rebuffus supra num. 23.*

num. 23. Malderus loc. præcit. Rota decis. 1. aliàs 313. de supplen neglig. Prælat. in nov. & part. 2. recent. decis. 186. num. 1

§. 8. Episcopo porrò negligente intra debitum tempus conferre beneficia ad suam collationem separatim à Capitulo spectantia, devolutio fit ad ipsum Capitulum tanquàm à Superiore ad inferiorem, diverso ab aliis exemplo. c. 2. de concess. præben. ob communionem, quæ est inter Episcopum & suum Capitulum, VVames. in consil. canonic. tom. 1. consil. 246. sub num. 16. Quod quidem locum tantùm habet in beneficiis spectantibus ad collationem Episcopi proprio iure, non verò ubi ad eundem pertinuerint iure speciali, vel devoluto, tunc enim hæc collatio, negligente Episcopo, non devolvitur ad Capitulum, sed Superiorem, uti ad Papam, si collatio competebat vigore indulti Apostolici. Rebuff. supra num. 22. & 23. Garcias de benef. part. 10. cap. 2. num. 33. & 34. Barbosa supra num. 111. Vbi verò Episcopus fuerit exemptus, & Romano Pontifici immediatè subiectus, tunc illo negligente, potestas ad eundem Pontificem, vel Legatum de latere, non autem ad Capitulum devolvitur c. sicut. & c. licet. 3. de supplen. neglig. Prælat. c. cum singula. 32. §. fin. de præben. in 6. Abb. inc. 2. de success. præben. num. 7. & 8. Rebuff. loc. cit. num. 36. & in Concordat. Gallie tit. de collat. §. si quis verò. in gloss. verb. ad alium Superiorem. versic. in exemptis. Garcias de benef. part. 10. cap. 3. num. 3. Barbosa cit. cap. 13. num. 112. idq; in omnibus exemptis passim locum habet, exceptis regularibus; cùm Papa sit eorum Superior proximus, c. auctoritate. 4. de privileg. in 6. VVames. in consil. canonic. tom. 1. consil. 29. num. 6. & consil. 30. num. 3. ac consil. 246. num. 12. Erasmi Chokier de iurisdic. Ordin. in exempt. part. 4. quest. 30. num. 5. 8. & 12. Barbosa de off. ac poteit. Episc. part. 3. alleg. 58. num. 13.

Ab Episcopo devolutio fit ad Capitulum.

§. 9. Idem autem tempus præfixum quoque est electionibus & præsentationibus, nisi sit patronus laicus, cui quatuor tantùm menses concessi sunt c. unico de iur. patron. in 6. & c. quoniam. 3. ac c. cum propter. 27. X. eod. tit. Rebuff. dicto tit. de devolut. n. 3. Lessius de iust. & iure. lib. 2. cap. 34. dubitat. 6. n. 26. Garcias de benef. part. 10. cap. 2. num. 6. sex autem ex consortio patroni

Idemq; terminus electionibus & præsentationibus est præfixus

Eccle-

153, excepoo
 patrono la-
 ico, cui
 quatuor
 tantum
 concessi
 sunt men-
 ses.

Ecclesiastici. *Lessius loc. cit. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 12. num. 168.* etiam si laicus habeat maiorem partem; jus patronatus enim mixtum assumit naturam Ecclesiastici patroni *Flamin. Paris. de resig. lib. 2. quest. 4. num. 50. Barbosa loco cit. num. 169.* aut nisi de Episcopi, vel Abbatis, & ad similes maiores dignitates electione agatur, cui perficiendæ præstitutum est trimestre, propterea quod in longa vacatione majorum officiorum majus periculum soleat versari, *c. dilectus. 12. de concess. præben. c. ne pro defectu. 41. de elect. & ibi gloss. Rebuff. loco præcit. num. 4. Malderus supra vers. notandū etiam c. Camis. in summa lib. 2. tit. 28 §. 5. Gudelin. de iure noviss. lib. 6. cap. 8. num. 29. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 1. cap. 19. num. 85. & 145.* Vnde dum eligentes negligunt tempus præscriptum, electio devolvitur ad proximum Superiorem. *Barbosa ibidem.* Patrono autem seu Ecclesiastico, seu laico intra tempus præfixum præsentare negligente, tunc jus conferendi ad instituentem devolvetur. *Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 34. dubit. 10. num. 46. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 12. num. 165. & cap. 13. num. 108.*

Electio ad
 Præposi-
 turas Leo-
 dienses de-
 bet fieri
 intra 30.
 dies.

§. 10. Veruntamen Leodiensibus ex Indulto *Sixti Papæ V.* vim Concordatorum habete, in electionibus ad Præposituras tam Majoris, quàm cæterarum Ecclesiarum Collegiatarum Civitatis & ditionis Leodiensis, præfiguntur triginta dies à die vacationis computandi, intra quos eadem perficiantur, & earundem confirmatio intra semestre à die electionis numerandum à Summo Pontifice petatur; alioquin electiones sunt nullæ, & dictarum Præpositurarum dispositio ad Sedem Apostolicam devolvitur, uti videre licet apud *Chokier in comment. ad reg. 2. cancell. sub num. 16. & à nobis relatum est supra tit. 1. dub. 1. §. 12.*

Beneficia
 in omnibus
 Ordinibus
 Dic. ejani
 resignata,
 vel permutata
 intra
 sex menses
 conferri
 debere cer-
 tus est

§. 11. Respondeo tertio, quamvis iuxta complurium Doctorum sententiam beneficia in manibus Ordinarii Episcopi Diocæcesani, resignata vel permutata ex Constitutione *Gregorii XIII.* Pontificis Maximi intra mensem à die admissionis conferri debeant; alioquin eo elapso ad Papam devolvantur, *Flamin. Paris. de resignat. lib. 11. quest. 2. num. 6. & 7. & quest. 5. num. 4. & 10. 13. Garcias de benef. part. 11. cap. 3. num. 285. & 337.* neco tamen ius

Gregorii
 13. Papa
 Constit. 85.
 Bullarii
 tom. 29

in iudicio non videtur hæc ipsorum interpretatio conformis textui dictæ *Gregorianæ*, quia per verba eiusdem Constitutionis: *Ipsi* (videlicet Ordinarii) *intra mensem negotium universum admissionis, vel reiectionis resignationis huiusmodi, & si per eos facienda erit, provisionis resignati beneficii iuxta Apostolicas & alias canonicas sanctiones, omninò absolvant &c.* id ipsum non præscribitur; nam particula *&* ibidem interposita sensum disiungit, ac proinde orationem separatã tacit, quasi dicat, quod negotium provisionis resignati beneficii iuxta Apostolicas & alias Canonicas sanctiones omninò absolvant, & sic collationis tempus regulari debet iuxta dispositionem iuris communis in, *c. nulla. 2. de concess. præben.* videlicet, ut intra sex menses peragatur. Sola enim admissio & reiectio resignationis, in quibus cadere posset fraus, censentur restrictæ & limitatæ ad mensem: de provisione enim id nequaquam dici potest; quod vel ex eo patet, nam cum certum sit, attentâ dispositione Concilii Tridentini *sess. 24. de reform. cap. 18.* concursum in parochialibus, etiam per resignationem vacantibus esse faciendum, & per Constitutionem Pii Papæ V. ea de re editam, ad conferendam semestre sit concessum, nec fuerit huic Constitutioni per supradictam *Gregorii XIII.* derogatum, videretur contrarietatem implicare, si intra mensem facienda esset collatio huiusmodi parochialis, præcedente con-

Pii Papæ
5. Constit.
33. Bullar.
vii tom. 2.
relata su-
per hoc
tit. 1. dub.
6 p. 5. 6.

curso, uti post *Massobr. in praxi habendi concursum ad paroch. requisit. 7. dub. 1. n. 2. 3. & seq.* bene advertit *Barbosa de iure Eccles. univ. lib. 3. cap. 15. §. 2. sub num. 113.*

X

DVBI.

DVBIVM XII.

Quando incipiant, & terminentur menses Ordinariis per Concordata Germaniæ concessi?

Mensis & dies incipit variè apud varios inchoantur.

§. I. COnstitutione Eugenii Papæ IV. datâ ad favorem Leodiensium anno 1441. quæ & vim concordatorum habet, ut latius ostendemus *infra tit. I. dub. 1. §. 13. & 14.* decernitur, menses tam Apostolicos, quàm Ordinarios incipere ab ortu solis; quod tamen non in eo rigore intelligendum putem, ut nimirum mensis, seu dies prima mensis incipiat præcisè ab ortu solis, sed potiùs à media nocte, quæ terminus est diei præcedentis, & initium subsequæntis; dicitur verò ab ortu solis, ex eo quod paulatim appropinquet soli orienti, sicuti vocare solemus meridiem, eam partem diei, quæ paulatim vergit ad meridiem. Nam cum dies alius sit *Naturalis*, alius *Civilis*, qui & *Legalis* nuncupatur, ac viginti quatuor horarum spatio completur; in confesso autem est, quod dies *naturales* omnibus hominibus incipiant ab ortu solis, & cum eius occasu desinant, *civiles* autem, quales sunt illi, qui in contractibus, pactis seu negotiis civilibus usurpantur, *gloss. inc. 2. de feriis.* non item. Siquidem Hebræi insistentes primæ rerum creationi, qua tenebræ præcesserunt lucem, inchoabant diem civilem cum occasu solis, ad solem iterum occidentem. Et hos secuti sunt ex Græcis Athenienses, & plures alii. Contrà Babylonii inchoabant illum ab ortu solis, ad exortum eius, totum id spatium unius diei nomine appellantes. Veteres Umbri à meridie, usque ad insequentem meridiem, id interstitium pro uno die computantes. Verùm veteres Romani eum à media nocte, usque ad alteram mediam noctem supputandum voluerunt, & eos iam passim omnes aliæ per orbem terrarum gentes in hoc sequuntur, uti notavit *Tirinus cap. 1. Chronici præfixi tom. 1. comment. in sacram scripturam. post Aulum Gellium noct.*

noct. Attic. lib. 3. cap. 2. Layman Theolog. moral. lib. 4. trac. 1. cap. 3. n. 1. post Sanchez consil. moral. tom. 2. lib. 7. cap. 2. dub. 37. n. 1. Obiter tamen notandum, quod dies, quem Tirinus hinc naturalem vocat, apud alios nuncupetur artificialis, & quem civilem indigitat, naturalis dicatur, Layman loc. cit. & alii passim. Verum nos retineamus in hac materia communem utriusque Iurisconsultorum loquendi modum.

§. 2. Itaque cum communi Doctorum sententia Respondendum censeo, quod nimirum quilibet mensium Apostolicorum terminetur in media nocte ultimi diei, & ex illa dimidia nocte incipiat mensis Ordinarius, & duret pariter usque ad mediam noctem ultimi diei illius mensis, c. consultat. 24. de offic. deleg. l. more Romano. 8. ff. de feriis. Rebuff. in Concord. Gallia. tit. de collationibus. §. prafatig. Ordinarii. vers. sequentibus mensibus. Gomezius ad reg. de infirmis. quest. 38. per tot. Sanchez loco prae cit. Gonzalez ad reg. 8. gloss. §. num. 10. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 523. Chokser in comment. ad reg. 8. num. 10. Barbosa de off. & potest. Episcopi. part. 3. alleg. 57. num. 183. Zypaeus in consult. canon. lib. 3. tit. de praben. consultat. 5. Consultissimus D. de Meam ad ius Civile Leodien. part. 2. observ. 192. num. 2. Gavantus in manuali Episcop. verb. beneficiorum reservatio. num. 34. Ac proinde Gonzalez loc. cit. num. 11. consulit Episcopis, ut quando conferunt aliquod beneficium vacans ad finem sui mensis, vel in principio illius, in illa ultima nocte, quæ dat finem mensi Ordinario, & principium mensi Apostolico, vel è converso, ante collationem curent examinari testes de hora & puncto obitus ultimi possessoris, & id ipsum in collationis instrumento annotari, ut sic evitetur controversia, quantum possibile sit, super tempore vacationis, an contigerit in mense Ordinario, vel potius Apostolico.

§. 3. Media autem nox erit, ubi cœpit audiri hora duodecima noctis, etiam antequam desinat sonare horologium, seu ante finitos pulsos illius horæ; nam cum primus pulsus horæ sonat, iam est hora expleta, & horologium tantum est testis id indicans, & si diversi pulsus sint, id evenit, quia nequit uno pulsu hora duodecima indicari, sicut indicatur hora prima uno pul-

Mensis
Apostoli-
cus terminatur in
media nocte
ultimi diei, & ab
illa incipit
mensis Or-
dinarius.

Media
nox incipit
ab hora
duodecima.

su, Sanchez de matrim. lib. 2. disp. 41. sub num. 40. Garcias supra num. 524. Barbosa loc. cit. num. 184. & sic qui expiravit post primum pulsum horæ duodecimæ mediæ noctis diei ultimi v. g. Decembris, antequàm finiretur pulsus illius horæ, dicitur obiisse in mense Ianuarii, & non Decembris. Stantibus verò pluribus horologiis videtur hæc media nox regulanda horologio parochiæ, seu viciniæ, in qua defunctus obiit, seu illo, per quod communiter reguntur incolæ, cessante tamen fraude, & notabili malâ ordinatione horologii, Garcias ibidem, num. 525.

Et ubi
plura sunt
horologia
inter se
discordan-
tia, spe-
standa est
causa qua-
lior.

§. 4. Sed quid si in parochia, seu viciniâ illa horologia discordent? amplectenda est doctrina Bobadil. in sua politica lib. 5. cap. 2. num. 25. de horolog. dicentis maximum discrimen faciendum esse, an res de qua agitur, favore digna sit, an odio: nam in his, quæ favoris sunt, standum erit, inquit, horologio, quod propitium fuerit causæ favore dignæ, uti est collatio Ordinarii, Zypæus loco præcit. in odiosa verò contrarium sequendum; quod Parlador lib. 3. quæst. 9. num. 10. verissimum arbitratur, dum duo tantum extant horologia, at si multa, idem quod de testibus pronuntiandum esse putat, ut sequamur fidem illorum, quæ numero vincunt, & certiora esse solent, quàm alia, Garcias supra num. 525.

Quo ubi
nullum est
horologiū,
aliæ cir-
cumstan-
tiæ atten-
dendæ.

§. 5. Vbi porrò nullum est horologium, vel si sit, quando probatur non esse bene ordinatum, seu quod audiri non potuit, aut de factò non fuit auditum, accipienda erit media nox iuxta cursum noctis, arbitriumq; ac iudicium hominum, præsertim experientiam & cognitionem habentium. Et etiam à communiter accidentibus, & verosimilibus, ut ex galli cantu &c. Gavantus in manuali Episc. verb. beneficiorum reservatio. num. 35. & ita à Rota aliàs decisum refert Gonzalez loco supra cit. num. 16. quod quia probatum fuerat tempore obitus gallos cantasse, vacationem evenisse post mediam noctem; licet idem Gonzalez num. 24. & 25. fateatur ad probandum noctem iam versus diem inclinatam, diemq; sequentem cœptum, esse levis ponderis præsumptionem, quæ in solo gallicinio fundatur, cum diu noctuq; cantare non prætermittant, quamvis versus aurorâ frequentius cantare soleant; & quantum deferatur huic gallicinio, at-

nio, arbitrio judicantis, pensatis circumstantiis, & testium rationibus, aliisq; verisimilitudinibus relinquendum putat ex *l. 3. vers. Tu magis scire potes. ff. de testibus. & c. in presentia. 6. de renunciat.* Dicit tamen *Garcias loco præcit. num. 526. in fin.* præsumptionem ex galli cantu maximè accipiendam esse ad sustinendam provisionem Ordinarii, ex quo pro Ordinario faciat jus commune.

§. 6. Maior difficultas est in vacante beneficio circa mediam noctem ultimi diei mensis, ita ut minimè constare possit, an fuerit finitus unus mensis, & cœptus alius, & sic an vacaverit in mense Apostolico, vel Ordinario; aut quando vacat beneficium per obitum alicujus, cujus mortis dies, aut mensis ignoratur, an nimirum fuerit in Ordinario, vel Apostolico, quia v. g. invenitur mortuus in fluvio, puteo, aut in silvis, & nescitur quo die, & mense obierit, nemo enim vidit eum mori. Vel si quis die prima Ianuarii repertus est mortuus in lecto, & nescitur num obierit post mediam noctem, vel ante. An tunc beneficium censeatur vacare in mense Ordinario, aut Apostolico. Et an Ordinarius possit illud conferre, præsertim dum factâ omni diligentia & indagatione, sciri non potest, in quo mense beneficium vacaverit, nam Episcopus, seu quivis alius collator inferior, antequàm provideat de beneficio vacante, inquirere debet in quo mense vacaverit, ut sciat an ad se, an ad Papam provisio pertineat.

§. 7. Occurrentibus autem casibus prædictis, quibus post diligentiores inquisitionem, non potest sciri, in quo mense beneficium vacaverit, respondet *Garcias loc. cit. num. 528.* Episcopum illud posse conferre, nam in dubio præsumendum est pro Episcopo, ex quo ad eum spectet provisio omnium beneficiorum suæ Diœcesis de jure communi, cessantibus reservationibus, uti dixi *suprà hoc tit. dub. 8. §. 6. & dub. 9. §. 1.* quo jure privari non debet, dum non constat de reservatione; adeoq; interpretatio favorabilis hic locum habet, per quam fit reditus ad jus commune *l. si unus. 27. §. pactus, ne peteret. ff. de pactis & ibi Iason num. 6.* & quæ facit pro non reservatione; nam in dubio favendum est Ordinariæ collationi

Vel abs
minimè
sciri pote
in quo m.
quis obis

Præsump
tio est pro
Ordinario.

& jurisdictioni, quæ est favorabilis, *gloss. in c. i. verb. processus. in fin. de rescript. in 6. & in Clem. 2. verb. nolumus. de off. Ordin. & reservationes, utpote inhibitiuæ Ordinariæ potestatis, & impeditiuæ libertatis, contra antiqua jura inductæ, sunt ut odia restringendæ. gloss. in c. presenti. 3. verb. finitur. de off. legati. in 6. de quo latè Garcias de benef. part. 5. cap. 1. num. 67. Zypæus in consultat. canon. lib. 3. tit. de præben. consult. 5. nec fit magnum præjudicium Papæ, qui concurret cum omnibus Ordinariis, sed præjudicaretur Ordinario, privando eum sua provisione, Gonzalez ad reg. 8. §. 4. proæm. num. 21, idq; intellige de quolibet Ordinario, Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 528. Quod etiam procedit, quamvis provisus à Papa esset in possessione: imò & si Pontificia provisio foret anterior provisione Ordinarii, si nimirum fundetur in reservatione & vacatione in mense Apostolico, & non jure præventionis, fusè Garcias loco præcit. num. 529. 530. 531. 532. & seq. Barbosa de off. & potest. Episc. par. 3. alleg. 57. num. 188.*

Beneficium vacans in mense Ordinario conferri potest in mense Apostolico.

§. 8. Ad hæc quæri posset, si beneficium vacet in mense Ordinario, & Ordinarius illud non conferat in ipso mense, sed cæpto jam mense Apostolico: an ex eo, quod vacatio duravit, & introiit mensem reservatum, sit dictum beneficium etiam reservatum? *respondendum est*, non esse reservatum, quia Regula IX. Cancellariæ Apostolicæ, & Concordata Germaniæ duntaxat reservant beneficia vacatura in designatis mensibus Apostolicis, dictum autem beneficium non vacavit in mense Apostolico, sed Ordinario, quamvis ejus vacatio dureret usque ad mensem Apostolicum: tum quia aliud est beneficium esse vacans, & aliud esse vacaturum: tum etiã quia sicut quando beneficium vacat in mense Apostolico, semper remanet reservatũ, etiam si cesset causa reservationis, *Rota decis. 10. aliàs 181. & decis. 12. aliàs 207. de præb. in novis. Gomez. ad reg. de infirm. quest. 32.* Sic etiam pari ratione, cum beneficium vacaverit in mense Ordinario, & fuerit subjectum Ordinarii dispositioni, nunquam ampliùs incidit in reservationem, cum correlativorum eadem sit ratio, *l. fin. ff. de acceptil. l. fin. C. de indict. viduit. toll.* nisi fortè per devolutionem, uti *dub. præcedenti.*

Insuper

Insuper Regulæ reservatoriæ loquuntur tantum de tempore & initio vacationis, non autem de continuatione ipsius vacationis; cum Ordinarius habeat sex menses ad conferendum, sicuti *dub. preceden.* est ostensum. *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 11. num. 53 & seq. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 536. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 189.*

§. 9. Denique pro hujus dubii conclusione notandum, quod ubi horologia non incipiunt à media nocte, & meridie, de 12. in 12. horas numerando, sed ab occasu Solis, usque ad viginti quatuor horas, numerando per quatuor senarios, seu duas duodenas, ut in Italia, media nox accipienda erit juxta quantitatem seu magnitudinem, & parvitatem dierum & noctium, & tempore æquinoctii media nox erit hora sexta, *Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. sub num. 525.*

Vbi porro horologia non incipiunt à media nocte & meridie, aliter est statuum.

TITULUS II.

De Annatis.

DUBIUM VNICVM.

An, & quæ Annatæ debeantur Sedi Apostolicæ per Concordata Germaniæ.

§. 1. **A**nnatarum usus per antiquus est, & jam inde à temporibus Concilii Generalis Viennensis receptus juxta *Flamin. Paris. de confident. quest. 9. num. 61. Cherubin. in compend. Bullarii tom. 1. ad Constit. 17. Pauli IV. & ibidem Scholio 2. Zoesium lib. 5. Decretal. tit. 3. num. 128.* seu ut aliis placet, secundum morem, quo hodiè solvuntur, introductus à *Joanne XXII. seu Bonifacio Papa IX. uti notavit Platina in eius vita. Gigas de pensionibus quest. 26. num. 1. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 12. Zypaus in analyt. iuris Pontif. novi, lib. 3. tit. ut Ecclesiastica benefi-*

Annatarum usus antiquissimus.